

Lagrådsremiss

Statligt stöd vid korttidsarbete

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 14 mars 2013

Anders Borg

Peter Ljungqvist
(Finansdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen föreslås att det införs ett statligt subventionerat system – stöd vid korttidsarbete – som syftar till att i synnerligen djupa lågkonjunkturer bevara arbetstillfällena vid företag som möter en vikande efterfrågan genom att anställda tillfälligt går ned i arbetstid och lön.

Regeringen meddelar föreskrifter om att stöd vid korttidsarbete ska lämnas. Regeringens föreskrifter ska överlämnas till riksdagen för godkännande. För att regeringen ska få meddela föreskrifter om att stöd vid korttidsarbete ska lämnas krävs att två förutsättningar är uppfyllda. För det första ska det råda en synnerligen djup lågkonjunktur eller vara sannolikt att en sådan lågkonjunktur är nära förestående. För det andra ska stöd vid korttidsarbete bedömas inte i beaktansvärd omfattning hindra en samhällsekonomiskt önskvärd strukturomvandling eller medföra andra betydande samhällsekonomiska nackdelar.

Staten, arbetsgivare och arbetstagare delar på kostnaderna för korttidsarbete enligt tre fasta nivåer. Staten bär en tredjedel av kostnaderna.

Ärenden om stöd vid korttidsarbete handläggs av Skatteverket. Skatteverkets beslut överklagas som huvudregel till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Lagförslagen föreslås träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

Innehållsförteckning

1	Beslut	5
2	Lagförslag	6
2.1	Förslag till lag om stöd vid korttidsarbete	6
2.2	Förslag till lag om ändring i semesterlagen (1977:480)	15
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring	17
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet	20
3	Ärendet och dess beredning	22
4	Gällande rätt	22
4.1	Den svenska arbetsmarknadsmodellen och kollektivavtal	22
4.2	Arbetstid och lön	23
4.3	Ändring av anställningsvillkor	23
4.4	Skattekonto	24
4.5	Statsstöd	25
5	Stöd vid korttidsarbete införs	28
6	Allmänt om regelverket om stöd vid korttidsarbete	30
6.1	Lag- eller förordningsform?	30
6.2	En stödperiod	31
6.2.1	Regeringen meddelar föreskrifter om att stöd vid korttidsarbete ska lämnas	31
6.2.2	Två förutsättningar för att stöd vid korttidsarbete ska lämnas	32
6.2.3	Konjunkturinstitutets bedömning och Barometerindikatorn	35
6.2.4	Tidsperiod och förlängning	38
6.3	Alla arbetsgivare utom offentligt finansierad verksamhet	39
7	Förutsättningar för att preliminärt stöd ska lämnas	41
7.1	Allmänna förutsättningar för preliminärt stöd	41
7.1.1	Arbetsgivare	41
7.1.2	Arbetstagare	43
7.1.3	Tre nivåer för arbetstids- och löneminskning	44
7.1.4	Uppsägningstid	52
7.2	Inom och utom kollektivavtalsförhållanden	52
7.2.1	Allmänna utgångspunkter	52
7.2.2	Särskilda förutsättningar för preliminärt stöd när det finns kollektivavtal	53
7.2.3	Särskild förklaring	56
7.2.4	Särskilda förutsättningar för preliminärt stöd när det inte finns kollektivavtal	56

8	Förfarandet.....	60
8.1	Skatteverket är handläggande myndighet.....	60
8.2	Ansökan och beräkning av preliminärt stöd.....	61
8.2.1	Månatlig ansökan.....	61
8.2.2	Beräkning av preliminärt stöd.....	61
8.3	Avstämning och beräkning av slutligt stöd.....	63
8.3.1	Skyldighet att göra avstämning.....	63
8.3.2	Vad avstämning innebär och beräkning av slutligt stöd.....	64
8.4	Anmälan om slutligt stöd.....	71
8.5	Återbetalningsskyldighet för felaktiga utbetalningar.....	72
8.6	Kreditering och debitering av arbetsgivarens skattekonto.....	73
8.7	Kontroll.....	75
8.8	Överklagande.....	76
8.9	Ansvar för uppföljning och utvärdering av stöd vid korttidsarbete.....	77
8.10	Behandling av personuppgifter.....	78
8.11	Sekretessfrågor.....	82
9	Ersättningar från trygghetssystem m.m.....	85
9.1	Arbetslöshetsförsäkringen.....	85
9.1.1	Överhoppningsbar tid i arbetslöshetsförsäkringen.....	85
9.1.2	Arbetslöshetsersättning vid korttidsarbete.....	88
9.1.3	Bisyssla.....	88
9.2	Sjukpenninggrundande inkomst (SGI).....	89
9.3	Livränta.....	91
9.4	Sjuk- och aktivitetsersättning.....	93
9.5	Allmän ålderspension.....	94
9.6	Sjuklön.....	95
9.7	Statlig lönegarantiersättning.....	95
9.8	Semester.....	96
9.9	Förhandlingsskyldighet.....	97
9.10	Uppsägning av arbetstagare vid korttidsarbete.....	98
9.11	Arbetsmarknadsstöd.....	98
9.12	Inget krav på utbildning eller subvention av utbildning.....	99
10	Förslagets förenlighet med EU:s statsstödsregler.....	100
11	Ikraftträdande.....	101
12	Konsekvensanalys.....	101
12.1	Offentligfinansiella effekter.....	101
12.2	Effekter för sysselsättning, arbetslöshet och BNP.....	102
12.3	Effekter för hushållens inkomster och inkomstfördelning.....	104
12.4	Effekter för företagen.....	104
12.5	Effekter för arbetstagarna.....	105
12.6	Effekter för jämställdheten.....	105
12.7	Effekter för Skatteverket.....	105
12.8	Effekter för Konjunkturinstitutet.....	106

12.9	Effekter för de allmänna förvaltningsdomstolarna	106
12.10	Effekter för arbetslöshetskassorna.....	106
12.11	Effekter för kommuner och landsting.....	106
13	Författningskommentar.....	107
13.1	Förslaget till lag om stöd vid korttidsarbete	107
13.2	Förslaget till lag om ändring i semesterlagen (1977:480).....	121
13.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.....	122
13.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet	123
Bilaga 1	Sammanfattning av promemorian Statligt stöd vid korttidsarbete – en ny åtgärd vid djupa kriser (Ds 2012:59).....	124
Bilaga 2	Promemorians lagförslag	132
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanser	145

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om stöd vid korttidsarbete,
2. lag om ändring i semesterlagen (1977:480),
3. lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring,
4. lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet.

2 Lagförslag

2.1 Förslag till lag om stöd vid korttidsarbete

Härigenom föreskrivs följande.

Lagens tillämpningsområde

1 § Arbetsgivare har rätt till stöd vid korttidsarbete enligt bestämmelserna i denna lag.

Lagens innehåll

2 § I denna lag finns bestämmelser om

- vilka arbetsgivare som omfattas av lagen (3 §),
- innebörden av vissa uttryck i denna lag (4 §),
- när stöd vid korttidsarbete får lämnas (5–9 §§),
- förutsättningar för preliminärt stöd (10–17 §§),
- beräkning av preliminärt stöd (18 §),
- ansökan om preliminärt stöd (19 §),
- avstämning och beräkning av slutligt stöd (20–29 §§),
- anmälan om slutligt stöd (30 och 31 §§),
- återbetalningsskyldighet för felaktiga utbetalningar (32 §),
- kreditering och debitering av skattekonto (33–35 §§),
- kontroll (36 och 37 §§),
- handläggande myndighet (38 §), och
- överklagande (39 §).

Vilka arbetsgivare som omfattas av lagen

3 § Lagen gäller arbetsgivare som är juridiska personer eller som är fysiska personer och bedriver näringsverksamhet.

Lagen gäller dock inte

1. staten, landsting, kommuner, kommunalförbund och samverkansorgan,
2. juridiska personer över vilka staten, landsting, kommuner, kommunalförbund och samverkansorgan, var för sig eller tillsammans, har ett direkt eller indirekt rättsligt bestämmande inflytande, såvida inte verksamheten avser affärsverksamhet, och
3. arbetsgivare i fråga om verksamhet som huvudsakligen är finansierad av offentliga medel.

Innebörden av vissa uttryck i denna lag

4 § Vid tillämpning av denna lag ska följande gälla:

1. *Ordinarie arbetstid* är den tid som en arbetstagare skulle ha arbetat, om han eller hon inte hade deltagit i korttidsarbete. Vid beräkning av den ordinarie arbetstiden ska det bortses från tillfällig frånvaro.

2. *Ordinarie lön* är den regelmässigt utgående kontanta lön som arbetstagaren skulle ha haft under stödmånaden om han eller hon inte

hade deltagit i korttidsarbete. I den ordinarie lönen ingår dock inte löneökningar som avser tid efter jämförelsemånaden. Inte heller ingår lön till den del som den överstiger det belopp som regeringen bestämmer. Vid beräkning av den ordinarie lönen ska det bortses från tillfällig frånvaro. Om arbetstagaren har deltagit i korttidsarbete under endast en del av stödmånaden, utgör den ordinarie lönen motsvarande del.

3. *Korttidsarbete* är arbete där arbetstiden är kortare än den ordinarie arbetstiden, eller där partiell arbetsbefrielse införs med stöd av ett centralt kollektivavtal, under en begränsad period med anledning av en synnerligen djup lågkonjunktur och lönen därför är lägre än den ordinarie lönen.

4. *Stödperiod* är den tidsperiod när stöd vid korttidsarbete ska lämnas enligt 5–9 §§.

5. *Stödmånad* är den kalendermånad som arbetsgivaren begär preliminärt stöd för.

6. *Jämförelsemånad* är den kalendermånad som infaller tre månader före den månad då regeringen föreskriver att stöd vid korttidsarbete ska lämnas enligt 5 §.

När stöd vid korttidsarbete får lämnas

Regeringens föreskrifter om rätt till stöd vid korttidsarbete

5 § Regeringen får meddela föreskrifter om att stöd vid korttidsarbete ska lämnas.

Sådana föreskrifter får meddelas endast om

1. det råder en synnerligen djup lågkonjunktur eller är sannolikt att en sådan är nära förestående, och

2. stödet bedöms inte i beaktansvärd omfattning hindra en samhälls-ekonomiskt önskvärd strukturomvandling eller medföra andra betydande samhällsekonomiska nackdelar.

Tidsperiod

6 § Föreskrifter enligt 5 § ska avse en tid av tolv kalendermånader.

Förlängning av tidsperiod

7 § Om förutsättningarna i 5 § andra stycket är uppfyllda får den tidsperiod som anges i 6 § förlängas en gång med tolv kalendermånader.

Föreskrifter om förlängning får meddelas tidigast sex kalendermånader efter det att föreskrifter enligt 5 § meddelades.

Ny tidsperiod

8 § När en sådan tidsperiod som avses i 6 eller 7 § har löpt ut, får föreskrifterna enligt 5 § avse en tidsperiod som infaller tidigast 24 kalendermånader från den tidpunkt när tidsperioden löpt ut.

Regeringens föreskrifter ska överlämnas till riksdagen för godkännande

9 § Föreskrifterna enligt 5 eller 7 § ska överlämnas till riksdagen för godkännande. Den tidsperiod som sådana föreskrifter avser begränsas till fyra kalendermånader om föreskriften inte har

1. överlämnats till riksdagen för godkännande inom en månad från det att de meddelades av regeringen, eller

2. godkänts av riksdagen inom två månader från det att de överlämnades till riksdagen.

Förutsättningar för preliminärt stöd – gemensamma bestämmelser

Registrering hos Skatteverket

10 § Preliminärt stöd får lämnas endast till arbetsgivare som var registrerad som arbetsgivare hos Skatteverket under jämförelsemånaden och som även är registrerad som sådan när ansökan om preliminärt stöd prövas.

Näringsförbud eller skatte- och avgiftsskulder

11 § Preliminärt stöd får inte lämnas till arbetsgivare som har näringsförbud eller skatte- och avgiftsskulder som har överlämnats till Kronofogdemyndigheten för indrivning, när ansökan om sådant stöd prövas. Är arbetsgivaren en juridisk person, får den eller de fysiska personer som har ett betydande inflytande i verksamheten inte ha näringsförbud.

Krav hänförliga till arbetstagare

12 § Preliminärt stöd får lämnas endast för arbetstagare

1. som var anställda hos arbetsgivaren under hela eller en del av jämförelsemånaden med samma eller högre sysselsättningsgrad som under stödmånaden, och

2. för vilka arbetsgivaren för stödmånaden var skyldig att betala arbetsgivaravgifter enligt socialavgiftslagen (2000:980).

Nivåer för arbetstids- och löneminskning

13 § För att ge rätt till preliminärt stöd ska en arbetstagares arbetstidsminskning vid deltagande i korttidsarbete under en avtalsperiod uppgå till

1. 20 procent av ordinarie arbetstid,
2. 40 procent av ordinarie arbetstid, eller
3. 60 procent av ordinarie arbetstid.

Har ett centralt kollektivavtal om partiell arbetsbefrielse ingåtts ska arbetsbefrielsen motsvara arbetsminskningen enligt första stycket.

14 § För att ge rätt till preliminärt stöd ska en arbetstagares löneminskning vid deltagande i korttidsarbete under en avtalsperiod uppgå till

1. 12 procent av ordinarie lön, om arbetstidsminskningen är 20 procent,

2. 16 procent av ordinarie lön, om arbetstidsminskningen är 40 procent, eller
3. 20 procent av ordinarie lön, om arbetstidsminskningen är 60 procent.

Stöd lämnas inte för uppsägningstid

15 § Stöd får inte lämnas för korttidsarbete som är hänförligt till en arbetstagares uppsägningstid.

Förutsättningar för preliminärt stöd när det finns kollektivavtal

16 § För att en arbetsgivare ska ha rätt till preliminärt stöd ska, om inte annat följer av 17 §, följande förutsättningar vara uppfyllda:

1. Arbetsgivaren ska vara bunden av ett kollektivavtal om korttidsarbete som har slutits eller godkänts av en central arbetstagarorganisation.

2. De närmare förutsättningarna för tillämpningen av korttidsarbete och vilka arbetstagare som ska omfattas ska regleras i ett lokalt kollektivavtal.

3. Den arbetstids- och löneminskning som avtalats ska vara förenlig med 13 och 14 §§.

Om det inte finns någon lokal part på arbetstagarsidan, får ett avtal enligt första stycket 2 i stället ingås mellan arbetsgivaren och den centrala arbetstagarorganisationen.

Förutsättningar för preliminärt stöd när det inte finns kollektivavtal

17 § För att en arbetsgivare som inte är bunden av ett sådant kollektivavtal som avses i 16 § ska ha rätt till preliminärt stöd ska följande förutsättningar vara uppfyllda:

1. Arbetstagarens deltagande i korttidsarbete ska ha stöd i skriftligt avtal mellan arbetsgivaren och arbetstagaren. Ett sådant avtal ska ha ingåtts efter att korttidsarbete aktualiserats hos arbetsgivaren.

2. Arbetstagaren får inte tillhöra arbetsgivarens familj.

3. Minst 70 procent av de arbetstagare inom en driftsenhet som uppfyller kraven enligt 12 § ska delta i stödberättigat korttidsarbete under stödmånaden.

4. Den arbetstids- och löneminskning som har avtalats ska vara densamma för alla deltagande arbetstagare inom driftsenheten.

5. Den arbetstids- och löneminskning som har avtalats ska vara förenlig med 13 och 14 §§.

6. Arbetsgivarens nettoomsättning ska under två på varandra följande kalendermånader ha minskat med minst 15 procent jämfört med motsvarande kalendermånader föregående år. De två kalendermånaderna med sådan omsättningsminskning ska ligga inom en period av de tre kalendermånader som föregick den stödmånad för vilken arbetsgivaren för första gången ansökte om preliminärt stöd.

Beräkning av preliminärt stöd

18 § Underlaget för preliminärt stöd för en arbetstagare avseende en stödmånad ska beräknas på följande sätt. Arbetstagarens ordinarie lön ska multipliceras med den avtalade arbetstidsminskningen enligt 13 § för avtalsperioden. Detta resultat ska minskas i proportion till det antal hela dagar arbetstagaren har varit tillfälligt frånvarande från arbetet under den del av stödmånaden som arbetstagaren deltagit i korttidsarbete.

Preliminärt stöd betalas med ett belopp som motsvarar 43 procent av underlaget enligt första stycket.

Ansökan om preliminärt stöd

19 § En ansökan om preliminärt stöd ska ha kommit in till Skatteverket inom två kalendermånader från utgången av stödmånaden. I annat fall får stöd inte lämnas för stödmånaden.

Avstämning och beräkning av slutligt stöd

Arbetsgivarens skyldighet att göra en avstämning

20 § En arbetsgivare som har fått preliminärt stöd ska göra en avstämning enligt 21 §.

Avstämning ska ske vid utgången av tredje kalendermånaden från den tidpunkt då en stödperiod löpt ut. Om arbetsgivaren före denna tidpunkt under tre på varandra följande kalendermånader inte har ansökt om preliminärt stöd, uppkommer dock skyldigheten att göra en avstämning vid utgången av den tremånadersperioden. Den tidpunkt skyldigheten att göra en avstämning uppkommit, är en avstämningstidpunkt.

En stödperiod eller den kortare period som skyldigheten att göra en avstämning avser, är en avstämningsperiod.

Vad avstämning innebär

21 § En avstämning innebär att arbetsgivaren ska, för varje arbetstagare som det preliminära stödet har avsett, bedöma om den genomsnittliga arbetstids- och löneminskningen som har tillämpats under respektive avtalsperiod som avstämningsperioden består av

1. motsvarar en och samma nivå enligt 13 och 14 §§, och
2. har stöd i avtal enligt 16 eller 17 §.

Tillämpad genomsnittlig arbetstidsminskning

22 § Den tillämpade genomsnittliga arbetstidsminskningen under en avtalsperiod är den minskning av arbetstiden som en arbetstagare har haft eller, om han eller hon har varit tillfälligt frånvarande, skulle ha haft under avtalsperioden enligt avtal om korttidsarbete.

Den tillämpade genomsnittliga arbetstidsminskningen anges i procent av ordinarie arbetstid.

23 § När den tillämpade genomsnittliga arbetstidsminskningen enligt 22 § fastställs för en arbetstagare, ska hänsyn tas endast till månader eller delar av månader under avtalsperioden för vilka preliminärt stöd har lämnats för honom eller henne.

Den tillämpade genomsnittliga arbetstidsminskningen ska anses motsvara en nivå enligt 13 § om den är minst lika stor som det procenttal som anges där för respektive nivå.

Tillämpad genomsnittlig löneminskning

24 § Den tillämpade genomsnittliga löneminskningen under en avtalsperiod är den minskning av lönen som en arbetstagare har haft eller, om han eller hon har varit tillfälligt frånvarande, skulle ha haft under avtalsperioden enligt avtal om korttidsarbete.

Den tillämpade genomsnittliga löneminskningen anges i procent av summan av ordinarie lön under avtalsperioden avrundat till närmaste heltal.

25 § När den tillämpade genomsnittliga löneminskningen enligt 24 § fastställs för en arbetstagare, ska hänsyn tas endast till månader eller delar av månader under avtalsperioden för vilka preliminärt stöd lämnats för honom eller henne.

Den tillämpade genomsnittliga löneminskningen ska anses motsvara en nivå enligt 14 § om den är lika stor som det procenttal som anges där för respektive nivå.

Återbetalningsskyldighet för allt preliminärt stöd i vissa fall

26 § Arbetsgivaren är skyldig att betala tillbaka allt preliminärt stöd som har betalats ut för en arbetstagare under en avtalsperiod, om tillämpad genomsnittlig arbetstids- och löneminskning beräknat på de månader eller delar av månader under avtalsperioden för vilka preliminärt stöd lämnats för arbetstagarens deltagande i korttidsarbete inte motsvarar en och samma nivå enligt 13 och 14 §§. Detsamma gäller om något av angivna förhållanden inte har stöd i avtal enligt 16 eller 17 §.

Återbetalningsskyldighet när slutligt stöd understiger preliminärt stöd

27 § En arbetsgivare som har fått preliminärt stöd är skyldig att betala tillbaka skillnaden mellan preliminärt stöd och slutligt stöd, om det preliminära stödet för en stödmånad har beräknats på en större arbetstidsminskning än den som följer av det avtal som vid avstämningstidpunkten gäller för stödmånaden.

Slutligt stöd beräknas på motsvarande sätt som preliminärt stöd men baserat på den mindre arbetstidsminskningen.

Rätt till ytterligare stöd när slutligt stöd överstiger preliminärt stöd

28 § En arbetsgivare som har fått preliminärt stöd har rätt till ytterligare stöd motsvarande skillnaden mellan preliminärt stöd och slutligt stöd, om preliminärt stöd för en stödmånad har beräknats på en mindre arbets-

tidsminskning än den som följer av det avtal som vid avstämnings-
tidpunkten gäller för stödmånaden.

Slutligt stöd beräknas på motsvarande sätt som preliminärt stöd men
baserat på den större arbetstidsminskningen.

Ytterligare stöd får inte lämnas till en arbetsgivare som har närings-
förbud eller skatte- och avgiftsskulder som har överlämnats till Krono-
fogdemyndigheten för indrivning, när frågan om sådant stöd prövas. Är
arbetsgivaren en juridisk person, får den eller de fysiska personer som
har ett betydande inflytande i verksamheten inte ha näringsförbud.

Sammanräkning

29 § Arbetsgivaren ska räkna samman belopp som arbetsgivaren i före-
kommande fall är skyldig att betala tillbaka enligt 26 och 27 §§ och har
rätt till enligt 28 §.

Anmälan om slutligt stöd

30 § En arbetsgivare som är skyldig att göra en avstämning ska ge in en
anmälan om slutligt stöd. Anmälan ska ha kommit in till Skatteverket
inom två kalendermånader från avstämningstidpunkten. I anmälan ska
det anges om arbetsgivaren är skyldig att betala tillbaka ett belopp efter
sammanräkning enligt 29 §.

En arbetsgivare som efter sammanräkning enligt 29 § har rätt till ytter-
ligare stöd ska begära detta i anmälan om slutligt stöd. I annat fall betalas
inte något ytterligare stöd ut för avstämningsperioden.

Om det finns särskilda skäl, ska anstånd med att ge in anmälan om
slutligt stöd medges. Om förhållandena har ändrats så att det inte längre
finns förutsättningar för anståndet, ska anståndet återkallas.

31 § Om en anmälan om slutligt stöd inte ges in inom rätt tid, är arbets-
givaren skyldig att betala tillbaka allt preliminärt stöd. Detsamma gäller
en arbetsgivare som i anmälan inte anger återbetalningsskyldighet enligt
26 eller 27 § eller anger återbetalningsskyldighet med för lågt belopp.

Arbetsgivaren ska helt eller delvis befrias från sin återbetalningsskyl-
dighet, om det är uppenbart oskäligt att arbetsgivaren ska betala tillbaka
allt preliminärt stöd.

Återbetalningsskyldighet för felaktiga utbetalningar

32 § En arbetsgivare som genom att lämna oriktiga uppgifter eller på
något annat sätt har förorsakat att stöd lämnats på felaktig grund eller
med ett för högt belopp, är återbetalningsskyldig för det som har betalats
ut för mycket.

Om stöd i annat fall lämnats på felaktig grund eller med ett för högt
belopp, är arbetsgivaren återbetalningsskyldig endast om denne har insett
eller skäligen borde ha insett felet.

Återbetalningsskyldigheten enligt första och andra styckena gäller inte
om arbetsgivaren efter avstämning är återbetalningsskyldig enligt 26
eller 27 §.

Kreditering och debitering av skattekonto

33 § Preliminärt stöd och ytterligare stöd ska tillgodoföras arbetsgivaren genom kreditering på ett sådant skattekonto som avses i 61 kap. 1 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

Stödet ska krediteras arbetsgivarens skattekonto den 12 i månaden efter det att beslut om utbetalning fattats, med undantag för januari då stödet i stället ska krediteras den 17 och i augusti den 12 eller 17.

34 § Om en arbetsgivare är återbetalningsskyldig enligt denna lag ska Skatteverket besluta att återkräva beloppet. Ett sådant beslut ska innehålla uppgift om det belopp som arbetsgivaren ska betala tillbaka och när beloppet senast ska betalas.

Senaste betalningsdagen ska bestämmas till den 12 eller 26 i en månad, i januari den 17 eller 26, i augusti den 12, 17 eller 26 och i december den 12 eller 27, och tidigast 30 dagar efter beslutet.

Det belopp som arbetsgivaren är skyldig att betala tillbaka ska debiteras ett sådant skattekonto som avses i 61 kap. 1 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

35 § I fråga om stöd enligt denna lag gäller vad som sägs i skatteförfarandelagen (2011:1244) om

1. inbetalning till det särskilda kontot för skattebetalningar i 62 kap. 2 §,
2. avräkning i 62 kap. 11–14 §§,
3. vilken skatt eller avgift som är betald i 62 kap. 15 §,
4. inbetalda belopp som inte har kunnat tillgodoräknas någon i 62 kap. 19 §,
5. anstånd med betalning av skatter och avgifter i 63 kap. 2, 4–6, 8, 13, 15, 16, 22 och 23 §§,
6. återbetalning av skatter och avgifter i 64 kap. 2, 4, 9 och 10 §§,
7. ränta i 65 kap. 2–4, 7, 8, 13–16 och 18 §§,
8. besluts verkställbarhet i 68 kap. 1 §,
9. indrivning i 70 kap., och
10. övriga bestämmelser om verkställighet i 71 kap.

En fordran enligt denna lag ska vid tillämpningen av lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m. anses vara en sådan fordran som har påförts enligt skatteförfarandelagen.

Kontroll

36 § En arbetsgivare som har ansökt om eller fått stöd ska ge Skatteverket tillfälle att granska verksamheten med avseende på arbetsgivarens rätt till stöd och lämna de uppgifter som behövs för granskningen.

37 § Skatteverket får förelägga en arbetsgivare att fullgöra sina skyldigheter enligt 36 §.

Ett föreläggande får förenas med vite. Ett föreläggande får dock inte förenas med vite om det finns anledning att anta att den som ska föreläggas har begått en gärning som är straffbelagd, och föreläggandet avser utredning av en fråga som har samband med den misstänkta gärningen.

Handläggande myndighet

38 § Frågor enligt denna lag, utom frågor som avses i 5–9 §§, prövas av Skatteverket.

Överklagande

39 § Beslut enligt denna lag överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Beslut enligt 5–9 §§ och beslut om sådant anstånd som avses i 63 kap. 23 § skatteförfarandelagen (2011:1244) får dock inte överklagas.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

2.2 Förslag till lag om ändring i semesterlagen (1977:480)

Härigenom föreskrivs att 7 och 13 §§ samt rubriken närmast före 13 § semesterlagen (1977:480) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §¹

Antalet semesterdagar med semesterlön beräknas på följande sätt. Från de dagar arbetstagaren har varit anställd hos arbetsgivaren under intjänandeåret (anställningstiden) subtraheras de dagar då arbetstagaren varit helt frånvarande från arbetet utan lön. Frånvaro som beror på semesterledighet, permittering eller ledighet som enligt 17–17 b §§ är semesterlönegrundande, liksom arbetsfria dagar som infaller under sådana frånvaroperioder, ska dock räknas in i anställningstiden. Differensen divideras med antalet dagar under intjänandeåret. Kvoten multipliceras med tjugofem. Om ett brutet tal då uppstår, avrundas detta till närmast högre hela tal.

Antalet semesterdagar med semesterlön beräknas på följande sätt. Från de dagar arbetstagaren har varit anställd hos arbetsgivaren under intjänandeåret (anställningstiden) subtraheras de dagar då arbetstagaren varit helt frånvarande från arbetet utan lön. Frånvaro som beror på semesterledighet, permittering, *korttidsarbete* eller ledighet som enligt 17–17 b §§ är semesterlönegrundande, liksom arbetsfria dagar som infaller under sådana frånvaroperioder, ska dock räknas in i anställningstiden. Differensen divideras med antalet dagar under intjänandeåret. Kvoten multipliceras med tjugofem. Om ett brutet tal då uppstår, avrundas detta till närmast högre hela tal.

Semesterledighet permittering

vid

Semesterledighet permittering eller korttidsarbete

vid

13 §²

Beslutar en arbetsgivare om permittering som arbetstagaren inte hade anledning att räkna med när besked lämnades enligt 8 §, har arbetstagaren rätt att avstå från utlagd semesterledighet utan semesterlön, om ledigheten sammanfaller med permitteringsperioden. *Detta gäller dock endast om arbetstagaren underrättar arbetsgivaren senast två veckor före ledighetens början. Får*

Beslutar en arbetsgivare om permittering som arbetstagaren inte hade anledning att räkna med när besked lämnades enligt 8 §, har arbetstagaren rätt att avstå från utlagd semesterledighet utan semesterlön, om ledigheten sammanfaller med permitteringsperioden.

¹ Senaste lydelse 2009:1439.

² Senaste lydelse 2009:1439.

arbetstagaren först senare kännedom om permitteringen, får arbetstagaren avstå från ledigheten om han eller hon utan dröjsmål underrättar arbetsgivaren. Har semesterledigheten då inletts, upphör ledigheten vid utgången av den dag då arbetsgivaren underrättades.

Har en arbetstagare lämnat besked enligt 8 § innan han eller hon fått information om hur arbetstiden ska läggas ut vid korttidsarbete, har arbetstagaren rätt att avstå från utlagd semesterledighet utan semesterlön, om semesterledigheten sammanfaller med tid då arbetstagaren ska vara helt frånvarande på grund av korttidsarbete.

Första och andra styckena gäller dock endast om arbetstagaren underrättar arbetsgivaren senast två veckor före semesterledighetens början. Får arbetstagaren först senare kännedom om permitteringen eller hur arbetstiden ska läggas ut vid korttidsarbete, får arbetstagaren avstå från semesterledigheten om han eller hon utan dröjsmål underrättar arbetsgivaren. Har semesterledigheten då inletts, upphör ledigheten vid utgången av den dag då arbetsgivaren underrättades.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring

dels att 10, 13, 15 a och 17 a §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 16 d §, av följande lydelse.

Lydelse enligt bet. 2012/13:AU6   *Föreslagen lydelse*

10 §

Ersättning enligt denna lag lämnas inte till en sökande som

1. deltar i utbildning,
2. är permitterad utan lön,
3. är tjänstledig utan lön, *eller*
4. har rätt till etableringsersättning enligt lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare.

3. är tjänstledig utan lön,
4. har rätt till etableringsersättning enligt lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare, *eller*

5. deltar i korttidsarbete som berättigar arbetsgivaren till preliminärt stöd enligt lagen (2013:000) om stöd vid korttidsarbete.

Ersättning enligt grundförsäkringen lämnas inte till personer som enligt 37 § första stycket lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor har uteslutits från medlemskap under en tid av ett år från uteslutningen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om undantag från första stycket samt om de villkor för rätt till ersättning som i sådana fall ska gälla.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 §¹

Som tid med förvärvsarbete anses även tid då den sökande

1. haft semester,
2. varit ledig med helt eller delvis bibehållen lön av någon annan anledning än sjukdom, tjänstgöring enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt eller barns födelse, eller
3. på grund av anställningens upphörande får avgångsvederlag eller ekonomiskt skadestånd som motsvarar lön.

Tid med avgångsvederlag beräknas med utgångspunkt i avgångsvederlagets storlek i förhållande till den sökandes genomsnittliga inkomst per månad i anställningen under en viss period. Tid med ekonomiskt skadestånd som motsvarar lön beräknas till det antal månader som ersättningen avser. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om beräkningen.

¹ Senaste lydelse 2006:470.

Tid med arbetstidsminskning eller partiell arbetsbefrielse som berättigar arbetsgivaren till preliminärt stöd enligt lagen (2013:000) om stöd vid korttidsarbete ska dock inte jämföras med förvärvsarbete enligt första stycket 2.

15 a §²

Med ramtid avses de tolv månader som närmast föregått den månad när den sökande anmält sig som arbetslös hos den offentliga arbetsförmedlingen. Om anmälningstiden innehåller förvärvsarbete, tid med föräldrapenning eller totalförsvarspålit i sådan omfattning att den kan tillgodoräknas i ett arbetsvillkor, ska den dock ingå i ramtiden.

Av 16–17 a §§ följer att viss tid är överhoppningsbar vid fastställande av ramtiden.

En månad som innehåller förvärvsarbete, tid med föräldrapenning eller totalförsvarspålit i sådan omfattning att den kan tillgodoräknas i ett arbetsvillkor är dock inte överhoppningsbar.

Tredje stycket gäller inte för en sökande som avses i 16 d §.

16 d §

När ramtid ska bestämmas räknas inte heller månader då den sökande har deltagit i korttidsarbete för vilket preliminärt stöd har lämnats enligt lagen (2013:000) om stöd vid korttidsarbete, om det inte är förmånligare för sökanden att sådan tid räknas med.

Om sökanden har deltagit i korttidsarbete under en sammanhängande period och arbetsgivaren har fått preliminärt stöd för någon del av denna period men ansökan om sådant stöd ännu inte har lämnats in eller prövats för aktuell månad, ska ramtid enligt första stycket bestämmas på samma sätt som när preliminärt stöd har lämnats för månaden.

² Senaste lydelse 2010:2030.

17 a §³

Tid som enligt 16, 16 a, 16 b, 16 c, 17 eller 23 § inte ska räknas in i ramtiden får omfatta högst fem år.
Tid som enligt 16, 16 a, 16 b, 16 c, 16 d, 17 eller 23 § inte ska räknas in i ramtiden får omfatta högst fem år.

Detta gäller dock inte för en sökande som avses i 16 c § första stycket 1.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

³ Senaste lydelse 2010:2031.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 1 § och 2 kap. 3 § lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §²

Denna lag tillämpas vid behandling av personuppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet och i verkets handläggning enligt lagen (2007:324) om Skatteverkets hantering av vissa borgenärsuppgifter, om behandlingen är helt eller delvis automatiserad eller om uppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier.

Denna lag tillämpas vid behandling av personuppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet och i verkets handläggning enligt lagen (2007:324) om Skatteverkets hantering av vissa borgenärsuppgifter *och lagen (2013:000) om stöd vid korttidsarbete*, om behandlingen är helt eller delvis automatiserad eller om uppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier.

Bestämmelserna i 4–6 och 8 §§ samt 2 kap. gäller även vid behandling av uppgifter om juridiska personer och avlidna.

Lydelse enligt lagrådsremiss³

Föreslagen lydelse

2 kap.

3 §

För de ändamål som anges i 1 kap. 4 § får följande uppgifter behandlas i databasen:

1. en fysisk persons identitet, medborgarskap, bosättning och familjeförhållanden,
2. en juridisk persons identitet, säte, ägarförhållanden samt firma-tecknare och andra företrädare,
3. registrering för skatter och avgifter,
4. underlag för fastställande av skatter och avgifter,
5. bestämmande av skatter och avgifter,
6. underlag för fastighetstaxering,
7. revision och annan kontroll av skatter och avgifter,

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2003:670.

² Senaste lydelse 2007:329.

³ Lagrådsremiss den 31 januari 2013, Genomförande av direktivet om sanktioner mot arbetsgivare.

8. uppgifter som behövs för handläggning enligt lagen (2007:324) om Skatteverkets hantering av vissa borgenärsuppgifter,

9. avgiftsskyldighet till ett registrerat trossamfund och medlemskap i fackförening,

10. yrkanden och grunder i ett ärende,

11. beslut, betalning, redovisning och övriga åtgärder i ett ärende,

12. uppgifter som behövs i verksamheten med bouppteckningar och dödsboanmälningar enligt ärvdabalken, *och*

13. uppgifter som behövs vid hantering av underrättelser från arbetsgivare om anställning av vissa utlänningar.

12. uppgifter som behövs i verksamheten med bouppteckningar och dödsboanmälningar enligt ärvdabalken,

13. uppgifter som behövs vid hantering av underrättelser från arbetsgivare om anställning av vissa utlänningar, *och*

14. uppgifter som behövs för handläggning enligt lagen (2013:000) om stöd vid korttidsarbete.

I databasen får även andra uppgifter behandlas som behövs för fullgörande av ett åliggande som följer av ett för Sverige bindande internationellt åtagande.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om vilka uppgifter som får behandlas i databasen enligt första stycket.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

3 Ärendet och dess beredning

Chefen för Finansdepartementet gav den 20 februari 2012 i uppdrag åt en arbetsgrupp att biträda Finansdepartementet med att ta fram en promemoria med förslag till utformning av ett statligt subventionerat system för korttidsarbete. Systemet skulle endast kunna användas vid en mycket djup lågkonjunktur.

En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 1*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 2*.

Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i lagstiftningsärendet (dnr Fi2012/4689).

Statsstöd

Stöd vid korttidsarbete är ett sådant statligt stöd som måste anmälas till kommissionen för godkännande innan det genomförs.

4 Gällande rätt

4.1 Den svenska arbetsmarknadsmodellen och kollektivavtal

Det svenska arbetsrättsliga systemet har många gemensamma drag med motsvarande system i de andra nordiska länderna men skiljer sig från vad som gäller i övriga EU-länder. Skillnaden har att göra med den starka ställning som arbetsmarknadsorganisationerna traditionellt har i Norden. Den lagstiftning som finns på det arbetsrättsliga området är till stor del semidispositiv, dvs. den kan frångås genom kollektivavtal som ingås av arbetsmarknadens parter. År 2012 täcktes 88 procent av arbetstagarna av kollektivavtal. År 2012 var 70 procent av arbetstagarna i Sverige organiserade i fackföreningar. Den stora anslutningen och frånvaron av bestämmelser i lag som begränsar organisationernas verksamhet bidrar till en hög grad av autonomi.

Med kollektivavtal avses ett skriftligt avtal mellan arbetsgivarorganisation eller arbetsgivare och arbetstagarorganisation om anställningsvillkor för arbetstagare eller om förhållandet i övrigt mellan arbetsgivare och arbetstagare.

Ett kollektivavtal har bindande verkan för organisationerna som har ingått avtalet och för medlemmarna i organisationerna. Enligt ett fast synsätt är också avsikten med de kollektivavtal som sluts på arbetsmarknaden att de även ska tillämpas på arbetstagare som står utanför den avtalsslutande organisationen. Kollektivavtalets regler om t.ex. arbetstid och lön flyter således in i de enskilda anställningsavtalen om inte annat uttryckligen är reglerat i dessa avtal.

Arbetsgivare och arbetstagare, som är bundna av kollektivavtal, kan inte med giltig verkan träffa överenskommelse som avviker från avtalet, i

vidare mån än avtalet tillåter detta eller överenskommelsen godkänts av kollektivavtalets parter.

De centrala kollektivavtalen innehåller ofta bemyndiganden för de lokala parterna att träffa avtal om vissa frågor. Lokala kollektivavtal kan vidare träffas om frågor som inte är reglerade i det centrala avtalet.

Ett lokalt kollektivavtal som på ett otillåtet sätt avviker från ett centralt kollektivavtal är ogiltigt.

En arbetsgivare som inte är medlem i en arbetsgivarorganisation kan bli bunden av ett kollektivavtal genom att teckna ett s.k. hängavtal med en avtalslutande arbetstagarorganisation.

4.2 Arbetstid och lön

Arbetstidslagen (1982:673) – som delvis har sin grund i EU-rätten (Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/88/EG av den 4 november 2003 om arbetstidens förläggning i vissa avseenden) – innehåller i huvudsak bestämmelser om begränsningar av arbetstiden. Avvikelse från arbetstidslagens bestämmelser kan i stor utsträckning göras genom kollektivavtal. Den närmare regleringen av arbetstid för olika avtalsområden sker också genom kollektivavtal.

I svensk rätt finns i princip inte några lagregler om lön. Det är i stället huvudsakligen arbetsmarknadens parter som svarar för lönebildningen och den sker i princip utan inblandning från statsmakternas sida. Både rätten till och omfattningen av lön och andra anställningsförmåner regleras i kollektivavtal. Finns inte kollektivavtal regleras lön enbart i det enskilda anställningsavtalet.

4.3 Ändring av anställningsvillkor

Anställningsvillkor ändras i normala fall genom att arbetsgivaren och arbetstagaren avtalar om ändrade villkor i den mån det är tillåtet enligt lag eller kollektivavtal. Anställningsvillkoren kan också förändras under pågående anställning genom lag. Ändring av villkoren kan också åstadkommas genom ett kollektivavtal, som får genomslag på arbetstagens anställningsavtal. I vissa fall kan en arbetsgivare genom ett ensidigt beslut få till stånd en ändring av anställningsvillkoren, om det har stöd i gällande regelverk eller i avtal. Det kan även förekomma att ett anställningsavtal sägs upp ”för omreglering” genom att arbetstagarerna sägs upp på grund av arbetsbrist. De bestämmelser som gäller för uppsägning på grund av arbetsbrist måste då följas.

Vad särskilt gäller ändring av villkor beträffande arbetstid anses arbetsgivaren ha vissa möjligheter att i kraft av sin arbetsledningsrätt ensidigt genomdriva förändringar, t.ex. med avseende på förläggning av arbetstid. Däremot kan arbetstidens längd, arbetstidsmättet, i princip inte ändras annat än genom överenskommelse mellan arbetsgivaren och arbetstagaren.

En arbetsgivare kan i princip inte ensidigt förändra en arbetstagers lön. På vissa kollektivavtalsområden är lönen dock beroende av vilket

arbete som faktiskt utförs. I den mån arbetsgivaren i kraft av sin arbetsledningsrätt t.ex. omplacerar en arbetstagare eller förändrar skiftindelningen kan detta få konsekvenser för lönen.

4.4 Skattekonto

Bestämmelser om skattekonton finns i 61 kap. skatteförfarandelagen (2011:1244).

Skattekontosystemet innebär att Skatteverket upprättar ett skattekonto för varje skattskyldig fysisk och juridisk person. På skattekontot registreras samtliga transaktioner för de skatter och avgifter som omfattas av skattekontosystemet.

Huvudprinciperna för skattekontosystemet är att

- de skatter och avgifter som ska betalas och som omfattas av skattekontosystemet debiteras kontot på förfallodagen,
- betalningar som den skattskyldige gör till Skatteverket via det särskilda kontot för skatteinbetalningar registreras (krediteras) löpande på kontot,
- betalningar och andra belopp som ska räknas skattskyldig till godo behandlas på ett enhetligt sätt och registreras utan någon avräkningsordning mellan de olika skatterna och avgifterna på skattekontot,
- avstämning av skattekontot görs varje månad om det förekommit någon annan transaktion än registrering av ränta,
- det saldo som uppkommit vid avstämningen ränteberäknas,
- överskott återbetalas i vissa fall eller ligger kvar på kontot för att räknas av mot kommande debiteringar,
- obetalda belopp, det vill säga underskott på skattekontot, överlämnas efter betalningsuppsmaning (rubriceras som betalningskrav), fortlöpande för indrivning till Kronofogdemyndigheten, s.k. restföring,
- efter restföring finns obetalda skattefordringar registrerade på skattekontot.

För varje transaktion på skattekontot anges en transaktionsdag som motsvarar den dag då transaktionen registrerades på kontot och en ränteberäkningsdag som anger den första dag som transaktionen kan medföra en ränteberäkning på kontot.

På ett skattekonto ska Skatteverket registrera 1) skatter och avgifter som ska betalas eller tillgodoräknas, 2) belopp som ska dras ifrån eller läggas till slutlig skatt enligt slutskatteberäkningen i 56 kap. 9 § samt 3) inbetalningar och utbetalningar (61 kap. 1 § första stycket skatteförfarandelagen).

En registrering på skattekontot innebär i praktiken att kontot antingen debiteras (påförs) ett belopp att betala eller krediteras (tillgodoförs) ett belopp. På skattekontot registrerar Skatteverket löpande debiterade preliminära skatter. Detsamma gäller sådana skatter och avgifter som den skattskyldige redovisar i en skattedeklaration, avdragen skatt, arbetsgivaravgifter, mervärdesskatt och punktskatter. På skattekontot registreras också varje betalning som den skattskyldige gör till Skatteverkets särskilda konto för skatteinbetalningar.

Enligt huvudregeln registreras (debiteras) belopp som ska betalas på förfallodagen och belopp som ska tillgodoräknas (krediteras) så snart det finns underlag (61 kap. 2 § skatteförfarandelagen). Vilka förfallodagarna är framgår av bestämmelserna i 62 kap. 3–5, 8–10 §§ samt 61 kap. 4 § skatteförfarandelagen. Huvudregeln innebär t.ex. att skatteavdrag som redovisas i en skattedeklaration registreras på kontot på förfallodagen. Omprövningsbeslut som medför att en skatt eller avgift sätts ned registreras på den dag beslut fattas eftersom det då finns underlag för att tillgodoräkna den skatt- eller avgiftsskyldige beloppet. Ett omprövningsbeslut som innebär att en skatt eller en avgift höjs, dvs. ytterligare skatt eller avgift ska betalas, registreras på skattekontot på förfallodagen.

I praktiken tas belopp som ska betalas upp i skattekontosystemet, i ett bevakningsregister (Bevakningstransaktioner), redan på beslutsdagen. Detta sker för att ett hinder mot återbetalning ska kunna beaktas i enlighet med 62 kap. 14 § och 64 kap. 4 § skatteförfarandelagen då återbetalningar huvudsakligen sker maskinellt. Eftersom beslutad men inte förfallen F-skatt och särskild A-skatt inte utgör hinder mot återbetalning tas dessa belopp inte in i skattekontosystemet förrän på förfallodagen.

Skatteverket ska stämma av skattekontot varje månad om något annat belopp än ränta har registrerats (61 kap. 7 § skatteförfarandelagen). Med avstämning av ett skattekonto menas att inbetalda och andra tillgodo-förda belopp jämförs med påförda belopp och att ett saldo räknas fram. Månadsavstämning görs oftast första lördagen varje månad. En avstämning av skattekontot ska följas av ett kontoutdrag till den skattskyldige på det sätt och i den omfattning som Skatteverket föreskriver.

4.5 Statsstöd

Enligt artikel 107.1 i EUF-fördraget (tidigare artikel 87.1 i EG-fördraget) är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel som snedvrider eller hotar att snedvrider konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion inte tillåtet om det påverkar handeln mellan medlemsstaterna. Enligt artikel 108.3 i EUF-fördraget (tidigare artikel 88.3 i EG-fördraget) ska sådant stöd anmälas till Europeiska kommissionen som bedömer om stödet kan anses förenligt med den gemensamma marknaden och därmed ska tillåtas.

I artikel 107 anges följande.

1. Om inte annat föreskrivs i fördragen, är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrider konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den inre marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

2. Förenligt med den inre marknaden är

a) stöd av social karaktär som ges till enskilda konsumenter, under förutsättning att stödet ges utan diskriminering med avseende på varornas ursprung,

b) stöd för att avhjälpa skador som orsakats av naturkatastrofer eller andra exceptionella händelser,

c) stöd som ges till näringslivet i vissa av de områden i Förbundsrepubliken Tyskland som påverkats genom Tysklands delning i den utsträckning stödet är nödvändigt för att uppväga de ekonomiska nackdelar som uppkommit genom denna delning. Fem år efter ikraftträdandet av Lissabonfördraget får rådet på förslag av kommissionen anta ett beslut om upphävande av denna punkt.

3. Som förenligt med den inre marknaden kan anses

a) stöd för att främja den ekonomiska utvecklingen i regioner där levnadsstandarden är onormalt låg eller där det råder allvarlig brist på sysselsättning och i de regioner som avses i artikel 349, med hänsyn till deras strukturella, ekonomiska och sociala situation,

b) stöd för att främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse eller för att avhjälpa en allvarlig störning i en medlemsstats ekonomi,

c) stöd för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter eller vissa regioner, när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset,

d) stöd för att främja kultur och bevara kulturarvet, om sådant stöd inte påverkar handelsvillkoren och konkurrensen inom unionen i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset,

e) stöd av annat slag i enlighet med vad rådet på förslag från kommissionen kan komma att bestämma genom beslut.

Av artikel 108 framgår följande.

1. Kommissionen ska i samarbete med medlemsstaterna fortlöpande granska alla stödprogram som förekommer i dessa stater. Den ska till medlemsstaterna lämna förslag till lämpliga åtgärder som krävs med hänsyn till den pågående utvecklingen eller den inre marknads funktion.

2. Om kommissionen, efter att ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig, finner att stöd som lämnas av en stat eller med statliga medel inte är förenligt med den inre marknaden enligt artikel 107, eller att sådant stöd missbrukas, ska den besluta om att staten i fråga ska upphäva eller ändra dessa stödåtgärder inom den tidsfrist som kommissionen fastställer.

Om staten i fråga inte rättar sig efter detta beslut inom föreskriven tid får kommissionen eller andra berörda stater, med avvikelse från artiklarna 258 och 259, hänskjuta ärendet direkt till Europeiska unionens domstol.

På begäran av en medlemsstat kan rådet enhälligt besluta att stöd som denna stat lämnar eller avser att lämna ska anses vara förenligt med den inre marknaden, med avvikelse från bestämmelserna i artikel 107 eller de förordningar som avses i artikel 109, om ett sådant beslut är motiverat på grund av exceptionella omständigheter. Om kommissionen beträffande ett sådant stöd redan har inlett det förfarande som avses i första stycket av denna punkt, ska kommissionen – i sådana fall där staten har lämnat in en begäran till rådet – skjuta upp förfarandet till dess rådet har tagit ställning till statens begäran.

Om rådet inte har tagit ställning till nämnda begäran inom tre månader efter det att den inlämnats, ska kommissionen fatta beslut i ärendet.

3. Kommissionen ska underrättas i så god tid att den kan yttra sig om alla planer på att vidta eller ändra stödåtgärder. Om den anser att någon sådan plan inte är förenlig med den inre marknaden enligt artikel 107, ska den utan dröjsmål inleda det förfarande som anges i punkt 2. Med-

lemsstaten i fråga får inte genomföra åtgärden förrän detta för-farande lett till slutligt beslut.

4. Kommissionen får anta förordningar avseende de kategorier av statligt stöd som rådet i enlighet med artikel 109 har fastställt som möjliga att undanta från förfarandet i punkt 3 i den här artikeln.

Enligt artikel 109 får Europeiska rådet, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet, anta de förordningar som behövs för tillämpningen av artiklarna 107 och 108 och får särskilt fastställa villkoren för tillämpningen av artikel 108.3 och vilka slag av stödåtgärder som ska vara undantagna från detta förfarande.

Med stöd av artikel 109 har rådet beslutat den s.k. statsstödsförordningen (Rådets förordning (EG) nr 994/98). I den förordningen stadgas att kommissionen, genom förordningar som antas i enlighet med ett visst förfarande och genom förklaringar enligt nuvarande artikel 112 i EUF-fördraget, kan förklara att vissa slag av stöd är förenliga med den inre marknaden och undantagna från anmälningsskyldigheten. De slag av stöd som kommissionen kan besluta om är stöd till förmån för små och medelstora företag, forskning och utveckling, miljöskydd, sysselsättning och yrkesutbildning.

Kommissionen har i sin tur, med stöd av rådets förordning, beslutat ett antal förordningar om tillämpning av statsstödsreglerna. På vissa områden har kommissionen sett över alla de kriterier som den följer för att undersöka om statliga stöd är förenliga med den inre marknaden och formulerat olika typer av riktlinjer. Dessa är avsedda att ersätta de olika dokument som publicerats på området med genomblickbara, uppdaterade och förenklade texter. Det finns också meddelanden om hur kommissionen anser att statsstödsreglerna ska tillämpas på vissa områden.

Artikel 107.1 är inte utformad som ett direkt förbud, men eftersom rättsverkningarna av att ett stöd inte anses förenligt med den inre marknaden är att beslutet om stöd ska upphävas eller ändras, har bestämmelsen ändå kommit att tolkas som ett sådant. I den fortsatta framställningen kommer därför ibland uttrycket ”förbudet” mot otillåtet statsstöd att användas.

Utgångspunkten är, som framgår av artikel 108, att medlemsstaterna inte ska lämna sådana stöd som anges i artikel 107.1 och att eventuella stöd som planeras ska anmälas till kommissionen innan de verkställs. Kommissionen gör då bedömningen om åtgärden är förenlig med statsstödsreglerna eller inte. Kommissionens roll på statsstödsområdet består inte endast i att pröva anmälningar av planer på statligt stöd, utan kommissionen övervakar också att det inte lämnas stöd i strid med genomförandeförbudet.

Statsstödsreglerna innebär alltså inte endast att statligt stöd inte får lämnas om det inte först har godkänts av kommissionen. Av EU-domstolens rättspraxis framgår att medlemsstaterna också är skyldiga att kräva tillbaka stöd som lämnats utan kommissionens godkännande och att stödmottagaren är skyldig att betala tillbaka stödet jämte ränta.

För att kriterierna i artikel 107.1 ska vara uppfyllda krävs att det rör sig om ett stöd. Stödet, av vilket slag det än är, ska

1. ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel,
2. snedvrider eller hota att snedvrider konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, och

3. påverka handeln mellan medlemsstaterna.

Vid tillämpning av statsstödsreglerna ska begreppet stöd enligt praxis ges en vid tolkning. EU-domstolen har definierat begreppet stöd som varje åtgärd varigenom medlemsstaterna för att genomföra sina egna ekonomiska och sociala mål genom ensidiga och självständiga beslut ger företag eller andra rättssubjekt tillgång till medel eller fördelar som ska främja förverkligandet av de eftersträvade ekonomiska eller sociala målen. Enligt fast praxis från EU-domstolen är det inte medlemsstatens avsikt eller åtgärdens syfte som är av betydelse i bedömningen om en åtgärd utgör statligt stöd enligt dessa kriterier utan åtgärdens effekt. Det krävs att stödet ges av en medlemsstat och att det ges med statliga medel.

Även begreppet företag ska i detta sammanhang ges en bred definition och omfattar enligt EU-domstolen varje enhet som utövar ekonomisk verksamhet, oavsett rättslig form och sättet för finansiering.

Beträffande det andra rekvisitet, att en åtgärd ska anses snedvrída eller hota att snedvrída konkurrensen, är det avgörande huruvida mottagarens finansiella ställning som helhet kan komma att stärkas i förhållande till konkurrenternas. Även åtgärder som lättar ett företags finansiella ställning i förhållande till det normala omfattas. Åtgärder som är ägnade att gynna ekonomin som sådan, t.ex. generella skattesänkningar, anses inte snedvrída konkurrensen.

Vid tillämpningen av artikel 107.1 ska avslutningsvis det tredje rekvisitet bedömas, dvs. huruvida ett stöd påverkar handeln mellan medlemsstater. Denna bedömning ska ske på förhand och det krävs alltså inte att någon verklig effekt kan påvisas. Det räcker att ett samband föreligger mellan stödåtgärden och en potentiell påverkan. För att rekvisitet ska anses vara uppfyllt krävs inte att mottagarföretaget bedriver internationell verksamhet.

Av artikel 107.2 framgår de undantag som är obligatoriska, vilket innebär att kommissionen måste meddela undantag när villkoren för dessa är uppfyllda.

I artikel 107.3 finns en uppräknig av de fall där kommissionen får, men inte måste, meddela undantag. Enligt artikel 107.3 kan stöd ges bl.a. för att främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse eller för att avhjälpa en allvarlig störning i en medlemsstats ekonomi (b) eller för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter eller vissa regioner, när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset (c).

5 Stöd vid korttidsarbete införs

Regeringens förslag: Ett statligt subventionerat system (stöd vid korttidsarbete) införs med syfte att i mycket allvarliga konjunkturella situationer bevara arbetstillfällena vid företag som möter en vikande efterfrågan genom att anställda tillfälligt går ned i arbetstid och lön.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget. *Regelrådet* avstyrker förslaget då konsekvensanalysen för företagen saknar en beloppsmässig uppskattning av administrativa kostnader och tidsåtgång för ansökningsförfarandet.

Skälen för regeringens förslag: Ett viktigt led i sysselsättningspolitiken är att dämpa kraftiga öknings av arbetslösheten i lågkonjunkturer. I det syftet kan olika slag av stabiliseringspolitiska åtgärder vidtas. Ett slag av åtgärder riktar sig mot att direkt stödja sysselsättningen i lågkonjunkturer.

Ett sådant slag av åtgärd är statligt stöd vid korttidsarbete. Korttidsarbete innebär i allmänhet att arbetstagare tillfälligt går ned i arbetstid och lön. Tre parter – staten, arbetsgivare och arbetstagare – delar på kostnaden för arbetstidsminskningen. En sådan stödåtgärd syftar till att bevara arbetstillfällena i djupa lågkonjunkturer. För företag som då möter en vikande efterfrågan och behöver minska antalet arbetade timmar kan tillämpning av korttidsarbete vara ett alternativ till att säga upp personal. När efterfrågan faller i en lågkonjunktur och behovet av arbetsinsats generellt sjunker i företagen kan därför tillämpning av korttidsarbete leda till att sysselsättningen hålls uppe mer och att arbetslösheten ökar mindre än som annars hade varit fallet.

Stödåtgärden underlättar för företagen att behålla kompetens under lågkonjunkturen. När ekonomin börjar återhämta sig kan företagen snabbt öka produktionen genom att åter öka arbetstiden för de anställda. Det innebär att korttidsarbete kan bidra till att företagen kan öka produktionen snabbare och effektivare än om de behöver genomföra nyrekryteringar, dvs. att återhämtningen underlättas efter en lågkonjunktur. Genom korttidsarbete undviker arbetsgivaren också de direkta kostnader som uppsägningar och nyrekryteringar är förknippade med. För ett företag som behöver en snabb kostnadsanpassning till följd av likviditetsproblem kan korttidsarbete också vara att föredra eftersom det ger upphov till snabbare kostnadsminskningar än uppsägningar.

Ur den enskilde arbetstagarens perspektiv medför korttidsarbete att risken att bli arbetslös minskar och att värdefull arbetslivserfarenhet bevaras. Arbetstagare kan också uppfatta korttidsarbete som en mer solidarisk modell för att hantera fallande efterfrågan i ett företag än uppsägningar baserade på anställningstid.

Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv kan statligt stöd vid korttidsarbete leda till jämnare inkomstfördelning under lågkonjunkturen. Stödåtgärden kan också resultera i positiva effekter för sysselsättningen på lång sikt genom att i grunden långsiktigt konkurrenskraftiga och solida – men tillfälligt illikvida – företag överlever en djup lågkonjunktur.

Under den s.k. finanskrisen tillämpades stöd vid korttidsarbete i ett flertal EU-länder. Utvärderingar av de olika stödåtgärderna talar för att de hade positiva effekter på sysselsättningen under krisen.

Mot denna bakgrund anser regeringen att stöd vid korttidsarbete i mycket allvarliga konjunkturella situationer bör införas. Majoriteten av remissinstanserna delar denna bedömning.

Regelrådet avstyrker förslaget då konsekvensanalysen för företag saknar en beloppsmässig uppskattning av administrativa kostnader och

tidsåtgång för ansökningsförfarandet. En konsekvensanalys för företagen finns i avsnitt 12.4.

6 Allmänt om regelverket om stöd vid korttidsarbete

6.1 Lag- eller förordningsform?

Regeringens förslag: Stöd vid korttidsarbete regleras i en särskild lag.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget. *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet* framhåller att skälen för att hålla isär permitteringsinstitutet och regelverket om stöd vid korttidsarbete bör redovisas.

Skälen för regeringens förslag: Enligt 8 kap. 2 § regeringsformen ska vissa slag av föreskrifter meddelas genom lag, bl.a. om de avser enskildas personliga ställning och deras personliga och ekonomiska förhållanden inbördes. Riksdagen kan emellertid i viss utsträckning bemyndiga regeringen att meddela föreskrifter av detta slag (8 kap. 3–5 §§ regeringsformen). Föreskrifter som regeringen meddelat med stöd av ett bemyndigande enligt regeringsformen ska underställas riksdagen för prövning om riksdagen bestämmer det (8 kap. 6 § regeringsformen). Att regeringen får meddela föreskrifter i ett visst ämne hindrar inte att riksdagen meddelar föreskrifter i samma ämne (8 kap. 8 § regeringsformen).

Syftet med ett regelverk om stöd vid korttidsarbete är att ange när och under vilka förutsättningar stöd kan lämnas till arbetsgivare. Föreskrifter som – under vissa förutsättningar – ger arbetsgivare rätt att erhålla stöd vid korttidsarbete är inte av sådant slag att de måste meddelas genom lag. Det innebär att sådana föreskrifter i och för sig kan meddelas av regeringen. Med hänsyn till stödåtgärdens mycket speciella karaktär och till dess betydande budgeteffekt samt till att vissa föreskrifter kräver lagform, anser regeringen att det är lämpligt att regelverket om stöd vid korttidsarbete regleras i en särskild lag. Majoriteten av remissinstanserna delar denna bedömning.

Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet framhåller att skälen för att hålla isär permitteringsinstitutet och regelverket om stöd vid korttidsarbete bör redovisas. Korttidsarbete – som har vissa likheter med permittering i 21 § lagen (1982:80) om anställningsskydd, förkortad anställningsskyddslagen – saknar direkt motsvarighet i anställningsskyddslagen eller i andra lagar på arbetsrättens område. Regelverket om stöd vid korttidsarbete reglerar rätt till statligt stöd vid korttidsarbete. Det är till skillnad från permitteringsinstitutet inte en civilrättslig reglering. Det är mot denna bakgrund som regelverket om stöd vid korttidsarbete bör hållas skilt från permitteringsinstitutet.

6.2 En stödperiod

6.2.1 Regeringen meddelar föreskrifter om att stöd vid korttidsarbete ska lämnas

Regeringens förslag: Regeringen meddelar föreskrifter om att stöd vid korttidsarbete ska lämnas.

Regeringens föreskrifter ska överlämnas till riksdagen för godkännande.

Föreskrifternas giltighet begränsas till fyra kalendermånader om föreskrifterna inte överlämnats till riksdagen för godkännande inom en månad från det att de meddelades eller inte godkänns av riksdagen inom två månader från det att de överlämnades till riksdagen.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: De s.k. beredskapslagarna – däribland prisregleringslagen (1989:978) – ger regeringen fullmakt att under krig, krigsfara och andra utomordentligt kritiska förhållanden meddela föreskrifter i ämnen som enligt regeringsformen ska meddelas i lag. Övriga bestämmelser i beredskapslagarna – som t.ex. kan avse de närmare förutsättningar under vilka regeringen har rätt att meddela angivna föreskrifter och själva förfarandet – är permanent i tillämpning.

Gemensamt för beredskapslagarna är att regeringens föreskrifter ska överlämnas till riksdagen för godkännande. Föreskrifterna upphör att gälla, om de inte överlämnas till riksdagen inom en månad från det att föreskrifterna meddelades eller riksdagen inte godkänner föreskrifterna inom två månader från det föreskrifterna överlämnades. Tiden för överlämnande (en månad) räknas från dagen för det regeringssammanträde då föreskrifterna meddelades (se t.ex. prop. 1989/90:21 s. 52). Motsvarande regelverk finns också på andra områden, t.ex. i lagen (1995:96) om internationella sanktioner.

Stöd vid korttidsarbete ska endast kunna lämnas i mycket allvarliga konjunkturella situationer (se avsnitt 6.2.2). Härtill kommer att föreskrifter i ämnet ska kunna meddelas med förhållandevis kort varsel. Mot denna bakgrund anser regeringen att det är lämpligt att lagen om stöd vid korttidsarbete utformas med beredskapslagstiftningen som förebild. Det innebär att regeringen får meddela föreskrifter om att stöd vid korttidsarbete ska lämnas. Övriga bestämmelser i lagen om stöd vid korttidsarbete – som t.ex. avser under vilka förutsättningar sådana föreskrifter får lämnas och själva förfarandet – bör vara permanent i tillämpning.

Att regleringen är av fakultativ karaktär innebär att regeringen kan avstå från att meddela föreskrifter i ämnet, även om de i lagen om stöd vid korttidsarbete angivna förutsättningarna under vilka regeringen får meddela föreskrifter om att stöd vid korttidsarbete ska lämnas är uppfyllda (se avsnitt 6.2.2). En anledning till att avstå från att meddela föreskrifter i ämnet skulle kunna vara att andra åtgärder än stöd vid korttidsarbete bedöms vara mer verkningsfulla i det rådande konjunkturläget.

Regeringens föreskrifter bör överlämnas till riksdagen för godkännande. Det bör ske inom en månad från det att föreskriften meddelas. Tiden för överlämnade (en månad) bör räknas från dagen för det regeringssammanträde då föreskrifterna beslutades. Riksdagen bör godkänna regeringens föreskrifter inom två månader från överlämnandet. Ett krav på underställning leder till att regeringens föreskrifter i ämnet får en stark demokratisk förankring. I likhet med vad som gäller för beredskapslagstiftningen bör föreskrifterna upphöra att gälla om de inte överlämnas till eller godkänns av riksdagen inom föreskriven tid. Till skillnad från beredskapslagstiftningen är det emellertid, mot bakgrund av att lagen om stöd vid korttidsarbete är utformad som ett stöd riktat mot arbetsgivare (se avsnitt 7 och 8), lämpligt att stöd alltid lämnas under minst fyra kalendermånader från början av den tidsperiod för vilken regeringen har meddelat föreskrifter om att stöd vid korttidsarbete ska lämnas. Om föreskrifterna inte överlämnats till riksdagen för godkännande inom en månad från det att de meddelades eller inte godkänns av riksdagen inom två månader från det att de överlämnades bör föreskrifternas giltighet således begränsas till fyra kalendermånader.

6.2.2 Två förutsättningar för att stöd vid korttidsarbete ska lämnas

Regeringens förslag: För att regeringen ska få meddela föreskrifter om att stöd vid korttidsarbete ska lämnas krävs att två förutsättningar är uppfyllda.

För det första ska det råda en synnerligen djup lågkonjunktur eller vara sannolikt att en sådan lågkonjunktur är nära förestående.

För det andra ska stöd vid korttidsarbete bedömas inte i beaktansvärd omfattning hindra en samhällsekonomiskt önskvärd strukturomvandling eller medföra andra betydande samhällsekonomiska nackdelar.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget. Flera remissinstanser framhåller att förslaget om stöd vid korttidsarbete kan komma att få olika slag av samhällsekonomiskt önskade effekter. *Arbetsförmedlingen*, *Arbetsgivarverket*, *Ekonomistyrningsverket (ESV)*, *Inspektionen för socialförsäkringen (ISF)*, *Konjunkturinstitutet* och *Svenska Journalistförbundet* framhåller att förslaget kan komma att få negativa effekter för lönebildningen. Svenska Journalistförbundet framhåller att frågan om hur förslaget påverkar lönebildningen behöver övervägas vidare. *Medlingsinstitutet*, *Riksbanken* och *Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)* framhåller dock att effekterna för lönebildningen – mot bakgrund av stödåtgärdens utformning – kan antas bli begränsade. Även *Landsorganisationen i Sverige (LO)* framhåller att effekterna för lönebildningen kan antas bli begränsade. *Arbetsförmedlingen*, *Arbetsgivarverket*, *ESV*, *ISF*, *Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU)*, *Konjunkturinstitutet*, *Medlingsinstitutet*, *Riksbanken* och *Statskontoret* framhåller att förslaget kan komma att leda till undanträng-

ningseffekter. LO framhåller dock att undanträngningseffekterna kan antas bli begränsade. Arbetsgivarverket, ESV, IFAU, LO och Riksbanken framhåller att förslaget kan komma att leda till dödviktseffekter. ISF, IFAU, Konjunkturinstitutet, *Länsstyrelsen i Västra Götalands län*, *Länsstyrelsen i Norrbottens län*, Medlingsinstitutet, Riksbanken och Statskontoret pekar på svårigheterna att bedöma om förutsättningarna för att regeringen ska få meddela föreskrifter om att stöd vid korttidsarbete ska lämnas är uppfyllda. Statskontoret framhåller att detta försvårar olika slag av uppföljningar. Konjunkturinstitutet, Medlingsinstitutet och SKL pekar på svårigheterna att använda sysselsättningsgapet som mått på konjunkturläget. Konjunkturinstitutet anser att också andra mått än sysselsättningsgapet bör kunna komma i fråga.

Skälen för regeringens förslag: Som flera remissinstanser framhållit kan stöd vid korttidsarbete få olika slag av samhällsekonomiskt oönskade effekter. För det första kan stödåtgärden få negativa effekter för *lönebildningen*. Stödåtgärden innebär att risken för att arbetstagare ska förlora sina anställningar minskar. De som har en anställning (s.k. insiders) får därmed en starkare ställning än de som saknar anställning (s.k. outsiders). Det kan leda till en högre jämviktsarbetslöshet genom att trycket på löneökningar från insiders ökar. Dessa effekter för lönebildningen uppstår redan i samband med att det skapas beredskap för att skydda befintliga arbetstillfällen i lågkonjunkturer. Hur omfattande de negativa effekterna blir beror framför allt på hur ofta arbetsmarknadens parter förväntar sig att stödåtgärden kommer att tillämpas. Om arbetsmarknadens parter förväntar sig att stödåtgärden endast kommer att tillämpas i synnerligen djupa och förhållandevis sällan återkommande lågkonjunkturer kan effekten för lönebildningen antas bli väsentligt mindre än om parterna förväntar sig att stödåtgärden kommer att tillämpas i mer vanligt förekommande lågkonjunkturer av normalt djup.

Stödåtgärden kan vidare leda till högre lönekrav efter en avslutad period med korttidsarbete genom att arbetstagare som gått med på löneminskningar under lågkonjunkturen kräver kompensation i form av större löneökningar när lågkonjunkturen är över och företagets produktionsvolym åter ökat. Det kan i sin tur leda till att färre nya arbetstillfällen skapas under återhämtningsfasen och en efterföljande högkonjunktur. Det kan inte heller uteslutas att stödåtgärden leder till att det blir svårare för outsiders att komma in på arbetsmarknaden under återhämtningsfasen genom att behovet av nyrekryteringar blir lägre. Om långtidsarbetslösheten därigenom ökar kan såväl lönebildning som jämviktsarbetslöshet påverkas ofördelaktigt.

Andra negativa effekter som kan uppstå till följd av stöd vid korttidsarbete är s.k. *undanträngningseffekter*. De uppstår om stödåtgärden leder till att arbetstillfällen bevaras i lågproduktiva företag som på lång sikt inte kan behålla dessa arbetstillfällen. Om arbetskraft på det sättet hålls kvar i företag med låg produktivitet kan företag med högre produktivitet och tillväxtpotential få svårare att rekrytera den arbetskraft som behövs. Undanträngningseffekter leder således till att samhällsekonomiskt önskvärda strukturella förändringar i ekonomin fördröjs. Dessa potentiella effektivitetsförluster är sannolikt mindre framträdande så länge det råder lågkonjunktur. De blir mer framträdande när återhämtningen inleds och efterfrågan på arbetskraft åter ökar. De bör också vara mer betydande i

en lågkonjunktur som samverkar med omfattande strukturella problem än i lågkonjunkturer som drivs av störningar i efterfrågan.

Stödåtgärden kan slutligen leda till s.k. *dödviktseffekter*. Med dödviktseffekter förstås att stöd lämnas till företag som ändå skulle ha valt att behålla sin personal även i avsaknad av statlig subvention. Dödviktseffekter innebär att skattemedel inte används effektivt.

Mot denna bakgrund – och i syfte att begränsa de samhällsekonomiskt önskade effekterna av stödåtgärden – bör som utgångspunkt stödåtgärden tillämpas endast i mycket allvarliga konjunkturella situationer. Till skillnad från *Svenska Journalistförbundet* anser regeringen att det inte finns skäl att ytterligare utreda frågan om hur stödåtgärden påverkar lönebildningen.

Den första förutsättningen för att regeringen ska få meddela föreskrifter om att stöd vid korttidsarbete ska lämnas bör vara att det ska det råda en synnerligen djup lågkonjunktur eller vara sannolikt att en sådan lågkonjunktur är nära förestående. Till grund för prövningen kan ligga t.ex. prognoser om konjunkurläget. Som en allmän utgångspunkt bör gälla att prognosen ska ta sikte på en tidsperiod om ett till två år. Prognosperiodens längd motiveras av att det normalt tar en tid från det att en störning träffar ekonomin till dess att den fått full effekt på produktion och sysselsättning. Konjunkurläget kan mätas på olika sätt. Vilket mått som är att föredra beror bl.a. på vad syftet med prognosen är. Ett tänkbart mått på konjunkurlägets djup är ett s.k. sysselsättningsgap. Ett gapmått mäter den procentuella avvikelsen i en viss variabel från den långsiktigt hållbara nivån (den potentiella nivån). Sysselsättningsgapet utgår från en bedömning av mängden lediga resurser på arbetsmarknaden och är ett av flera gapmått för arbetsmarknaden. Sysselsättningsgapet är ett mått på den procentuella avvikelsen i sysselsättning från den potentiella sysselsättningen. Det går inte att med någon precision ange vid vilken nivå på sysselsättningsgapet det är samhällsekonomiskt motiverat att stöd vid korttidsarbete aktualiseras. Som en allmän utgångspunkt kan emellertid gälla att ett sysselsättningsgap om minus tre procent eller mindre får anses motsvara en synnerligen djup lågkonjunktur. I inledningen av den s.k. finanskrisen visade prognoser att sysselsättningsgapet skulle komma att understiga minus tre procent. Som *Konjunkturinstitutet*, *Medlingsinstitutet* och *SKL* framhåller är sysselsättningsgapet som mått på konjunkurlägets djup inte användningsfritt. Regeringen delar därför Konjunkturinstitutets bedömning att också andra mått på konjunkurläget än sysselsättningsgapet bör kunna användas vid bedömningen av om det råder en synnerligen djup lågkonjunktur eller är sannolikt att en sådan lågkonjunktur är nära förestående.

Den andra förutsättningen för att regeringen ska få meddela föreskrifter om att stöd vid korttidsarbete ska lämnas är att stödet inte i beaktansvärd omfattning bedöms hindra en samhällsekonomiskt önskvärd strukturomvandling eller medför andra betydande samhällsekonomiska nackdelar. Stöd vid korttidsarbete kan leda till att en samhällsekonomiskt önskvärd strukturomvandling fördröjs, dvs. att arbetskraft stannar i lågproduktiva företag och att högproduktiva företag därigenom får svårare att växa (s.k. undanträngningseffekter). Hur stora undanträngningseffekterna blir beror bl.a. på om lågkonjunkturen främst är orsakad av minskad efterfrågan eller främst av strukturella problem. Om lågkonjunkturen

orsakats av låg efterfrågan bör riskerna för undanträngningseffekter vara förhållandevis begränsade. Korttidsarbete kan i så fall antas vara motiverat av ett önskemål att möta tillfälligt låg efterfrågan på arbetskraft. Om lågkonjunkturen i stället orsakats av, eller samverkar med, betydande strukturella problem kan däremot stödåtgärden leda till oönskade undanträngningseffekter i större utsträckning. I så fall föreligger en risk att ekonomins produktionskapacitet hämmas genom att arbetskraft hålls kvar i företag utan långsiktig bärkraft och att andra företag får svårare att växa. En stödperiod bör inte föreskrivas om detta bedöms ske i beaktansvärd omfattning. Inte heller bör stödåtgärden aktiveras om det bedöms leda till andra betydande samhällsekonomiska nackdelar, t.ex. att lönebildningen påverkas på ett ofördelaktigt sätt.

Regeringens föreskrifter bör föregås av en sammanvägd bedömning av om de förutsättningar under vilka regeringen får meddela föreskrifter om att stöd vid korttidsarbete ska lämnas är uppfyllda. *ISF*, *IFAU*, Konjunkturinstitutet, *Länsstyrelsen i Västra Götalands län*, *Länsstyrelsen i Norrbottens län*, *Medlingsinstitutet*, *Riksbanken* och *Statskontoret*, pekar på svårigheterna att bedöma om dessa kriterier är uppfyllda och *Statskontoret* framhåller att detta försvårar uppföljning och utvärdering av stödåtgärden. Regeringen har förståelse för att det kan vara svårt att bedöma om förutsättningarna för att regeringen ska få meddela föreskrifter om att stöd vid korttidsarbete ska lämnas är uppfyllda. Det ligger emellertid i sakens natur att de angivna förutsättningarna är allmänt hållna och ger utrymme för skönsmässiga bedömningar.

6.2.3 Konjunkturinstitutets bedömning och Barometerindikatorn

Regeringens bedömning: Till grund för regeringens bedömning av om förutsättningarna för stöd vid korttidsarbete är uppfyllda bör finnas en bedömning från Konjunkturinstitutet.

När Barometerindikatorn är lägre än 80 bör Konjunkturinstitutet göra en bedömning av om förutsättningarna för stöd vid korttidsarbete är uppfyllda.

Regeringen kan meddela föreskrifter om Konjunkturinstitutets bedömning och Barometerindikatorn.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens.

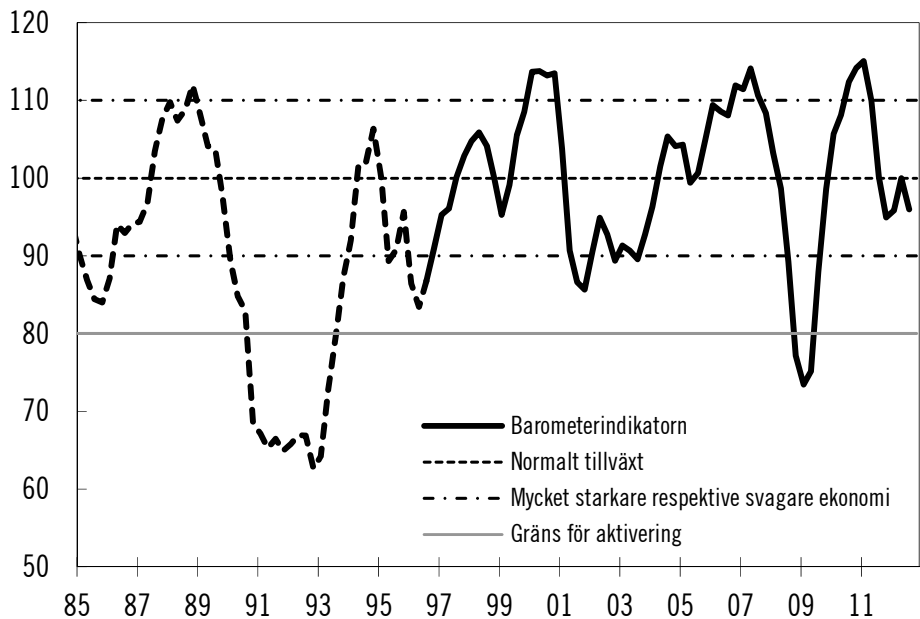
Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot bedömningen. *Ekonomistyrningsverket (ESV)*, *Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU)*, *Konjunkturinstitutet* och *Medlingsinstitutet* framhåller att det är viktigt att stödåtgärden inte sätts in för sent. *Medlingsinstitutet* anser att Konjunkturinstitutets bedömning av om förutsättningarna för stöd vid korttidsarbete är uppfyllda leder till onödigt dröjsmål. *ESV*, *Inspektionen för socialförsäkringen (ISF)* och *IFAU* anser att det föreligger en risk för att Barometerindikatorn kan komma att manipuleras. *ESV*, *Näringslivets Regelnämnd (NNR)* och *Fordonskomponentgruppen (FKG)* anser att Barometerindikatorn, mot bakgrund av dess bredd, är trubbig som indikator på en förestående och djup lågkonjunktur. Kon-

junkturinstitutet, *Svenskt Näringsliv* och *Landsorganisationen i Sverige (LO)* framhåller att Barometerindikatorns gränsvärde om 80 som utgångspunkt är en lämplig indikator på en förestående och djup lågkonjunktur, men att Barometerindikatorns gränsvärde och valet av indikator kan komma att behöva ses över i framtiden. LO och *Svensk industriförening (Sinf)* anser att frågan om Barometerindikatorn – som indikator på en förestående och djup lågkonjunktur – bör kompletteras med andra indikatorer behöver övervägas vidare.

Skälen för regeringens bedömning: Regeringens bedömning av om förutsättningarna för stöd vid korttidsarbete är uppfyllda bör vila på ett allsidigt underlag. Till grund för prövningen bör i första hand ligga en bedömning från Konjunkturinstitutet. Konjunkturinstitutets bedömning bör ta sikte på om förutsättningarna för stöd vid korttidsarbete är uppfyllda.

Som *ESV*, *IFAU*, *Konjunkturinstitutet* och *Medlingsinstitutet* framhåller bör stödåtgärden, i syfte att få avsedd effekt på sysselsättningen, sättas in i inledningsskedet av en synnerligen djup lågkonjunktur. Det är inte ändamålsenligt att avvakta med stödåtgärden till dess konjunkturläget redan är exceptionellt svagt. För att Konjunkturinstitutets bedömning ska aktualiseras bör det emellertid finnas tydliga tecken på en förestående och djup lågkonjunktur enligt en förutbestämd indikator. Som Konjunkturinstitutet och *LO* framhåller är det viktigt att den valda indikatorn är bred i den bemärkelsen att den mäter tillståndet i hela ekonomin. Det minskar risken för att indikatorn fångar ett efterfrågefall som endast drivs av strukturomvandling. Indikatorn bör också vara ett så objektiva mått på konjunkturläget som möjligt. Den bör alltså inte kräva att en bedömning av jämvikten för olika variabler görs och den bör inte heller kunna påverkas. Det är också en fördel om indikatorn publiceras med förhållandevis täta intervaller. Slutligen bör indikatorn avspegla konjunkturutvecklingen. Barometerindikatorn är en bred indikator som omfattar hela ekonomin utom offentlig sektor. Företag och hushåll tillfrågas om både nuläget och förväntningar om den närmaste framtiden. Företagen tillfrågas bl.a. om produktionsvolym, orderstock och planerade förändringar i antalet anställda. Barometerindikatorn har relativt stark samvariation med förändringen av BNP. Barometerindikatorn har ett medelvärde på 100 och en standardavvikelse på 10. Värdet under 100 motsvarar en svagare ekonomi än normalt och värdet under 90 en mycket svagare ekonomi än normalt. Under finanskrisen visade Barometerindikatorn som lägst 71, se diagram 6.1.

Diagram 6.1 Barometerindikatorn

Anm.: Barometerindikatorn utgörs här av kvartalsvärden. Streckad linje avser Konjunkturinstitutets historiska förlängning baserad på en delmängd av informationen. Mycket svagare respektive starkare ekonomi definieras av att Barometerindikatorn befinner sig en standardavvikelse från sitt medelvärde 100.

Källa: Konjunkturinstitutet

I likhet med Konjunkturinstitutet, *Svenskt Näringsliv* och LO anser regeringen att som utgångspunkt bör gälla att ett lämpligt gränsvärde för Barometerindikatorn är 80. Det innebär att när Barometerindikatorn är lägre än 80 bör Konjunkturinstitutet göra en bedömning av om förutsättningarna för stöd vid korttidsarbete är uppfyllda. Konjunkturinstitutet bör lämna sin bedömning till regeringen inom tre veckor. Till skillnad från Medlingsinstitutet anser regeringen att Konjunkturinstitutets bedömning är en viktig komponent i regeringens beslutsunderlag och att ett dröjsmål om tre veckor är godtagbart i sammanhanget.

ESV, ISF, IFAU, NNR och FKG framför kritik mot Barometerindikatorn som indikator på en förestående och djup lågkonjunktur. Regeringen anser att risken för att Barometerindikatorn ska kunna manipuleras är mycket liten. Regeringen har viss förståelse för remissinstansernas bedömningar att Barometerindikatorn är trubbig. Trots det anser regeringen att de skäl som ovan redovisats för att Barometerindikatorns är lämplig som indikator på en förestående och djup lågkonjunktur väger tyngre än de invändningar som remissinstanserna framför. Som KI, *Svenskt Näringsliv* och LO framhåller kan Barometerindikatorns gränsvärde och valet av indikator komma att behöva ses över i framtiden. Det bör emellertid, mot bakgrund av den anförda remisskritiken, understrykas att regeringen alltid har att göra en självständig bedömning av om förutsättningarna för att stöd vid korttidsarbete ska lämnas är uppfyllda. Mot denna bakgrund anser regeringen – till skillnad från LO och *Sinf* – att Barometerindikatorn inte behöver kompletteras med andra indikatorer. Närmare föreskrifter om Konjunkturinstitutets bedömning och Barometerindikatorn bör emellertid lämnas i förordningsform.

6.2.4 Tidsperiod och förlängning

Regeringens förslag: Regeringens föreskrifter ska avse en tid av tolv kalendermånader.

Om förutsättningarna för att regeringen ska få meddela föreskrifter om att stöd vid korttidsarbete ska lämnas är uppfyllda, får den tidsperiod som föreskrifterna avser förlängas en gång med tolv kalendermånader.

Föreskrifter om förlängning får meddelas tidigast sex kalendermånader efter det att föreskrifter om att stöd vid korttidsarbete ska lämnas meddelades.

När en tidsperiod har löpt ut får föreskrifter om att stöd vid korttidsarbete ska lämnas avse en tidsperiod som infaller tidigast 24 kalendermånader från den tidpunkt när tidsperioden löpt ut.

Regeringens bedömning: Regeringen kan meddela föreskrifter om Konjunkturinstitutets bedömning.

Promemorians förslag och bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget. *Konjunkturinstitutet* anser att en tidsperiod inte ska kunna förlängas. Under alla omständigheter anser *Konjunkturinstitutet* och *Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU)* att andra förutsättningar för att preliminärt stöd ska lämnas ska gälla vid en förlängning av en tidsperiod. *Facket för skogs-, trä- och grafisk bransch (GS)*, *Industriarbetsgivarna*, *Industri- och Kemigruppen*, *IF Metall*, *Sveriges ingenjörer*, *Teknikarbetsgivarna*, *Unionen*, *Svenskt Näringsliv*, *Almega AB*, *Tjänstemännens Centralorganisation (TCO)* och *Landsorganisationen i Sverige (LO)* anser det inte ska finnas någon karenstid, eftersom kriser kan drabba Sverige med återkommande och förhållandevis korta mellanrum.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Stöd vid korttidsarbete bör lämnas under en begränsad tid (tidsperiod). För att stödåtgärden ska vara förutsägbar för arbetsgivare och arbetstagare bör utgångspunkten vara att stöd ska lämnas under hela tidsperioden, även om det visar sig att den konjunkturrella situationen blir mindre allvarlig eller kortvarigare än förväntat eller om åtgärden i övrigt inte längre framstår som motiverad. Det talar för att tidsperioden bör vara förhållandevis kort. För att stödåtgärden ska kunna ge effekt på sysselsättningen under den djupa krisen bör tidsperioden emellertid inte vara alltför kort. Mot denna bakgrund bör tidsperioden som utgångspunkt begränsas till tolv kalendermånader. Det kan emellertid inte uteslutas att den djupa krisen inte visar tecken på att vika under en tidsperiod. Mot denna bakgrund anser regeringen – till skillnad från *Konjunkturinstitutet* – att en tidsperiod bör kunna förlängas. Majoriteten av remissinstanserna delar denna bedömning. Föreskrifter om förlängning av en tidsperiod bör begränsas till tolv kalendermånader. Föreskrifter om förlängning av en tidsperiod bör också förutsätta att förutsättningarna för att regeringen ska få meddela föreskrifter om att stöd vid korttidsarbete ska lämnas är uppfyllda.

Föreskrifter om förlängning av en tidsperiod bör inte kunna meddelas i alltför nära tidsmässigt samband med föreskrifterna att stöd vid korttids-

arbete ska lämnas. Samtidigt bör en förlängning ske i god tid innan tidsperioden löper ut. Mot denna bakgrund bör föreskrifter om förlängning meddelas tidigast sex kalendermånader från tidpunkten för meddelandet av föreskrifterna att stöd vid korttidsarbete ska lämnas. Vid den tidpunkten bör Konjunkturinstitutet göra en bedömning om förutsättningarna för att stöd vid korttidsarbete ska kunna lämnas är uppfyllda. Närmare föreskrifter om Konjunkturinstitutets bedömning bör emellertid lämnas i förordningsform.

Mot bakgrund av stödåtgärdens tillfälliga natur bör en förlängning av en tidsperiod få föreskrivas endast en gång. Det innebär att stöd vid korttidsarbete kan lämnas för längst 24 kalendermånader åt gången. I detta ligger att en viss tid bör förflyta innan regeringen ska få meddela föreskrifter om att stöd vid korttidsarbete ska lämnas på nytt. Mot denna bakgrund anser regeringen – till skillnad från *GS, Industriarbetsgivarna, Industri- och Kemigruppen, IF Metall, Sveriges ingenjörer, Teknikarbetsgivarna, Unionen, Svenskt Näringsliv, Almega AB, TCO* och *LO* – att en karenstid bör gälla. Som dessa remissinstanser framhåller kan det emellertid inte uteslutas att mycket allvarliga konjunkturella situationer kan komma att drabba Sverige med förhållandevis täta mellanrum. Mot denna bakgrund bör karenstiden begränsas till 24 kalendermånader. Karenstiden bör även gälla när en tidsperiod upphör i förtid.

Föreskrifter om förlängning av en tidsperiod bör överlämnas till riksdagen för godkännande. Föreskrifternas giltighet bör begränsas till fyra kalendermånader, om föreskrifterna inte överlämnats till riksdagen för godkännande inom en månad från det att den meddelades eller inte godkänns av riksdagen inom två månader från det att den överlämnades till riksdagen.

Konjunkturinstitutet och *IFAU* anser att andra förutsättningar ska gälla när preliminärt stöd ska lämnas vid en förlängning av en tidsperiod. Regeringen anser emellertid att samma förutsättningar för att preliminärt stöd ska lämnas ska gälla under hela tidsperioden.

6.3 Alla arbetsgivare utom offentligt finansierad verksamhet

Regeringens förslag: Lagen om stöd vid korttidsarbete omfattar fysiska personer som bedriver näringsverksamhet och juridiska personer.

Lagen gäller dock inte

- staten, landsting, kommuner, kommunalförbund och samverkansorgan,
- juridiska personer över vilka staten, landsting, kommuner, kommunalförbund och samverkansorgan, var för sig eller tillsammans, har ett direkt eller indirekt rättsligt bestämmande inflytande, såvida inte verksamheten avser affärsverksamhet, och
- arbetsgivare i fråga om verksamhet som huvudsakligen är finansierad av offentliga medel.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorian föreslås att lagen om stöd vid korttidsarbete inte ska omfatta staten, kommuner, landsting och kommunalförbund samt aktiebolag, handelsbolag, föreningar och stiftelser över vilka staten, landsting, kommuner och kommunalförbund har ett rättsligt bestämmande inflytande.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget. *Arbetsförmedlingen*, *Sveriges Akademikers Centralorganisation (Saco)* och *Svenska Journalistförbundet* anser att stödåtgärden ska ta sikte på en bransch eller ett enskilt företag som drabbas av ekonomisk nedgång. *Statskontoret* anser att det, sett mot bakgrund av önskemålet att minimera konkurrenspåverkan, är viktigt att stödåtgärden gäller för hela landet och som utgångspunkt omfattar alla slag av arbetsgivare. *Svenskt Näringsliv* anser att reformer som syftar till att stärka näringslivets konkurrenskraft i princip ska vara generella till sin natur. *Bokföringsnämnden (BFN)* anser att regionförbund och europeiska grupperingar för territoriellt samarbete (EGTS) ska undantas från tillämpningsområdet för lagen om stöd vid korttidsarbete och att det är oklart om med begreppet ”föreningar” avses – förutom ekonomiska föreningar – ideella föreningar. *Almega AB* anser att undantaget för ”arbetsgivare i fråga om verksamhet som huvudsakligen är finansierad av offentliga medel” behöver förtydligas.

Skälen för regeringens förslag: *Arbetsförmedlingen*, *Saco* och *Svenska Journalistförbundet* anser att stödåtgärden ska ta sikte på en bransch eller ett enskilt företag som drabbas av ekonomisk nedgång. Som framgår av avsnitt 6.2.2 bör stöd vid korttidsarbete emellertid vara en åtgärd som tillämpas i mycket allvarliga konjunkturella situationer och inte när en bransch eller ett enskilt företag drabbas av en ekonomisk nedgång. Mot denna bakgrund anser regeringen att stödåtgärden bör gälla för hela landet och bör som utgångspunkt omfatta alla slag av arbetsgivare. Majoriteten av remissinstanserna delar denna bedömning.

Som utgångspunkt bör gälla att alla juridiska personer och fysiska personer som bedriver näringsverksamhet ska omfattas av stödåtgärden. Det är emellertid inte rimligt att offentligt finansierad verksamhet ska omfattas av stödåtgärden. Verksamhet som redan finansieras av det allmänna ska inte erhålla en statlig subvention i form av stöd vid korttidsarbete. Dessutom kan detta slag av verksamhet som regel inte anses bli påverkad av konjunkturen på ett sådant sätt att syftet med åtgärden kan antas bli uppnått.

Från tillämpningsområdet för lagen om stöd vid korttidsarbete bör därför i första hand undantas offentliga arbetsgivare, oavsett om verksamheten bedrivs i egen regi eller genom olika slag av rättssubjekt. I promemorian föreslås att lagen inte ska omfatta staten, kommuner, landsting och kommunalförbund. Förutom staten, landsting, kommuner och kommunalförbund bör emellertid samverkansorgan enligt lagen (2002:34) om samverkansorgan i länen undantas från lagens tillämpningsområde. I promemorian föreslås vidare att lagen inte ska omfatta aktiebolag, handelsbolag, föreningar och stiftelser över vilka staten, landsting, kommuner och kommunalförbund har ett rättsligt bestämmande inflytande. Med uttrycket ”föreningar” avses ekonomiska och ideella föreningar. Som *BFN* framhåller kan verksamhet bedrivas genom andra rättssubjekt än

aktiebolag, handelsbolag, föreningar och stiftelser, t.ex. europeiska grupperingar för territoriellt samarbete (EGTS). Mot denna bakgrund bör uttrycket ”juridiska personer” användas i lagtexten i stället för uttrycket ”aktiebolag, handelsbolag, föreningar och stiftelser”. BFN anser att regionförbund ska undantas. Tidigare försöksverksamhet med regionförbund upphörde emellertid den 1 januari 2003, se lagen (1996:1415) om försöksverksamhet med regionförbund i Kalmar län och Skåne län som upphävts genom SFS 2002:35.

I de fall det allmänna genom olika slag av rättssubjekt bedriver affärsverksamhet, dvs. verksamhet av ekonomisk eller kommersiell natur och som inte är finansierad av anslags- eller skattemedel, bör emellertid – på samma sätt som gäller för privatägda företag – stöd vid korttidsarbete kunna lämnas.

Från lagen bör slutligen undantas arbetsgivare som bedriver verksamhet som huvudsakligen är finansierad av offentliga medel. Det gäller utförare av verksamhet som annars hade tillhandahållits av det allmänna och som huvudsakligen finansieras av allmänna medel. *Almega AB* anser att undantaget för ”arbetsgivare i fråga om verksamhet som huvudsakligen är finansierad av offentliga medel” behöver förtydligas. En verksamhet bör anses offentligt finansierad om arbetsgivaren mot ersättning utför uppgifter som annars hade utförts av det allmänna, dvs. verksamhet som det enligt offentlighetsreglering som utgångspunkt ankommer på det allmänna att tillhandahålla. Som exempel på sådana verksamheter kan nämnas privata utförare av offentligt finansierade tjänster inom vård, skola och omsorg. En fristående skola vars verksamhet finansieras med bidrag från elevers hemkommuner omfattas sålunda av undantaget. Undantaget bör däremot inte omfatta fall då arbetsgivare inom ramen för sedvanliga avtalsförhållanden mot ersättning tillhandahåller det allmänna varor eller tjänster, t.ex. ett privat byggföretag som mot ersättning åtagit sig att uppföra en idrottsanläggning åt en kommun. I så fall är verksamheten inte finansierad av offentliga medel i den mening som avses nu. En verksamhet anses huvudsakligen finansierad av offentliga medel om verksamheten till mer än hälften finansieras på sådant sätt. Det är den verksamhet på vilken korttidsarbete ska tillämpas som bör prövas. Om en arbetsgivare bedriver flera verksamheter, av vilka någon inte är huvudsakligen finansierad av offentliga medel, kan stöd lämnas i fråga om den verksamheten.

7 Förutsättningar för att preliminärt stöd ska lämnas

7.1 Allmänna förutsättningar för preliminärt stöd

7.1.1 Arbetsgivare

<p>Regeringens förslag: Preliminärt stöd får inte lämnas till arbetsgivare som har näringsförbud eller skatte- och avgiftsskulder som har överlämnats till Kronofogdemyndigheten för indrivning, när ansökan om</p>
--

sådant stöd prövas. Är arbetsgivaren en juridisk person, får den eller de fysiska personer som har ett betydande inflytande i verksamheten inte ha näringsförbud.

Preliminärt stöd får lämnas endast till arbetsgivare som var registrerad som arbetsgivare hos Skatteverket under jämförelsemånaden och som även är registrerad som sådan när ansökan om preliminärt stöd prövas.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorian föreslås att preliminärt stöd får lämnas endast till arbetsgivare som är registrerad som arbetsgivare hos Skatteverket, när ansökan om sådant stöd prövas.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget. *Kronofogdemyndigheten* anser att alla skulder som är föremål för verkställighet, såväl skulder till det allmänna som till enskilda fordringsägare, ska utgöra hinder mot att stöd lämnas till en arbetsgivare. *Skatteverket* framhåller att förhållandena på individnivå inte alltid kommer att kunna granskas vid prövningen av en ansökan om preliminärt stöd och anser därför att arbetsgivaren även ska vara registrerad som arbetsgivare hos Skatteverket under jämförelsemånaden.

Skälen för regeringens förslag: Det är ett rimligt krav att stöd vid korttidsarbete inte bör lämnas till arbetsgivare som på olika sätt visat att de inte är beredda att göra rätt för sig. Ekonomiskt misskötsamma arbetsgivare kan på ett otillbörligt sätt skaffa sig konkurrensfördelar och göra det svårt för seriösa arbetsgivare att hävda sig, vilket leder till en för arbetsmarknaden osund utveckling. För att preliminärt stöd ska kunna lämnas bör därför krävas ekonomisk skötsamhet. Den som har näringsförbud bör därför inte ha rätt till preliminärt stöd. Är arbetsgivaren en juridisk person, får den eller de fysiska personer som har ett betydande inflytande i verksamheten inte ha näringsförbud. Inte heller bör den som missköter sina skatte- eller socialavgiftsinbetalningar ha rätt till preliminärt stöd. Det kravet bör vara uppfyllt vid tillfället för Skatteverkets beslut om preliminärt stöd. Mot bakgrund av att enbart en eller ett fåtal restförda skatte- och avgiftsskulder diskvalificerar arbetsgivaren från att få preliminärt stöd, anser regeringen – till skillnad från *Kronofogdemyndigheten* – att kravet såvitt avser skulder inte bör ta sikte på andra åligganden än betalning av skatter och avgifter.

Vidare bör preliminärt stöd endast lämnas till arbetsgivare som är registrerade som arbetsgivare hos Skatteverket. I promemorian föreslås att det kravet ska vara uppfyllt vid tidpunkten för prövningen av en ansökan om preliminärt stöd. I fråga om arbetstagare ställs dock i promemorian kravet att de är anställda hos arbetsgivaren såväl under jämförelsemånaden som under stödmånaden (se avsnitt 7.1.2). Som *Skatteverket* framhåller kommer förhållandena på individnivå inte alltid att kunna granskas vid prövningen av en ansökan om preliminärt stöd. Mot denna bakgrund delar regeringen Skatteverkets bedömning att preliminärt stöd bör kunna lämnas endast till arbetsgivare som är registrerad som arbetsgivare hos Skatteverket, dels under jämförelsemånaden, dels när ansökan om sådant stöd prövas.

7.1.2 Arbetstagare

Regeringens förslag: Preliminärt stöd får lämnas endast för arbetstagare

– som var anställda hos arbetsgivaren under hela eller en del av jämförelsemånaden med samma eller högre sysselsättningsgrad som under stödmånaden, och

– för vilka arbetsgivaren för stödmånaden var skyldig att betala arbetsgivaravgifter.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget. *Facket för skogs-, trä- och grafisk bransch (GS), Industriarbetsgivarna, Industri- och Kemigruppen, IF Metall, Sveriges ingenjörer, Teknikarbetsgivarna, Unionen, Svenskt Näringsliv, Almega AB* och *Tjänstemännens Centralorganisation (TCO)* anser att preliminärt stöd ska kunna lämnas för arbetstagare som anställs under en stödperiod och förordar en jämförelsemånad som är individuell för varje arbetsgivare.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen anser att utgångspunkten bör vara att preliminärt stöd ska kunna lämnas för alla anställda, oavsett anställningsform. Stöd bör därför kunna lämnas för arbetstagare med anställningsavtal som gäller tillsvidare och för arbetstagare med olika slag av avtal om tidsbegränsade anställningar.

GS, Industriarbetsgivarna, Industri- och Kemigruppen, IF Metall, Sveriges ingenjörer, Teknikarbetsgivarna, Unionen, Svenskt Näringsliv, Almega AB och *TCO* anser att preliminärt stöd ska kunna lämnas för arbetstagare som anställs under stödperioden och förordar en jämförelsemånad som är individuell för varje arbetsgivare. Regeringen anser att preliminärt stöd bör kunna lämnas för arbetstagare som är anställda hos arbetsgivaren under stödmånaden, dvs. den kalendermånad som arbetsgivaren begär stödet för. Avsikten med stöd vid korttidsarbete är att arbetstillfällena ska kunna bevaras genom att anställda tillfälligt går ned i arbetstid och lön (se avsnitt 5). Mot denna bakgrund bör preliminärt stöd inte lämnas för arbetstagare som anställs under en stödperiod.

För att på ett enkelt sätt säkerställa att preliminärt stöd inte lämnas för arbetstagare som anställs under en stödperiod bör stödet lämnas endast för de arbetstagare som var anställda hos arbetsgivaren även under hela eller någon del av en jämförelsemånad. Jämförelsemånaden bör vara den kalendermånad som infaller tre månader före den månad då regeringen meddelar föreskrifter om att stöd vid korttidsarbete ska lämnas.

För att stödåtgärden inte ska kunna missbrukas genom att arbetstagare ges en högre sysselsättningsgrad innan stödmånaden bör preliminärt stöd inte heller lämnas för arbetstagare som under stödmånaden har en högre sysselsättningsgrad än under jämförelsemånaden. Denna reglering bör ta sikte på fall då en arbetstagare under jämförelsemånaden varit anställd på deltid och i tiden mellan jämförelsemånaden och stödmånaden får en högre sysselsättningsgrad, dvs. heltid eller en högre grad av deltid. Där- emot bör inte arbetstagare som under jämförelsemånaden – t.ex. på grund av föräldraledighet eller sjukdom – varit tjänstledig del av dag eller vissa dagar i veckan av den anledningen anses ha haft en lägre sysselsättnings-

grad. Om en sådan arbetstagare under stödmånaden inte längre ska vara tjänstledig anses arbetstagaren således inte därigenom ha en högre sysselsättningsgrad än under jämförelsemånaden.

Det är rimligt att stödåtgärden har en anknytning till Sverige. Med hänsyn härtill och till att beräkningen av preliminärt stöd utgår från den lön inklusive arbetsgivaravgifter som motsvarar arbetstidsminskningen (se avsnitt 8.2.2), bör preliminärt stöd endast lämnas för arbetstagare som arbetsgivaren för stödmånaden var skyldig att betala arbetsgivaravgifter för.

7.1.3 Tre nivåer för arbetstids- och löneminskning

Regeringens förslag: Korttidsarbete är arbete där arbetstiden är kortare än den ordinarie arbetstiden, eller där partiell arbetsbefrielse införs med stöd av ett centralt kollektivavtal, under en begränsad period med anledning av en synnerligen djup lågkonjunktur och lönen därför är lägre än den ordinarie lönen.

Staten, arbetsgivare och arbetstagare delar på kostnaderna för korttidsarbete. Staten bär en tredjedel av kostnaderna.

För att ge rätt till preliminärt stöd ska en arbetstagares arbetstidsminskning vid deltagande i korttidsarbete under en avtalsperiod uppgå till

- 20 procent av ordinarie arbetstid,
- 40 procent av ordinarie arbetstid, eller
- 60 procent av ordinarie arbetstid.

Har ett centralt kollektivavtal om partiell arbetsbefrielse ingåtts ska arbetsbefrielsen motsvara arbetsminskningen.

Ordinarie arbetstid är den tid som en arbetstagare skulle ha arbetat, om hon eller han inte hade deltagit i korttidsarbete. Vid beräkning av den ordinarie arbetstiden ska det bortses från tillfällig frånvaro.

För att ge rätt till stöd ska en arbetstagares löneminskning vid deltagande i korttidsarbete under en avtalsperiod uppgå till

- 12 procent av ordinarie lön, om arbetstidsminskningen är 20 procent,
- 16 procent av ordinarie lön, om arbetstidsminskningen är 40 procent, eller
- 20 procent av ordinarie lön, om arbetstidsminskningen är 60 procent.

Ordinarie lön är den regelmässigt utgående kontanta lön som arbetstagaren skulle ha haft under stödmånaden om han eller hon inte hade deltagit i korttidsarbete. I den ordinarie lönen ingår dock inte löneökningar som avser tid efter jämförelsemånaden. Inte heller ingår lön till den del som den överstiger det belopp som regeringen bestämmer (lönetak). Vid beräkning av den ordinarie lönen ska det bortses från tillfällig frånvaro. Om arbetstagaren har deltagit i korttidsarbete under endast en del av stödmånaden, utgör den ordinarie lönen motsvarande del.

Regeringens bedömning: Regeringen kan meddela föreskrifter om beloppets storlek (lönetak).

Promemorians förslag och bedömning: Överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorian föreslås att med korttidsarbete avses att en arbetstagare enligt avtal tillfälligt ska ha en arbetstid som är kortare än arbetstagarens vanliga arbetstid och på den grunden en lön som är lägre än arbetstagarens vanliga lön.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget. *Facket för skogs-, trä- och grafisk bransch (GS), Industriarbetsgivarna, Industri- och Kemigruppen, IF Metall, Sveriges ingenjörer, Teknikarbetsgivarna, Unionen, Svenskt Näringsliv, Almega AB, Landsorganisationen i Sverige (LO) och Tjänstemännens Centralorganisation (TCO)* framhåller att det är oklart om korttidsarbete – förutom minskad arbetstid – även omfattar avtal om partiell arbetsbefrielse. GS, Industriarbetsgivarna, Industri- och Kemigruppen, IF Metall, Sveriges ingenjörer, Teknikarbetsgivarna, Unionen, Svenskt Näringsliv och Almega AB anser att det bör gälla endast om sådana avtal slutits på central nivå. *Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) och Svenska Journalistförbundet* anser att frågan om arbetstids- och löneminskning ska överlämnas till arbetsmarknadens parter. IFAU, Svenska Journalistförbundet och Saco anser att kostnadsfördelningen mellan arbetstagare och arbetsgivare ska utjämnas. LO anser att stödåtgärden bör bygga på fyra principer, nämligen att arbetsgivaren ska avlastas alla kostnader för arbetstidsförkortningen, att arbetstagarnas andel av kostnaderna inom ett avtalsområde på arbetsplatsen ska ha en koppling till arbetslöshetsförsäkringen så att kollektivet som genomsnitt på en arbetsplats inte förlorar på korttidsarbete jämfört med arbetslöshet, att ingen arbetstagare ska minska sin inkomst med mer än 20 procent och att staten ska stå för s.k. dödvikts-effekter. LO anser att uttrycken ”inkomst” och ”inkomstminskning” ska användas i stället för uttrycken ”lön” och ”löneminskning”. *Arbetsdomstolen* anser att uttrycken ”vanlig lön”, ”vanlig arbetstid” och ”regelmässigt utgående kontanta lön” ter sig något främmande i lagtext. *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet* anser att innebörden av uttrycket ”vanlig lön” är oklart. GS, Industriarbetsgivarna, Industri- och Kemigruppen, IF Metall, Sveriges ingenjörer, Teknikarbetsgivarna, Unionen, Svenskt Näringsliv, Almega AB, LO och TCO anser att det inte ska finnas något lönetak. Under alla omständigheter anser dessa remissinstanser – liksom *Arbetsgivarverket, Näringslivets Regelnämnd (NNR) och Saco* – att lönetaket är för lågt och att det ska indexeras. *Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)* anser att det saknas en analys av hur förslaget förhåller sig till 4 kap. 4 § socialtjänstlagen (2001:453). SKL framhåller att socialnämnderna kan komma att anvisa personer med försörjningsstöd till aktiviteter som inte är förenliga med arbetsgivarens möjlighet att förfoga över den förkortade arbetstiden vid deltagande i korttidsarbete.

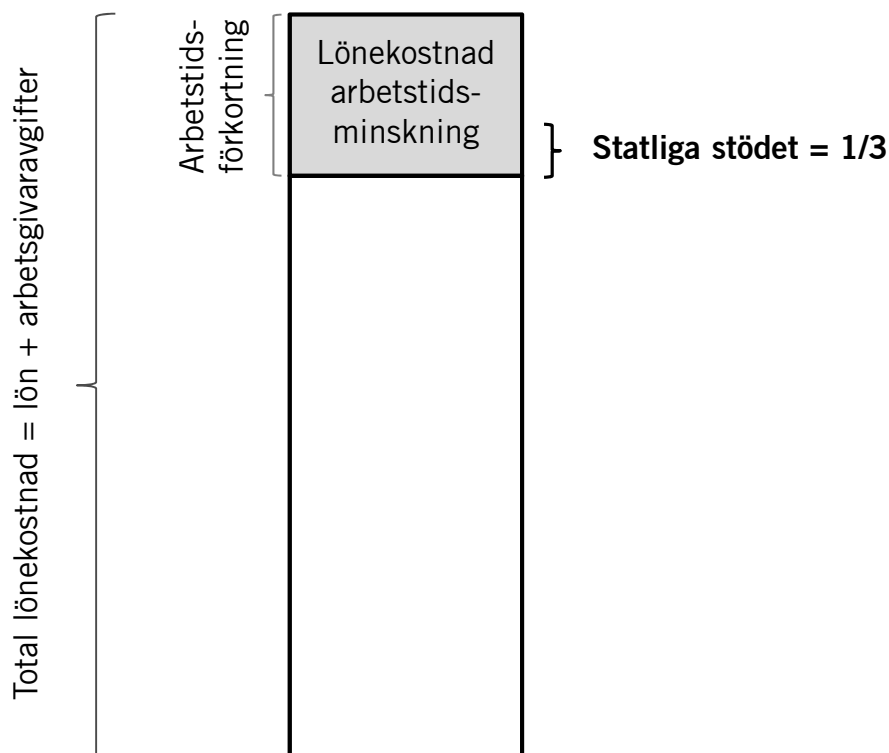
Skälen för regeringens förslag och bedömning: I promemorian föreslås att med korttidsarbete avses att en arbetstagare enligt avtal tillfälligt ska ha en arbetstid som är kortare än arbetstagarens vanliga arbetstid och på den grunden en lön som är lägre än arbetstagarens vanliga lön. GS, Industriarbetsgivarna, Industri- och Kemigruppen, IF Metall, Sveriges ingenjörer, Teknikarbetsgivarna, Unionen, Svenskt Näringsliv, Almega AB, LO och TCO framhåller att det är oklart om korttidsarbete – förutom

minskad arbetstid – även omfattar avtal om partiell arbetsbefrielse. GS, Industriarbetsgivarna, Industri- och Kemigruppen, IF Metall, Sveriges ingenjörer, Teknikarbetsgivarna, Unionen, Svenskt Näringsliv och Almega AB anser att det bör gälla endast om sådana avtal slutits på central nivå. Partiell arbetsbefrielse innebär, såvitt regeringen förstår, inte att arbetstagarens egentliga arbetstid minskar utan att faktiskt arbetad tid minskar. Den arbetsbefriade delen utgör arbetstid, trots att arbetstagaren inte behöver stå till arbetsgivarens förfogande under denna tid. GS, Industriarbetsgivarna, Industri- och Kemigruppen, IF Metall, Sveriges ingenjörer, Teknikarbetsgivarna och Unionen har uppgivit att vissa av de krisavtal som med stöd av centralt kollektivavtal ingicks inom delar av industrin under 2009 och 2010 hade den konstruktionen att lönen sänktes och arbetstagarna partiellt arbetsbefriades. Regeringen anser att det är viktigt att de principer för förkortning av arbetstid som använts inom särskilda branscher kan tillämpas även i fråga om stöd vid korttidsarbete. Detta inte minst för att undvika att berörda parter får problem vid tillämpningen av sina kollektivavtal. Regeringen anser därför att korttidsarbete – förutom minskad arbetstid – ska omfatta partiell arbetsbefrielse. Som GS, Industriarbetsgivarna, Industri- och Kemigruppen, IF Metall, Sveriges ingenjörer, Teknikarbetsgivarna, Unionen, Svenskt Näringsliv och Almega AB framhåller bör en förutsättning för detta vara att den partiella arbetsbefrielsen har stöd i ett centralt kollektivavtal. I partiell arbetsbefrielse ligger att arbetstagaren inte behöver stå till arbetsgivarens förfogande under den arbetsbefriade delen.

Stöd vid korttidsarbete kan leda till s.k. dödviktseffekter, dvs. att stöd lämnas till företag som ändå hade valt att behålla sin personal under lågkonjunkturen (se avsnitt 6.2.2). För att minska dödviktseffekterna bör arbetsgivare och arbetstagare vara med och bära kostnaderna för korttidsarbete. Som utgångspunkt bör därför gälla att tre parter – arbetsgivare, arbetstagare och staten – delar på kostnaderna för korttidsarbete. Statens bör bära en tredjedel av kostnaderna.

Kostnaderna för korttidsarbete utgörs av den lön inklusive arbetsgivaravgifter som motsvarar arbetstidsminskningen. Det statliga stödet lämnas med en tredjedel av detta underlag. Figur 7.1 illustrerar statens andel av kostnaderna för korttidsarbete.

Figur 7.1 Statens del av kostnaden för korttidsarbete

Som anförts ska staten bära en tredjedel av kostnaderna för korttidsarbete. Mot denna bakgrund – och i syfte att underlätta för arbetsgivare och arbetstagare att komma överens om att tillämpa korttidsarbete på arbetsplatsen – anser regeringen att till grund för stödåtgärden bör ligga en modell med tre nivåer för arbetstids- och löneminskningar. Det innebär att stöd vid korttidsarbete bör förutsätta att arbetstid och lön ska minska i enlighet med någon av tre nivåer under en avtalsperiod.

En utgångspunkt bör vara att arbetstagares lön på grund av deltagande i korttidsarbete inte ska minska med mer än 20 procent, vilket leder till en lön som motsvarar minst 80 procent av ordinarie lön. Statens andel av kostnaderna för korttidsarbete bör vara lika stor vid alla tre nivåer. Höga självkostnader kan leda till att incitamentet att tillämpa korttidsarbete minskar för arbetsgivare. Mot denna bakgrund bör arbetsgivarens andel av kostnaderna för korttidsarbete vara låg vid den första nivån. Samtidigt är det viktigt att arbetstagarna endast går med på att delta i korttidsarbete om det bidrar till att undvika uppsägningar. Mot denna bakgrund bör arbetstagarnas andel av kostnaderna för korttidsarbete vara hög vid den första nivån. Det innebär att arbetsgivarnas andel av kostnaderna för korttidsarbete bör öka vid större arbetstidsminskningar.

Modellen bör utgå från en avtalad arbetstidsminskning på tre fasta nivåer – 20, 40 eller 60 procent. I promemorian föreslås att denna arbetstidsminskning skulle relateras till ”vanlig arbetstid”. Regeringen delar *Arbetsdomstolens* uppfattning att detta uttryck ter sig något främmande i lagtext. Enligt regeringens mening är ”ordinarie arbetstid” ett lämpligare begrepp.

Vid respektive nivå för arbetstidsminskning bör lönen minska med en viss procent – vid den första nivån med 12 procent, vid den andra med 16 procent och vid den tredje med 20 procent. I promemorian föreslås att

löneminskningen skulle relateras till ”vanlig lön”. Regeringen delar Arbetsdomstolens uppfattning att detta uttryck ter sig något främmande i lagtext. Enligt regeringens mening är ”ordinarie lön” ett lämpligare begrepp.

Ordinarie arbetstid bör vara den tid som en arbetstagare skulle ha arbetat, om hon eller han inte hade deltagit i korttidsarbete. Vid beräkning av den ordinarie arbetstiden bör det bortses från tillfällig frånvaro. Om partiell arbetsbefrielse införs med stöd av ett centralt kollektivavtal bör arbetsbefrielsen motsvara nivåerna för arbetstidsminskning. I det fortsatta avses med arbetstidsminskning även sådan partiell arbetsbefrielse som innebär att en arbetstagare inte behöver stå till en arbetsgivares förfogande.

Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet anser att innebörden av uttrycket ”vanlig lön” är oklart. Ordinarie lön bör vara den regelmässigt utgående kontanta lön som arbetstagaren skulle ha haft om arbetstagaren inte hade deltagit i korttidsarbete under stödmånaden. Arbetsdomstolen invänder mot uttrycket ”regelmässigt utgående kontanta lön”. Regeringen anser emellertid att det är ett adekvat uttryck för att definiera den ordinarie lönen. Med att lönen ska vara regelmässigt utgående avses att bara sådana ersättningar som normalt ingår i den månatliga lönen bör räknas med. Det kan t.ex. handla om normalt förekommande ersättningar för obekväm arbetstid och skifttillägg, i den mån de verkligen skulle ha tjänats in den aktuella månaden om det inte hade varit för avtalet om korttidsarbete. Däremot bör inte t.ex. en bonus, provision och ersättning för övertidsarbete som inte utgår regelmässigt varje månad räknas med. Begränsningen till kontant lön innebär att olika typer av löneförmåner inte ingår.

I den ordinarie lönen bör inte ingå löneökningar som avser tid efter jämförelsemånaden. Med jämförelsemånaden avses den kalendermånad som infaller tre månader före regeringens föreskrifter om att stöd vid korttidsarbete ska lämnas (se avsnitt 7.1.2).

Det är inte heller rimligt att stöd vid korttidsarbete ska kunna lämnas fullt ut i fråga om höga löner. Till skillnad från GS, Industriarbetsgivarna, Industri- och Kemigruppen, IF Metall, Sveriges ingenjörer, Teknikarbetsgivarna, Unionen, Svenskt Näringsliv, Almega AB, LO och TCO anser regeringen därför att i ordinarie lön inte bör ingå lön till den del som den överstiger ett lönetak. Regeringen anser – till skillnad från GS, Industriarbetsgivarna, Industri- och Kemigruppen, IF Metall, Sveriges ingenjörer, Teknikarbetsgivarna, Unionen, Svenskt Näringsliv, Almega AB, LO, TCO, *Arbetsgivarverket*, *NNR* och *Saco* – att lönetaket bör uppgå till 40 000 kronor. Regeringen avser att följa frågan om lönetakets storlek. Föreskrifter om lönetakets storlek bör emellertid lämnas i förordningsform.

Vid beräkning av den ordinarie lönen bör bortses från tillfällig frånvaro som t.ex. sjukdom, semester eller föräldraledighet.

Om en arbetstagare endast har deltagit i korttidsarbete under en del av en månad, bör den ordinarie lönen utgöra motsvarande del.

Beräkningen av ordinarie lön kan illustreras med två exempel.

En arbetstagare har under jämförelsemånaden 38 000 kronor i lön. Arbetstagaren har efter denna månad fått en löneökning och skulle under stödmånaden ha haft 42 000 kronor i lön om han eller hon inte deltagit i

korttidsarbete. Lönetaket är 40 000 kronor. Löneökningen ska inte beaktas. Lönen under jämförelsemånaden ligger under lönetaket och arbetstagarens ordinarie lön är därför 38 000 kronor. Om arbetstagaren t.ex. endast deltar i korttidsarbete under halva stödmånaden, proportioneras hans eller hennes ordinarie lön så att den uppgår till hälften, dvs. 19 000 kronor.

En arbetstagare har under jämförelsemånaden 50 000 kronor i lön. Han eller hon skulle även under stödmånaden ha haft denna lön om han eller hon inte deltagit i korttidsarbete. Lönetaket är 40 000 kronor. Lön till den del som den överstiger lönetaket ska inte beaktas. Arbetstagarens ordinarie lön är därför 40 000 kronor. Om arbetstagaren t.ex. endast deltar i korttidsarbete under halva stödmånaden, proportioneras hans eller hennes ordinarie lön så att den uppgår till hälften, dvs. 20 000 kronor.

Sammanfattningsvis innebär lagen om stöd vid korttidsarbete att staten bär en tredjedel av kostnaderna för korttidsarbete medan arbetsgivare och arbetstagare fördelar resten av kostnaderna mellan sig enligt tre fasta nivåer, se tabell 7.1.

Tabell 7.1 Kostnadsfördelning mellan arbetstagare, arbetsgivare och staten vid korttidsarbete (i procent)

Nivå	Arbetstids- minskning	Arbetstagare (löneminskning)	Arbetsgivare	Stat
1	20	12	1	7
2	40	16	11	13
3	60	20	20	20

Anm.: Arbetsgivarnas och statens andelar av kostnaderna för korttidsarbete avser kostnaderna för arbetstagare som har en ordinarie lön understigande 40 000 kronor per månad. Är den ordinarie lönen högre blir arbetsgivarens andel större och statens andel mindre. Detta är en följd av lönetaket.

IFAU, *LO*, *Svenska Journalistförbundet* och *Saco* riktar kritik mot modellen med tre nivåer för arbetstids- och löneminskning. Regeringen anser emellertid att de skäl som ovan redovisats för modellen med tre nivåer för arbetstids- och löneminskning väger tyngre än de invändningar som remissinstanserna framför.

LO invänder mot uttrycken ”lön” och ”löneminskning” och förordar att uttrycken ”inkomst” och ”inkomstminskning” används i stället. Det är i och för sig riktigt att deltagande i korttidsarbete inte innebär att arbetstagarnas löner minskar i den meningen att t.ex. den avtalade timlönen eller månadslönen ändras. Löneminskningen vid deltagande i korttidsarbete är endast tillfällig och beror på att arbetstiden minskar i viss omfattning. Begreppet ”inkomst” används normalt för att beskriva inkomst under en bestämd tidsperiod, ofta ett år. I detta kan förutom lön även olika slag av transfereringar, som t.ex. barnbidrag, ingå. När det gäller korttidsarbete är det endast den inkomst som härrör från arbetsgivaren som är relevant. Regeringen anser därför att uttrycken ”lön” och ”löneminskning” bör användas.

Arbetsgivare och arbetstagare bör kunna avtala om korttidsarbete enligt en av de tre fasta nivåerna för arbetstids- och löneminskning. De därmed avtalade nivåerna behöver dock inte följas varje månad. Arbetstids- och löneminskning får förläggas fritt under avtalsperioden så länge

korttidsarbetet under hela avtalsperioden motsvarar avtalad nivå. Genom kollektivavtal kan också avtalas om hur arbetstidsminskningen ska förläggas. En sådan möjlighet får anses vara av stor vikt för att korttidsarbete ska kunna tillämpas på ett sätt som både svarar mot verksamhetens behov av flexibilitet och arbetstagarnas intresse av att kunna planera sin privatekonomi. Det innebär emellertid att det behövs ett förfarande som består av två led – månatliga ansökningar om preliminärt stöd och avstämning (se avsnitt 8.2–8.4).

Arbetstidslagens (1982:673) bestämmelser om att arbetsgivaren ska lämna arbetstagaren besked om ändringar i fråga om arbetstidens ordinarie förläggning gäller om inte något av lagens undantag är tillämpliga eller annat överenskommit i kollektivavtal.

SKL anser att det saknas en analys av hur förslaget förhåller sig till 4 kap. 4 § socialtjänstlagen. SKL framhåller att socialnämnderna kan komma att anvisa personer med försörjningsstöd till aktiviteter som inte är förenliga med arbetsgivarens möjlighet att förfoga över den förkortade arbetstiden vid deltagande i korttidsarbete. Enligt den nämnda bestämmelsen i socialtjänstlagen får socialnämnden, om vissa förutsättningar är uppfyllda, ställa krav på framför allt yngre personer som under viss tid uppbär försörjningsstöd att delta i av nämnden anvisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet. I lagrådsremiss den 17 januari 2013 (Jobbstimulans inom det ekonomiska biståndet) har regeringen föreslagit att socialnämnden ges utökade möjligheter att anvisa till sådan verksamhet. Arbetsgivaren förfogar över hur arbetstiden vid korttidsarbete förläggs. Arbetsgivaren förfogar emellertid inte över den tid som arbetstagaren inte ska arbeta vid deltagande i korttidsarbete. Oavsett om det sker genom arbetstidsminskning eller partiell arbetsbefrielse är arbetstagaren inte skyldig att stå till arbetsgivarens förfogande under motsvarande tid. Huruvida en biståndsmottagare under sådan tid kan anvisas till kompetenshöjande verksamhet får avgöras med tillämpning av 4 kap. 4 § socialtjänstlagen.

I tabell 7.2–7.4 nedan redovisas tre exempel på kostnadsfördelning mellan arbetsgivare och arbetstagare vid de tre olika nivåerna för arbetstids- och löneminskning i fråga om arbetstagare med olika löner. Exempelen utgår från ett lönetak om 40 000 kronor i månaden. I de två första exemplen har arbetstagaren en lön som understiger 40 000 kronor i månaden, vilket innebär att stödet motsvarar cirka en tredjedel av kostnaden för korttidsarbete. I det tredje exemplet har arbetstagaren en lön som överstiger 40 000 kronor i månaden, vilket innebär att det statliga stödet understiger en tredjedel av kostnaden för korttidsarbete. I de två första exemplen minskar lönekostnaderna för arbetsgivaren med 19 procent vid 20 procents arbetstidsminskning, vilket motsvarar en förhållandevis stor kostnadsavlyftning för arbetsgivaren. I det tredje exemplet minskar lönekostnaderna förhållandevis inte lika mycket. Detta eftersom arbetstagaren har en lön som överstiger 40 000 kronor i månaden. Kostnadsavlyftningen vid den första nivån är emellertid betydande även i detta fall. I exemplen illustreras också hur kostnadsavlyftningen blir lägre vid större arbetstidsminskning.

Tabell 7.2 Kostnadsfördelning vid de tre nivåerna och en månadslön på 25 000 kronor.

	Före korttidsarbete	Korttidsarbete enligt nivå 1	Korttidsarbete enligt nivå 2	Korttidsarbete enligt nivå 3
Bruttolön	25 000	22 000	21 000	20 000
Arbetsgivaravgifter	+ 7 855	+ 6 912	+ 6 598	+ 6 284
Statligt stöd	0	- 2 150	- 4 300	- 6 450
Total arbetskraftskostnad	32 855	26 762	23 298	19 834
Förändring arbetskraftskostnad	-	- 19 procent	- 29 procent	- 40 procent
Förändring bruttolön	-	- 12 procent	- 16 procent	- 20 procent

Anm.: Nivå 1 innebär arbetstidsminskning med 20 procent, nivå 2 med 40 procent och nivå 3 med 60 procent. Det statliga stödet räknas som 43 procent av produkten av ordinarie lön och procentuell arbetstidsminskning. Att stöd lämnas med 43 och inte 33 procent beror på att hänsyn tas till genomsnittliga arbetsgivaravgifter. Vid t.ex. 20 percents arbetstidsminskning beräknas stöd enligt följande. $25\,000 \times 0,2 \times 0,43$.

Tabell 7.3 Kostnadsfördelning vid de tre nivåerna och en månadslön på 35 000 kronor

	Före korttidsarbete	Korttidsarbete enligt nivå 1	Korttidsarbete enligt nivå 2	Korttidsarbete enligt nivå 3
Bruttolön	35 000	30 800	29 400	28 000
Arbetsgivaravgifter	+ 10 977	+ 9 677	+ 9 237	+ 8 798
Statligt stöd	0	- 3 010	- 6 020	- 9 030
Total arbetskraftskostnad	45 977	37 467	32 617	27 768
Förändring arbetskraftskostnad	-	- 19 procent	- 29 procent	- 40 procent
Förändring bruttolön	-	- 12 procent	- 16 procent	- 20 procent

Anm.: Se tabell 7.2.

Tabell 7.4 Kostnadsfördelning vid de tre nivåerna och en månadslön på 50 000 kronor

	Före korttidsarbete	Korttidsarbete enligt nivå 1	Korttidsarbete enligt nivå 2	Korttidsarbete enligt nivå 3
Bruttolön	50 000	44 000	42 000	40 000
Arbetsgivaravgifter	+ 15 710	+ 13 825	+ 13 196	+ 12 568
Statligt stöd	0	- 3 440	- 6 880	- 10 320
Total arbetskraftskostnad	65 710	54 385	48 316	42 248
Förändring arbetskraftskostnad	-	- 17 procent	- 26 procent	- 36 procent
Förändring bruttolön	-	- 12 procent	- 16 procent	- 20 procent

Anm.: Se tabell 7.2.

7.1.4 Uppsägningstid

Regeringens förslag: Preliminärt stöd vid korttidsarbete får inte lämnas under uppsägningstid.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Som utgångspunkt bör gälla att korttidsarbete inte ska vidtas när uppsägning framstår som den naturliga och riktiga åtgärden. Mot denna bakgrund bör stöd vid korttidsarbete inte lämnas under uppsägningstid, oavsett om arbetstagaren sagts upp av arbetsgivaren eller sagt upp sig själv.

Att uppsägning skett innebär inte att avtalet om korttidsarbete i sig faller utan endast att stöd inte kan utgå för den tiden. Det står parterna fritt att i avtal om korttidsarbete enas t.ex. om att arbetskyldighet, lön och andra ersättningar ska återgå till vad som tidigare gällt för det fall arbetstagaren säger upp sig eller blir uppsagd.

7.2 Inom och utom kollektivavtalsförhållanden

7.2.1 Allmänna utgångspunkter

Regeringens förslag: Stöd vid korttidsarbete kan lämnas till såväl arbetsgivare som är bundna av kollektivavtal som arbetsgivare som inte är bundna av kollektivavtal.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget. *Landsorganisationen i Sverige (LO)* och *Svenska Journalistförbundet* anser att stöd vid korttidsarbete endast ska lämnas till arbetsgivare som är bunden av kollektivavtal. *Svenska ILO-kommittén (ILO)* framhåller att man inte på grund av den korta remisstiden haft möjlighet att ta ställning till om förslaget om stöd vid korttidsarbete står i strid med Sveriges internationella åtaganden på grund av ILO-konventioner. LO och *Tjänstemännens Centralorganisation (TCO)* anser att det bör analyseras vidare om möjligheten att införa korttidsarbete för arbetsgivare som inte har kollektivavtal eller hängavtal kan anses vara förenlig med gällande ILO-konventioner om bl.a. skyldigheten att främja kollektiva förhandlingar. TCO anser att det är viktigt att systemet i så fall riggas, så att det inte blir mer fördelaktigt för arbetsgivare att kunna teckna avtal om korttidsarbete genom att välja att inte ha kollektivavtal.

Skälen för regeringens förslag: Till skillnad från LO och Svenska Journalistförbundet anser regeringen att stöd vid korttidsarbete som utgångspunkt bör kunna lämnas till alla arbetsgivare (se avsnitt 6.3). Det innebär att stöd vid korttidsarbete ska kunna lämnas till såväl arbetsgivare som är bundna av kollektivavtal som arbetsgivare som inte är bundna av kollektivavtal.

Regeringen anser att förslaget om att stöd vid korttidsarbete ska kunna lämnas till såväl arbetsgivare som är bundna av kollektivavtal som arbetsgivare som inte är bundna av kollektivavtal, inte strider mot skyldigheten att främja kollektiva förhandlingar i ILO-konventionerna. Inte heller i övrigt anser regeringen att lagen kan anses stå i strid med någon av de ILO-konventioner som Sverige ratificerat.

7.2.2 Särskilda förutsättningar för preliminärt stöd när det finns kollektivavtal

Regeringens förslag: För att en arbetsgivare som är bunden av kollektivavtal om korttidsarbete ska ha rätt till preliminärt stöd ska följande förutsättningar vara uppfyllda.

– Arbetsgivaren ska vara bunden av ett kollektivavtal om korttidsarbete som har slutits eller godkänts av en central arbetstagarorganisation.

– De närmare förutsättningarna för tillämpningen av korttidsarbete och vilka arbetstagare som ska omfattas ska regleras i ett lokalt kollektivavtal.

– Den arbetstids- och löneminskning som avtalats ska vara förenlig med de tre nivåerna för arbetstids- och löneminskning.

Om det inte finns någon lokal part på arbetstagersidan får ett avtal i stället ingås mellan arbetsgivaren och den centrala arbetstagarorganisationen.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget. *Facket för skogs-, trä- och grafisk bransch (GS), Industriarbetsgivarna, Industri- och Kemi-gruppen, IF Metall, Sveriges ingenjörer, Teknikarbetsgivarna, Unionen, Svenskt Näringsliv, Almega AB, Tjänstemännens Centralorganisation (TCO) och Sveriges advokatsamfund* anser det av lagen om stöd vid korttidsarbete ska framgå att kollektivavtal om korttidsarbete ska kunna tillämpas på arbetstagare som inte är medlem i arbetstagarorganisation som slutit avtalet. *Arbetsdomstolen* har ifrågasatt om både det centrala och det lokala kollektivavtalet ska vara förenliga med de tre nivåerna för arbetstids- och löneminskning. Domstolen anser också att det bör framgå av lagtexten om detta innebär att även det centrala kollektivavtalet ska innehålla regler om arbetstids- och löneminskning. Om det centrala kollektivavtalet enbart skulle innehålla en delegationsbestämmelse, men sakna bestämmelser om arbetstids- och löneminskning menar domstolen att det inte rimligen kan sägas att avtalet är oförenligt med de tre nivåerna för arbetstids- och löneminskning. *Arbetsdomstolen* anser också att det bör framgå av lagtexten om den enda kollektivavtalsbundenhet som behöver föreligga för arbetsgivaren avser just korttidsarbete. *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet* anser att det är oklart om lagen om stöd vid korttidsarbete ger utrymme för parterna i ett centralt kollektivavtal att i efterhand godkänna innehållet i ett lokalt kollektivavtal. Fakultetsnämnden anför vidare att det är motsägelsefullt att ett centralt kollektivavtal ska innehålla en delegation till lokal nivå, om kollektiv-

avtalet som tillåter korttidsarbete finns på lokal nivå, men har godkänts på central nivå. *Almega AB* anser att det är oklart vad parterna kan avtala om i ett lokalt kollektivavtal. *Almega AB* delar promemorians uppfattning att vem eller hur många på ett företag som ska omfattas av korttidsarbete ska, i det fall kollektivavtalsförhållande råder, fastställas genom lokala kollektivavtal. Enligt promemorian är det upp till de lokala parterna att förhandla om korttidsstödet ska ”begränsas till någon eller några driftsenheter eller liknande”. *Almega AB* anser att begreppet liknande bör förtydligas så, att det blir klart att ett konsultföretag kan ta ut t.ex. namngivna konsulter verksamma i bilindustrin i korttidsarbete.

Skälen för regeringens förslag: För arbetsgivare som är medlemmar i en arbetsgivarorganisation bör *för det första* krävas att korttidsarbete har stöd i ett centralt kollektivavtal. *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet* efterlyser ett förtydligande i fråga om lokala kollektivavtal som godkänts centralt kan berättiga till preliminärt stöd. Regeringen anser att lokala kollektivavtal som godkänts centralt bör omfattas och att det ska komma till uttryck i lagtexten.

För det andra bör de närmare förutsättningarna för tillämpningen av korttidsarbete och vilka arbetstagare som ska omfattas regleras i ett lokalt kollektivavtal. *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet* anför att det är motsägelsefullt att ett centralt kollektivavtal ska innehålla en delegation till lokal nivå, om kollektivavtalet som tillåter korttidsarbete finns på lokal nivå, men har godkänts på central nivå. Avsikten är att det ska finnas stöd för arbetstagares deltagande i korttidsarbete på central nivå. Som *Arbetsdomstolen* framhåller bör därför framgå av lagtexten att en förutsättning för rätt till preliminärt stöd ska vara att arbetsgivaren är bunden av ett kollektivavtal om just korttidsarbete. Reglerna bör därför inte förutsätta att ett kollektivavtal om allmänna anställningsvillkor gäller mellan parterna, även om detta kan antas vara vanligt förekommande. I praktiken kan det uppstå problem att i ett centralt kollektivavtal reglera alla förutsättningar för tillämpning av korttidsarbete på varje företag där det ska tillämpas. Förutsättningarna för att i kollektivavtal föreskriva hur korttidsarbetet ska gå till och vilka som ska omfattas bör vara bättre på lokal nivå. Av det skälet föreslås att korttidsarbete ska regleras i ett lokalt kollektivavtal. Hur själva delegationen ska se ut eller gå till regleras emellertid inte. Detta får i stället följa av de allmänna regler som reglerar kollektivavtal. Det är således upp till parterna att själva bestämma hur och inom vilka ramar det lämnas till de lokala parterna att bestämma förutsättningarna för arbetstagares deltagande i korttidsarbete. I detta ligger också att ett lokalt kollektivavtal inte får strida mot det centrala kollektivavtalet. Frågan om vilka möjligheter ett centralt kollektivavtal ger lokala parter är en tolkningsfråga som får avgöras på sedvanligt sätt. Har emellertid ett kollektivavtal om korttidsarbete ingåtts på lokal nivå och detta i efterhand har godkänts av den centrala arbetstagarorganisationen behöver det lokala avtalet inte delegera till sig själv att reglera de närmare förutsättningarna för korttidsarbete. Det avgörande är inte delegationen i sig, utan att förutsättningarna regleras så nära verksamheten som möjligt. I ett sådant fall bör regleringen vara att uppfatta så, att det även utan formell delegation kan avtalas om de närmare förutsättningarna i ett lokalt kollektivavtal. *Almega AB* anser att det är oklart vad parterna i ett lokalt kollektivavtal kan avtala om. Som anförts ovan styrs

detta av vad som anges i det centrala kollektivavtalet, där begränsningar kan uppställas om vad som är tillåtet att avtala om på lokal nivå. Regeringen anser emellertid att den praktiska tillämpningen av korttidsarbete bör bestämmas lokalt för att detta ska kunna anpassas till verksamheten. Med reservation för att ett centralt kollektivavtal kan innehålla begränsningar bör i det lokala kollektivavtalet t.ex. anges vilken av de tre nivåerna för arbetstids- och löneminskning som väljs, hur arbetstidsförkortningen ska läggas ut och vilka arbetstagare som ska omfattas. *Almega AB* anser att det bör förtydligas vad som avses i promemorians beskrivning av att de lokala parterna kan förhandla om korttidsstödet ska "begränsas till någon eller några driftsenheter eller liknande". Regeringen vill i detta sammanhang framhålla att det, till skillnad från när preliminärt stöd lämnas till arbetsgivare som inte är bunden av kollektivavtal, inte ställs några krav på hur många arbetstagare hos en arbetsgivare som är bunden av kollektivavtal som ska delta i korttidsarbete. Det är således fullt möjligt att som *Almega AB* framför, att t.ex. ett konsultföretag som har anställda konsulter verksamma i bilindustrin med stöd av ett centralt kollektivavtal om korttidsarbete kan träffa ett lokalt kollektivavtal om att de arbetstagare som utför arbete åt bilindustrin kan omfattas av korttidsarbete.

Om det saknas lokal part på arbetstagarsidan, ska ett kollektivavtal om de närmare förutsättningarna för avtalet i stället ingås mellan arbetsgivaren och den centrala arbetstagarorganisationen.

För det tredje bör krävas att den arbetstids- och löneminskning som har avtalats ska vara förenlig med de tre nivåerna för arbetstids- och löneminskning. *Arbetsdomstolen* har ifrågasatt om även det centrala kollektivavtalet ska innehålla regler om arbetstids- och löneminskning och om i så fall både det centrala och det lokala kollektivavtalet ska vara förenliga med de tre nivåerna för arbetstids- och löneminskning. Regeringens avsikt är inte att tvinga parterna att reglera arbetstids- och löneminskning på en viss nivå. Det är således upp till parterna att bestämma om denna ska avtalas på central eller lokal nivå, så länge arbetstids- och löneminskningen är förenlig med de tre nivåerna för arbetstids- och löneminskning.

I sammanhanget bör framhållas att en arbetsgivare som inte är medlem i en arbetsgivarorganisation kan bli bunden av ett centralt kollektivavtal om korttidsarbete genom att teckna ett s.k. hängavtal. Det krävs att hängavtalet slutits eller godkänts av central arbetstagarorganisation. Med stöd av hängavtalet kan arbetsgivaren träffa en lokal överenskommelse med lokal arbetstagarorganisation om att tillämpa korttidsarbete på arbetsplatsen.

GS, Industriarbetsgivarna, Industri- och Kemigruppen, IF Metall, Sveriges ingenjörer, Teknikarbetsgivarna, Unionen, Svenskt Näringsliv, Almega AB, TCO och Sveriges advokatsamfund anser det av lagen om stöd vid korttidsarbete ska framgå att kollektivavtal om korttidsarbete ska kunna tillämpas på arbetstagare som inte är medlem i arbetstagarorganisation som slutit avtalet. Lagen om stöd vid korttidsarbete ska reglera rätt till statligt stöd vid korttidsarbete. Det är inte lämpligt att i en sådan lag reglera vilken verkan ett kollektivavtal ska ha. Regeringen bedömer att ett kollektivavtal om korttidsarbete normalt kan tillämpas även på arbetstagare som inte är medlemmar i den avtalsslutande organisationen

och att det därför inte finns behov av någon särskild lagreglering i den delen.

7.2.3 Särskild förklaring

Regeringens bedömning: Det behövs ingen möjlighet att begära att Skatteverket lämnar en särskild förklaring om att ett kollektivavtal uppfyller förutsättningarna för preliminärt stöd.

Promemorians förslag: Överensstämmer inte med regeringens. I promemorian föreslås att parterna i ett centralt kollektivavtal eller en arbetsgivare som är bunden av ett sådant avtal kan begära att Skatteverket lämnar en särskild förklaring om att kollektivavtalet uppfyller kraven för stöd vid korttidsarbete.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget. *Arbetsdomstolen* och *Förvaltningsrätten i Stockholm* pekar på vissa oklarheter i fråga om den prövning som ska göras. Förvaltningsrätten i Stockholm ifrågasätter om det över huvud taget föreligger ett behov av den föreslagna regleringen.

Skälen för regeringens bedömning: I promemorian föreslås att parterna i ett centralt kollektivavtal eller en arbetsgivare som är bunden av ett sådant avtal bör kunna begära att Skatteverket lämnar en särskild förklaring om att ett kollektivavtal uppfyller förutsättningarna för preliminärt stöd. Avsikten är att den prövningen ska kunna ske innan en arbetsgivare gett in en ansökan om preliminärt stöd. Som *Förvaltningsrätten i Stockholm* framhåller kan det emellertid ifrågasättas om den särskilda förklaringen fyller någon egentlig funktion. För att en arbetsgivare ska kunna få del av preliminärt stöd förutsätts ändå att förutsättningarna för att preliminärt stöd ska lämnas är uppfyllda i det enskilda fallet. Mot denna bakgrund föreslår regeringen inte någon bestämmelse om en sådan förklaring.

7.2.4 Särskilda förutsättningar för preliminärt stöd när det inte finns kollektivavtal

Regeringens förslag: För att en arbetsgivare som inte är bunden av ett kollektivavtal om korttidsarbete ska ha rätt till preliminärt stöd ska följande förutsättningar vara uppfyllda.

– Arbetstagarens deltagande i korttidsarbete ska ha stöd i skriftligt avtal mellan arbetsgivaren och arbetstagaren. Ett sådant avtal ska ha ingåtts efter att korttidsarbete aktualiserats hos arbetsgivaren.

– Arbetstagaren får inte tillhöra arbetsgivarens familj.

– Minst 70 procent av de arbetstagare inom en driftsenhet som var anställda hos arbetsgivaren under hela eller en del av jämförelsemånaden med samma eller högre sysselsättningsgrad som under stödmånaden och som arbetsgivaren var skyldig att betala arbetsgivaravgifter för ska delta i stödberättigat korttidsarbete under stödmånaden.

– Den arbetstids- och löneminskning som har avtalats ska vara densamma för alla deltagande arbetstagare inom driftsenheten.

- Den arbetstids- och löneminskning som har avtalats ska vara förenlig med de tre nivåerna för arbetstids- och löneminskning.
- Arbetsgivarens nettoomsättning ska under två på varandra följande kalendermånader ha minskat med minst 15 procent jämfört med motsvarande kalendermånader föregående år. De två kalendermånaderna med sådan omsättningsminskning ska ligga inom en period av de tre kalendermånader som föregick den stödmånad för vilken arbetsgivaren för första gången ansökte om preliminärt stöd.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorian finns inget krav på att avtalet mellan arbetsgivare och arbetstagare ska vara skriftligt.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget. *Sveriges advokatsamfund* anser att det inte ska ställas olika krav på arbetsgivare som är bundna av kollektivavtal och arbetstagare som inte är bundna av kollektivavtal för att preliminärt stöd ska kunna lämnas. *Svenska Journalistförbundet* anser att det ska ställas högre krav på arbetsgivare som inte är bunden av kollektivavtal för att stöd ska kunna lämnas, bl.a. ska krävas att samtliga arbetstagare inom en driftsenhet ska delta i korttidsarbete. *Arbetsdomstolen* ifrågasätter om det är möjligt för en arbetsgivare som är bunden av ett centralt kollektivavtal – som inte reglerar korttidsarbete – kan välja att i stället träffa individuella avtal om korttidsarbete med varje arbetstagare. Domstolen ifrågasätter tillåtligheten av att redan i anställningsavtalet komma överens om korttidsarbete. *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet* anser att det bör förtydligas om avtal mellan arbetstagare och arbetsgivare om korttidsarbete ska regleras i ett särskilt avtal. *Landsorganisationen i Sverige (LO)* anser att avtalet ska vara skriftligt och tecknat i anslutning till att arbetsgivaren ansöker om preliminärt stöd. *Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU)* anser att kravet på att minst 70 procent av arbetstagarna inom en driftsenhet ska delta i korttidsarbete såvitt avser små företag i praktiken leder till att varje enskild arbetstagare får vetorätt i frågan om korttidsarbete ska tillämpas. LO anser att minst 80 procent av arbetstagarna inom en driftsenhet ska delta i stödberättigat korttidsarbete under stödmånaden. *Företagarna* och *Svenskt Näringsliv* anser att det inte ska finnas något krav på omsättningsminskning. Svenskt Näringsliv framhåller att företag med kraftig tillväxt men som i samband med en kraftig och snabb konjunktur nedgång drabbas hårt av ett plötsligt efterfrågefäll, riskerar att inte uppfylla kravet på omsättningsminskning. *Bokföringsnämnden (BFN)* framhåller att en tvåmånadersperiod kan vara en för kort tidsperiod för att en relevant jämförelse ska kunna göras. Detta eftersom företag kan ha oregelbunden verksamhet och intäktsredovisning; om nettoomsättningen under löpande år ska kunna användas som mått krävs att företaget upprättar ett delårsbokslut för att säkerställa att intäkterna är rätt redovisade, vilket ökar den administrativa bördan för arbetsgivare som inte redan har krav på sig att upprätta delårsrapporter eller delårsbokslut. Den närmare innebörden av begreppet ”nettoomsättning” är enligt BFN oklar i fråga om t.ex. ideella föreningar och stiftelser, vars

intäkter består av bidrag, gåvor, medlemsavgifter och andra liknande intäkter. *Revisorsnämnden* har inga synpunkter på förslagen.

Skälen för regeringens förslag: I fall där arbetsgivaren inte är bunden av kollektivavtal finns ingen arbetsmarknadsorganisation som kan ta ansvar för när korttidsarbete bör tillämpas. Det är heller inte lämpligt att frågan enbart löses genom förhandlingar mellan en enskild arbetstagarare och en arbetsgivare eftersom de inte är jämnstarka parter. Enskilda arbetstagarare kan också antas ha svårt att bilda sig en klar uppfattning om arbetsgivarens ekonomiska situation och konjunkturers betydelse för verksamheten, dvs. ta ställning till om deltagande i korttidsarbete är motiverat. Mot denna bakgrund anser regeringen – till skillnad från *Sveriges advokatsamfund* – att det, i syfte att säkerställa att en arbetsgivare som inte är bunden av kollektivavtal verkligen har behov av stödåtgärden, bör ställas ett antal särskilda krav för att preliminärt stöd ska kunna lämnas.

Som en allmän utgångspunkt bör gälla att var och en av arbetstagararna hos en arbetsgivare som inte är bunden av kollektivavtal själv bör ta ställning till sitt deltagande i korttidsarbete. För *det första* bör därför krävas att korttidsarbete har stöd i avtal. Regeringen delar *LO:s* bedömning att avtalet bör vara skriftligt så att blir tydligt vad som överenskommit. Som *Arbetsdomstolen*, *LO* och *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet* framhåller är det inte lämpligt att avtal om korttidsarbete ska kunna ingås redan i samband med att en arbetstagarare anställs. För att den enskilde arbetstagarare ska kunna bedöma om han eller hon vill delta i korttidsarbete bör avtalet ingås först när det blir aktuellt att tillämpa korttidsarbete.

För att lagen om stöd vid korttidsarbete inte ska kunna missbrukas bör *för det andra* krävas att arbetstagararen inte tillhör arbetsgivarens familj.

För det tredje bör krävas att viss minsta andel av arbetstagararna ska delta i korttidsarbete. Till skillnad från *Svenska Journalistförbundet* anser regeringen att det inte är rimligt att kräva att samtliga arbetstagarare ska delta i korttidsarbete. Det leder till att varje enskild arbetstagarare får veto-rätt i frågan om korttidsarbete ska tillämpas. En arbetstagarare som av något skäl inte vill delta i korttidsarbete, kan då vägra att gå med på korttidsarbete och därmed förhindra en åtgärd som har betydelse för andra arbetstagarares möjligheter att behålla anställningen och för arbetsgivarens ekonomiska överlevnad. Å andra sidan blir trycket på en enskild arbetstagarare – som inte vill delta i korttidsarbete – att gå med på korttidsarbete märkbart. Om det inte ställs krav på att viss minsta andel av arbetstagararna ska delta i korttidsarbete föreligger vidare risk att en arbetsgivare vänder sig till vissa utvalda arbetstagarare med erbjudande om deltagande i korttidsarbete av skäl som inte är betingade av den rådande konjunkturen. Det bör därför krävas att en ganska stor andel av arbetstagararna ska delta i korttidsarbete. Ett sådant krav bidrar också till att korttidsarbete tillämpas endast när arbetsgivaren har ett verkligt behov av åtgärden. Behovet av korttidsarbete kan variera från driftsenhet till driftsenhet. *LO* anser att minst 80 procent av arbetstagararna inom en driftsenhet ska delta i stödberättigat korttidsarbete under stödmånaden. Regeringen anser dock att den andelen lämpligen bör bestämmas till minst 70 procent. Utgångspunkten är att kravet på att viss minsta andel av arbetstagararna ska delta i korttidsarbete ska vara lätt att tillämpa. Rege-

ringen har förståelse för *IFAU:s* uppfattning att kravet är trubbigt. Regeringen anser emellertid att det inte bör tillintetgöra de förenklingar som förslaget innebär. Kravet på avtal med minst 70 procent av arbetstagarna inom en driftsenhet bör slutligen ta sikte på de arbetstagare för vilka preliminärt stöd kan lämnas för en stödmånad, dvs. arbetstagare som var anställda hos arbetsgivaren under hela eller en del av jämförelsemånaden med samma eller högre sysselsättningsgrad som under stödmånaden och som arbetsgivaren är skyldig att betala arbetsgivaravgifter för under stödmånaden (se avsnitt 7.1.2).

För det fjärde bör krävas att arbetstids- och löneminskningen för var och en av de arbetstagare inom en driftsenhet som deltar i korttidsarbete är på samma nivå. I annat fall föreligger en risk att en arbetsgivare gör skillnad mellan arbetstagarna av skäl som inte är föranledda av den rådande konjunkturen.

För det femte bör krävas att den arbetstids- och löneminskning som har avtalats ska vara förenlig med de tre nivåerna för arbetstids- och löneminskning.

För det sjätte bör krävas att arbetsgivaren kan visa att dennes ekonomiska situation är sådan att behov av stödåtgärden föreligger. Det är inte rimligt att stöd ska kunna lämnas till en arbetsgivare som, oaktat att korttidsarbete har stöd i avtal med arbetstagarna, även utan att tillämpa korttidsarbete på arbetsplatsen skulle behålla hela sin personalstyrka, trots den rådande lågkonjunkturen. Mot denna bakgrund anser regeringen – till skillnad från *Företagarna* och *Svenskt Näringsliv* – att kravet på omsättningsminskning är viktigt. Stöd ska kunna lämnas till fysiska personer som bedriver näringsverksamhet och juridiska personer. Mot denna bakgrund utgör en minskning av arbetsgivarens nettoomsättning ett lämpligt mått på arbetsgivarens ekonomiska situation. Storleken på omsättningsminskningen bör avspegla en synnerligen djup lågkonjunktur. Under den s.k. finanskrisen föll omsättningen inom industrin med över 20 procent samtidigt som fallet inom detaljhandeln endast var drygt 5 procent. Varken under den s.k. 1990-talskrisen eller under den s.k. IT-krisen uppvisades så pass stora omsättningsfall. Under 1990-talskrisen föll omsättningen inom detaljhandeln med drygt 10 procent och under IT-krisen föll omsättningen inom industrin med närmare 10 procent. En lämplig utgångspunkt är därför att arbetsgivarens nettoomsättning ska ha minskat med minst 15 procent jämfört med samma månad föregående år. Genom att jämförelsen görs med samma månad föregående år beaktas eventuella säsongsvariationer. För att beakta att en omsättningsminskning kan vara tillfällig bör en minskning föreligga under två kalendermånader i rad. Det innebär att en omsättningsminskning ska ha skett med 15 procent jämfört med samma månad föregående år under två månader i rad. Omsättningsminskningen bör ligga i tidsmässigt nära samband med det att korttidsarbete börjar tillämpas på arbetsplatsen. Omsättningsminskningen bör därför hänföras till två av de tre kalendermånader som närmast föregick den stödmånad för vilken arbetsgivaren för första gången ansökte om preliminärt stöd. Om arbetsgivaren ansöker om fortsatt preliminärt stöd under stödperioden bör inte krävas ytterligare omsättningsminskning. Arbetsgivare som uppfyller kravet på omsättningsminskning vid den första ansökan om preliminärt stöd kan fortsätta ansöka om preliminärt stöd under hela stödperioden.

Utgångspunkten är att kravet på omsättningsminskning ska vara lätt att tillämpa. Regeringen har förståelse för *BFN:s* och Svenskt Näringslivs bedömningar att kravet på omsättningsminskning är trubbigt. Regeringen anser emellertid att det inte bör tillintetgöra de förenklingar som förslaget innebär. Till skillnad från *BFN* anser regeringen att det inte bör uppställas något krav på delårsbokslut. Det skulle öka den administrativa bördan för arbetsgivarna och sannolikt vara omöjligt att uppfylla i vissa fall. Ett sådant krav skulle nämligen förutsätta att ett delårsbokslut har upprättats för motsvarande period föregående år, något som kanske inte alls är fallet. Självfallet måste arbetsgivarna på något sätt styrka att de uppfyller kravet på omsättningsminskning. Hur detta ska göras får dock avgöras från fall till fall. Begreppet nettoomsättning bör ha samma innebörd som i 1 kap. 2 § första stycket 9 bokföringslagen (1999:1078), dvs. intäkter från sålda varor och utförda tjänster som ingår i företagets normala verksamhet med avdrag för lämnade rabatter, mervärdesskatt och annan skatt som är direkt knuten till omsättningen. Vid tillämpningen av bestämmelser i bokföringslagen som hänför sig till nettoomsättningens storlek ska t.ex. ideella föreningar och stiftelser till nettoomsättningen lägga bidrag, gåvor, medlemsavgifter och andra liknande intäkter (1 kap. 2 § andra stycket bokföringslagen).

Arbetsdomstolen ifrågasätter om det är möjligt för en arbetsgivare som är bunden av ett centralt kollektivavtal – som inte reglerar korttidsarbete – kan välja att i stället träffa individuella avtal om korttidsarbete med varje arbetstagare. Regeringen anser att den frågan på sedvanligt sätt får lösas genom en tolkning av kollektivavtal.

8 Förfarandet

8.1 Skatteverket är handläggande myndighet

Regeringens förslag: Ärenden om stöd vid korttidsarbete handläggs av Skatteverket.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Korttidsarbete ska tillämpas i mycket allvarliga konjunkturella situationer. I en sådan situation är det sannolikt att arbetslösheten ökar väsentligt och att den kommer att vara fortsatt hög under en lång tid. För att säkerställa en effektiv och snabb handläggning av ärenden om stöd vid korttidsarbete, bör den handläggande myndigheten inte bedriva en verksamhet som påverkas starkt av konjunkturvariationer och ha vana att handlägga ett stort antal ärenden på kort tid. Mot denna bakgrund bör ärenden om stöd vid korttidsarbete handläggas av Skatteverket. Majoriteten av remissinstanserna delar denna bedömning.

Utgångspunkten är att bestämmelserna i förvaltningslagen (1986:223) ska gälla i ärenden om stöd vid korttidsarbete.

8.2 Ansökan och beräkning av preliminärt stöd

8.2.1 Månatlig ansökan

Regeringens förslag: En ansökan om preliminärt stöd ska ha kommit in inom två kalendermånader från utgången av stödmånaden. I annat fall lämnas inte stöd för stödmånaden.

Regeringens bedömning: Regeringen kan meddela föreskrifter om innehållet i en ansökan om preliminärt stöd.

Promemorians förslag och bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget. *Svenskt Näringsliv* anser att det inte ska ställas krav på att en ansökan om preliminärt stöd ska ges in för varje stödmånad. *Svenskt Näringsliv* och *Näringslivets Regelnämnd (NNR)* anser att ansökningstiden är för kort och att en arbetsgivare ska kunna få anstånd med att ge in en ansökan om preliminärt stöd.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Som framgår av avsnitt 7.1.3 behövs ett förfarande som består av två led – månatliga ansökningar om preliminärt stöd och avstämning. Mot denna bakgrund anser regeringen – till skillnad från *Svenskt Näringsliv* – att en ansökan om preliminärt stöd för en arbetstagare bör göras för varje stödmånad. Det bör bestämmas en tidsfrist för inom vilken tid en ansökan om preliminärt stöd ska ges in till Skatteverket. Tidsfristen bör inte vara så kort att arbetsgivaren får svårt att hinna räkna ut det preliminära stöd som ska begäras. En tidsfrist om två kalendermånader från utgången av den månad arbetsgivaren begär stöd får därvid bedömas som lämplig. Har inte ansökan kommit in i tid får inte preliminärt stöd lämnas för den stödmånaden. *Svenskt Näringsliv* och *NNR* anser att ansökningstiden är för kort och att en arbetsgivare ska kunna få anstånd med att ge in en ansökan om preliminärt stöd. Regeringen anser emellertid att det inte bör finnas någon anståndsmöjlighet, eftersom det skulle öka komplexiteten i förfarandet, och att ansökningstiden är väl tilltagen. Närmare föreskrifter om innehållet i en ansökan om preliminärt stöd meddelas i förordningsform.

8.2.2 Beräkning av preliminärt stöd

Regeringens förslag: Preliminärt stöd för en arbetstagare avseende en stödmånad bestäms genom att underlaget för beräkning av preliminärt stöd multipliceras med 43 procent. Underlaget består av arbetstagarens ordinarie lön multiplicerad med den vid ansökningstillfället avtalade arbetstidsminskningen enligt någon av de tre nivåerna för arbetstids- och löneminskning samt med en individuell närvarokvot.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Preliminärt stöd för en arbetstagare en stödmånad bör bestämmas genom att underlaget för beräkning av preliminärt stöd multipliceras med en procentsats. Underlaget bör bestå av arbetstagarens ordinarie lön multiplicerad med den vid ansökningstillfället avtalade arbetstidsminskningen enligt någon av de tre nivåerna för arbetstids- och löneminskning samt med en individuell närvarokvot.

Preliminärt stöd beräknas enligt följande formel:

Underlag för beräkning av preliminärt stöd

$$\text{Preliminärt stöd} = \text{Ordinarie lön} \times \text{Arbetstidsminskning} \times \text{Närvarokvot} \times \text{Procentsats}$$

Om underlaget för beräkning av preliminärt stöd multipliceras med en viss procentsats erhålls det stöd som arbetsgivaren har rätt till beträffande en viss arbetstagare en viss stödmånad. Som framgår av avsnitt 7.1.3 bör staten bära en tredjedel av kostnaderna för korttidsarbete. Stöd vid korttidsarbete ska således lämnas även för en del av arbetsgivaravgifterna. Av förenklingsskäl bestäms stöd vid korttidsarbete i förhållande till ordinarie lön, varvid procentsatsen väljs med hänsyn till ett schablonmässigt antagande om genomsnittliga arbetsgivaravgifter på 30 procent. De genomsnittliga arbetsgivaravgifterna är något lägre än den lagstadgade avgiftsnivån om 31,42 procent (år 2013), eftersom vissa grupper har nedsatta arbetsgivaravgifter. Detta innebär att statens andel av kostnaderna för korttidsarbete kommer att vara större än en tredjedel för bl.a. ungdomar. Ett alternativ skulle kunna vara att i stället utgå från de faktiska nivåerna för arbetsgivaravgifter när stöd ska beräknas för varje enskild arbetstagare och även beakta olika anställningssubventioner (se avsnitt 9.11). Fördelarna med en enhetlig procentsats får emellertid anses överväga. Det innebär att stöd vid korttidsarbete bör lämnas med 43 procent av underlaget, vilket motsvarar ungefär en tredjedel av kostnaden för korttidsarbete med hänsyn tagen till genomsnittliga arbetsgivaravgifter.

När underlaget för beräkning av preliminärt stöd fastställs för en arbetstagare avseende en stödmånad, används den nivå som parterna avtalat om att tillämpa för den enskilde arbetstagaren, dvs. 20, 40 eller 60 procents arbetstidsminskning i genomsnitt under avtalsperioden. Det gäller oavsett hur arbetstidsminskningen läggs ut under enskilda månader inom avtalsperioden. Vid avstämningen framgår om tillämpad genomsnittlig arbetstidsminskning under avtalsperioden svarar mot den nivå som preliminärt stöd har beräknats utifrån.

För att undvika att arbetsgivaren överkompenseras om arbetstagaren har varit tillfälligt frånvarande under stödmånaden bör krävas att det preliminära stödet även beräknas med hänsyn tagen till arbetstagarens närvaro under stödmånaden. Tillfällig frånvaro kan t.ex. vara sjukdom, semester eller föräldraledighet.

Justeringen görs genom att produkten av ordinarie lön och avtalad arbetstidsminskning multipliceras med en närvarokvot. Kvoten beräknas enligt följande. Om arbetstagaren exempelvis i normala fall, dvs. om han eller hon inte hade deltagit i korttidsarbete, skulle ha arbetat 20 dagar under månaden men var tillfälligt frånvarande under två hela dagar, är

den individuella närvarokvoten 18/20. Frånvaro under delar av dagar bör av förenklingsskäl inte beaktas.

Om arbetstagaren har deltagit i korttidsarbete under endast en del av en månad bör hänsyn tas till detta när närvarokvoten beräknas.

Exempel 1 Beräkning av preliminärt stöd

Arbetstagare med en ordinarie lön på 25 000 kronor/mån och en ordinarie arbetstid på 170 timmar/mån.

i) Fr.o.m. den 16 mars t.o.m. den 15 juni omfattas arbetstagaren av ett avtal om korttidsarbete med 20 procents arbetstidsminskning och 12 procents löneminskning.

ii) Arbetsgivaren begär preliminärt stöd för arbetstagaren för halva mars, hela april och halva juni. Ansökan om stöd ska göras inom två kalendermånader efter utgången av den månad stöd begärs för.

iii) Arbetstagaren skulle under samtliga månader ha arbetat 20 dagar, om han eller hon inte deltagit i korttidsarbete. Arbetstagaren var frånvarande den 18 mars samt den 19 och 20 april.

iv) Preliminärt stöd för arbetstagaren beräknas enligt följande.

Mars: $12\,500 \times 0,2 \times (9 / 10) \times 0,43 = 968$ kronor

April: $25\,000 \times 0,2 \times (18 / 20) \times 0,43 = 1\,935$ kronor

Juni: $12\,500 \times 0,2 \times (10 / 10) \times 0,43 = 1\,075$ kronor

Anm.: Det antas att samtliga månader innehåller exakt 20 ordinarie arbetsdagar, som arbetstagaren skulle ha arbetat om han eller hon inte deltagit i korttidsarbete, och att dessa fördelar sig helt jämnt över månaden. I punkten iv) visas hur preliminärt stöd beräknas. För mars och juni är den ordinarie lönen hälften av 25 000 kronor och antalet ordinarie dagar 10 eftersom arbetstagaren deltagit i korttidsarbete halva månaden. Arbetstidsminskningen är samma varje månad eftersom den ska vara vad parterna avtalat om ska gälla enligt en av de tre nivåerna. Inom parentes anges närvarokvoten. I närvarokvotens täljare anges antal ordinarie dagar minus eventuell frånvaro räknat i hela dagar och i nämnaren anges ordinarie dagar under månaden.

Om en arbetsgivare ansöker om stöd för fler än en arbetstagare, bör arbetsgivaren summera och i ansökan om preliminärt stöd ange totalt belopp som begärs.

8.3 Avstämning och beräkning av slutligt stöd

8.3.1 Skyldighet att göra avstämning

Regeringens förslag: En arbetsgivare som har fått preliminärt stöd ska göra en avstämning.

Avstämning ska som utgångspunkt ske vid utgången av tredje kalendermånaden från den tidpunkt då en stödperiod löpt ut. Om arbetsgivaren före denna tidpunkt under tre på varandra följande kalendermånader inte har ansökt om preliminärt stöd, uppkommer dock skyldigheten att göra en avstämning vid utgången av den tre-

månadersperioden. Den tidpunkt skyldigheten att göra en avstämning uppkommit, är en avstämningstidpunkt.

En stödperiod eller den kortare period som skyldigheten att göra en avstämning avser, är en avstämningsperiod.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorian föreslås att avstämning som utgångspunkt ska ske vid utgången av en stödperiod.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: En arbetsgivare som har erhållit preliminärt stöd för en eller flera arbetstagare bör göra en avstämning. Vid avstämningen tar arbetsgivaren ställning till om det tillämpade korttidsarbetet har haft stöd i avtal och varit förenligt med kraven på arbetstids- och löneminskning, dvs. motsvarat någon av de tre nivåerna (se avsnitt 8.3.2).

I promemorian föreslås att en arbetsgivare som fått preliminärt stöd ska vara skyldig att göra en avstämning vid utgången av stödperioden. En ansökan om preliminärt stöd ska emellertid ha kommit in till Skatteverket inom två kalendermånader från utgången av en stödmånad. Det innebär att tidpunkten för skyldigheten att göra en avstämning inte bör inträda förrän vid utgången av tredje kalendermånaden från den tidpunkt då en stödperiod löpt ut. Vid den tidpunkten blir samtliga arbetsgivare som fortfarande tillämpar korttidsarbete skyldiga att göra en avstämning. En arbetsgivare kan emellertid under en stödperiod välja att inte längre ansöka om preliminärt stöd. I så fall bör det vara möjligt att få till stånd en avstämning före det att stödperioden löpt ut. Om arbetsgivaren under tre kalendermånader i rad inte har ansökt om preliminärt stöd bör skyldigheten att göra en avstämning uppkomma vid utgången av den tremånadersperioden. Den tidpunkt då skyldigheten att göra en avstämning uppkommit, är en avstämningstidpunkt.

En stödperiod eller den kortare period som skyldigheten att göra en avstämning avser, är en avstämningsperiod. En arbetsgivare som har gjort en avstämning före utgången av tredje kalendermånaden från den tidpunkt en stödperiod löpt ut kan på nytt träffa avtal om och tillämpa korttidsarbete. För arbetsgivaren börjar då en ny avstämningsperiod.

8.3.2 Vad avstämning innebär och beräkning av slutligt stöd

Regeringens förslag: En avstämning innebär att arbetsgivaren ska, för varje arbetstagare som det preliminära stödet har avsett, bedöma om den genomsnittliga arbetstids- och löneminskningen som har tillämpats under respektive avtalsperiod som avstämningsperioden består av

- motsvarar en och samma nivå av de tre nivåerna för arbetstids- och löneminskning, och
- har stöd i avtal.

Den tillämpade genomsnittliga arbetstidsminskningen under en avtalsperiod är den minskning av arbetstiden som en arbetstagare har

haft eller, om han eller hon har varit tillfälligt frånvarande, skulle ha haft under avtalsperioden enligt avtal om korttidsarbete.

Den tillämpade genomsnittliga arbetstidsminskningen anges i procent av ordinarie arbetstid.

När den tillämpade genomsnittliga arbetstidsminskningen fastställs för en arbetstagare, ska hänsyn tas endast till månader eller delar av månader under avtalsperioden för vilka preliminärt stöd har lämnats för honom eller henne.

Den tillämpade genomsnittliga arbetstidsminskningen ska anses motsvara en av de tre nivåerna för arbetstidsminskning om den är minst lika stor som det procenttal som anges där för respektive nivå.

Den tillämpade genomsnittliga löneminskningen under en avtalsperiod är den minskning av lönen som en arbetstagare har haft eller, om han eller hon har varit tillfälligt frånvarande, skulle ha haft under avtalsperioden enligt avtal om korttidsarbete.

Den tillämpade genomsnittliga löneminskningen anges i procent av summan av ordinarie lön under avtalsperioden avrundat till närmaste heltal.

När den tillämpade genomsnittliga löneminskningen fastställs för en arbetstagare, ska hänsyn tas endast till månader eller delar av månader under avtalsperioden för vilka preliminärt stöd lämnats för honom eller henne.

Den tillämpade genomsnittliga löneminskningen ska anses motsvara en av de tre nivåerna för löneminskning om den är lika stor som det procenttal som anges där för respektive nivå.

Arbetsgivaren är skyldig att betala tillbaka allt preliminärt stöd som har betalats ut för en arbetstagare under en avtalsperiod, om tillämpad genomsnittlig arbetstids- och löneminskning beräknat på de månader eller delar av månader under avtalsperioden för vilka preliminärt stöd lämnats för arbetstagarens deltagande i korttidsarbete inte motsvarar en och samma av de tre nivåerna för arbetstids- och löneminskning. Detsamma gäller om något av angivna förhållanden inte har stöd i avtal.

En arbetsgivare som har fått preliminärt stöd är skyldig att betala tillbaka skillnaden mellan preliminärt stöd och slutligt stöd, om det preliminära stödet för en stödmånad har beräknats på en större arbetstidsminskning än den som följer av vid avstämningstidpunkten gällande avtal för stödmånaden.

Slutligt stöd beräknas på motsvarande sätt som preliminärt stöd men baserat på den mindre arbetstidsminskningen.

En arbetsgivare som har fått preliminärt stöd har rätt till ytterligare stöd motsvarande skillnaden mellan preliminärt stöd och slutligt stöd, om preliminärt stöd för en stödmånad har beräknats på en mindre arbetstidsminskning än den som följer av vid avstämningstidpunkten gällande avtal för stödmånaden.

Slutligt stöd beräknas på motsvarande sätt som preliminärt stöd men baserat på den större arbetstidsminskningen.

Ytterligare stöd får inte ges till en arbetsgivare som har näringsförbud eller skatte- och avgiftsskulder som har överlämnats till Kronofogdemyndigheten för indrivning, när frågan om sådant stöd prövas. Är arbetsgivaren en juridisk person, får den eller de fysiska personer

som har ett betydande inflytande i verksamheten inte ha näringsförbud.

Arbetsgivaren ska räkna samman belopp som arbetsgivaren i förekommande fall är skyldig att betala tillbaka och har rätt till (sammanräkning).

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget. *Kronofogdemyndigheten* anser att alla skulder som är föremål för verkställighet, såväl skulder till det allmänna som till enskilda fordringsägare, ska utgöra hinder mot att stöd lämnas till en arbetsgivare.

Skälen för regeringens förslag: Vid avstämningen bör arbetsgivaren bedöma om den genomsnittliga arbetstids- och löneminskningen som har tillämpats under avstämningsperioden motsvarar en och samma av de tre nivåerna för arbetstids- och löneminskning och har stöd i avtal. Avstämningen bör göras separat för varje *arbetstagare* och dessutom för varje *avtalsperiod* som avstämningsperioden består av. Avstämningen för en arbetstagare och avtalsperiod bör *sammanfattningsvis* gå till på följande sätt.

Först fastställs för vilka stödmånader preliminärt stöd har lämnats för arbetstagaren under avtalsperioden. Därefter beräknas tillämpad genomsnittlig arbetstids- och löneminskning. Om den tillämpade genomsnittliga arbetstids- och löneminskningen inte motsvarar en av de tre nivåerna för arbetstids- och löneminskning eller inte har stöd i avtal, blir arbetsgivaren återbetalningsskyldig för allt preliminärt stöd för arbetstagaren och avtalsperioden.

Om den tillämpade genomsnittliga arbetstidsminskningen under en stödmånad motsvarar en *mindre* eller *större* nivå än den arbetstidsminskning som följer av vid avstämningstidpunkten gällande avtal (för stödmånaden), ska slutligt stöd beräknas. I förra fallet blir arbetsgivaren återbetalningsskyldig för skillnaden mellan preliminärt stöd som lämnats för stödmånaden och slutligt stöd, i det senare fallet har arbetsgivaren rätt till skillnaden mellan preliminärt stöd som lämnats för stödmånaden och slutligt stöd (ytterligare stöd).

Nedan redogörs för hur tillämpad genomsnittlig arbetstids- och löneminskning samt slutligt stöd beräknas.

Vid beräkning av *tillämpad genomsnittlig arbetstidsminskning* summeras det antal timmar arbetstagaren gått ned i arbetstid under de månader eller delar av månader för vilka preliminärt stöd har lämnats under avtalsperioden. Även timmar som arbetstagaren, om han eller hon inte varit tillfälligt frånvarande, skulle ha gått ned i arbetstid enligt avtal om korttidsarbete, bör räknas med. Arbetstidsminskningen divideras med summan av arbetstagarens ordinarie arbetstid för samma period. I exempel 2 illustreras hur genomsnittlig tillämpad arbetstidsminskning beräknas.

Vid beräkning av *tillämpad genomsnittlig löneminskning* summeras de belopp med vilka lönen minskat på grund av deltagande i korttidsarbete under de månader eller delar av månader för vilka preliminärt stöd har lämnats under avtalsperioden. Löneminskningen divideras med summan

av arbetstagarens ordinarie lön för samma period. Om en arbetstagare endast har deltagit i korttidsarbete under en del av en stödmånad, utgör den ordinarie lönen motsvarande del. I exempel 2 illustreras hur tillämpad genomsnittlig löneminskning beräknas.

Exempel 2 Beräkning av tillämpad genomsnittlig arbetstids- och löneminskning

Arbetstagare med en ordinarie lön på 25 000 kronor/mån och en ordinarie arbetstid på 170 timmar/mån.

i) Fr.o.m. den 16 mars t.o.m. den 15 juni omfattas arbetstagaren av ett avtal om korttidsarbete med 20 procents arbetstidsminskning och 12 procents löneminskning). Arbetsgivaren har begärt preliminärt stöd för arbetstagaren för halva mars, hela april och halva juni (se exempel 1). Tillämpad genomsnittlig arbetstids- och löneminskning ska därför beräknas för halva mars, hela april och halva juni.

ii) Först summeras den arbetstidsminskning arbetstagaren har haft eller, om han eller hon varit tillfälligt frånvarande, skulle ha haft under perioden enligt avtal om korttidsarbete. Arbetstagaren har gått ner 25 timmar i mars, 37 timmar i april och 6 timmar i juni, vilket ger att arbetstiden totalt har minskat med 68 timmar. Detta divideras sedan med summan av ordinarie arbetstid under perioden. Ordinarie arbetstid beräknas till 85 timmar i mars, 170 timmar i april och 85 timmar i juni, vilket ger att ordinarie arbetstid under perioden är 340 timmar. Tillämpad genomsnittlig arbetstidsminskning under perioden beräknas till 20 procent ($68 / 340 = 0,20$).

iii) Arbetstagarens löneminskning på grund av deltagande i korttidsarbete under perioden summeras till 6 000 kronor (1 500 kronor i mars, 3 000 kronor i april och 1 500 kronor i juni). Arbetstagarens ordinarie lön under perioden summeras till 50 000 kronor (12 500 kronor i mars, 25 000 kronor i april och 12 500 kronor i juni). Tillämpad genomsnittlig löneminskning under perioden fås genom att löneminskningen divideras med summan av ordinarie lön under perioden, vilket ger att tillämpad genomsnittlig löneminskning beräknas till 12 procent ($6\,000 / 50\,000 = 0,12$).

Den *genomsnittliga tillämpade arbetstidsminskningen* anses motsvara en nivå om den *minst* uppgår till den till nivån hörande procentsatsen. En genomsnittlig tillämpad arbetstidsminskning om t.ex. 25 procent under avtalsperioden – som kan vara en följd av bl.a. arbetstidens förläggning under perioden – motsvarar således ”minst 20 procent”. Den *genomsnittliga tillämpade löneminskningen* ska motsvara *exakt* den procentsats som anges för respektive nivå. Den enda tillåtna variationen ligger i att löneminskningen avrundas till närmaste heltal (se exempel 3).

Exempel 3 När uppfyller tillämpad genomsnittlig arbetstids- och löneminskning en nivå?

Om arbetstidsminskning 40 procent och löneminskning 12 procent
= motsvarar nivå 1

Om arbetstidsminskning 40 procent och löneminskning 14 procent
= motsvarar inte någon nivå

Om arbetstidsminskning 40 procent och löneminskning 16 procent
= motsvarar nivå 2

Anm.: Med arbetstidsminskning avses tillämpad genomsnittlig arbetstidsminskning under en avtalsperiod. Med löneminskning avses tillämpad genomsnittlig löneminskning under en avtalsperiod.

Om tillämpad genomsnittlig arbetstids- och löneminskning har stöd i avtal och motsvarar en av de tre nivåerna för arbetstids- och löneminskning för en arbetstagare och avtalsperiod – och det inte har gjorts några justeringar av avtalet (se nedan angående situationen att avtal om korttidsarbete justerats) – uppkommer ingen skyldighet att betala tillbaka preliminärt stöd eller rätt till ytterligare stöd (se exempel 4). En arbetsgivare är däremot skyldig att betala tillbaka allt preliminärt stöd för en arbetstagare och avtalsperiod, om den tillämpade genomsnittliga arbetstids- och löneminskningen inte motsvarar en nivå eller saknar stöd i avtal.

Exempel 4 Avstämning – ingen justering av avtalad nivå

Avtal fr.o.m. den 16 mars t.o.m. den 15 juni med 20 procents arbetstidsminskning och 12 procents löneminskning). Arbetsgivaren har begärt preliminärt stöd för halva mars, hela april och halva juni (se exempel 1).

i) Arbetsgivaren beräknar tillämpad genomsnittlig arbetstidsminskning för de månader stöd har betalats ut under avtalsperioden (se exempel 2). Detta ger att arbetstidsminskningen varit 20 procent ($68 / 340 = 0,20$).

ii) Arbetsgivaren beräknar tillämpad genomsnittlig löneminskning för de månader stöd har betalats ut under avtalsperioden (se exempel 2). Detta ger att löneminskningen varit 12 procent ($(50\,000 - 4\,000) / 50\,000 = 0,12$).

iii) Arbetsgivaren bedömer om tillämpad arbetstids- och löneminskning motsvarar någon nivå. Arbetsgivaren konstaterar att nivå 1 är uppfylld (20 procents arbetstids- och 12 procents löneminskning).

iv) Arbetsgivaren bedömer om tillämpad arbetstids- och löneminskning har stöd i avtal. Konstaterar att så är fallet.

v) Arbetsgivaren bedömer om avtalet har justerats, dvs. om nivån ändrats, under avtalsperioden. Konstaterar att så inte skett.

vi) Ingen återbetalningsskyldighet och inte heller rätt till ytterligare stöd.

Under en avtalsperiod kan ett avtal justeras till att avse en annan nivå för arbetstids- och löneminskning, t.ex. för att den ekonomiska situationen förändrats på ett sätt som inte förutsågs när avtalet ingicks. Om ett avtal justeras på detta sätt innebär det att preliminärt stöd kommer att ha beräknats enligt olika nivåer för arbetstidsminskningen under avtalsperioden (se exempel 5).

Exempel 5 Beräkning av preliminärt stöd – justering av avtalad nivå

Arbetstagare med en ordinarie lön på 25 000 kronor/mån och en ordinarie arbetstid på 170 timmar/mån.

i) Fr.o.m. den 16 mars omfattas arbetstagaren av ett avtal om korttidsarbete med 40 procents arbetstidsminskning och 16 procents löneminskning. Den 1 april justeras avtalet till att gälla 20 procents arbetstidsminskning och 12 procents löneminskning t.o.m. den 15 juni.

ii) Arbetsgivaren begär preliminärt stöd för arbetstagaren för halva mars, hela april och halva juni.

iii) Arbetstagaren skulle under alla månader ha arbetat 20 dagar, om han eller hon inte deltagit i korttidsarbete. Arbetstagaren var frånvarande den 18 mars och den 19–20 april.

iv) Preliminärt stöd för arbetstagaren beräknas enligt följande.

Mars: $12\,500 \times 0,4 \times (9 / 10) \times 0,43 = 1\,935$

April: $25\,000 \times 0,2 \times (18 / 20) \times 0,43 = 1\,935$

Juni: $12\,500 \times 0,2 \times (10 / 10) \times 0,43 = 1\,075$

Anm.: Det antas att samtliga månader innehåller exakt 20 ordinarie arbetsdagar, som arbetstagaren skulle ha arbetat om han eller hon inte deltagit i korttidsarbete, och att dessa fördelar sig helt jämnt över månaden. I punkten iv) visas hur preliminärt stöd beräknas. För mars och juni är den ordinarie lönen hälften av 25 000 kronor och antalet ordinarie dagar 10 eftersom arbetstagaren deltagit i korttidsarbete halva månaden. Preliminärt stöd har beräknats utifrån 40 procent arbetstidsminskning för mars och utifrån 20 procent arbetstidsminskning för april och juni, detta eftersom avtalet justerades från nivå 2 till nivå 1 den 1 april. Inom parantes anges närvarokvoten. I närvarokvotens täljare anges antal ordinarie dagar minus eventuellt frånvaro räknat i hela dagar och i nämnaren anges ordinarie dagar under månaden.

Om ett avtal justerats under avtalsperioden, bör det vid avstämningstidpunkten gällande avtalet ligga till grund för bedömningen av om tillämpad genomsnittlig arbetstids- och löneminskning har stöd i avtal. Om den tillämpade genomsnittliga arbetstidsminskningen under en stödmånad motsvarar en *mindre* eller *större* nivå än den arbetstidsminskning som följer av vid avstämningstidpunkten gällande avtal (för stödmånaden), ska *slutligt stöd* beräknas. I förra fallet blir arbetsgivaren återbetalnings-

skyldig för skillnaden mellan preliminärt stöd som lämnats för stödmånaden och slutligt stöd, i det senare fallet har arbetsgivaren rätt till skillnaden mellan preliminärt stöd som lämnats för stödmånaden och slutligt stöd (ytterligare stöd). Beräkningen av slutligt stöd görs enligt samma modell som beräkningen av preliminärt stöd (se avsnitt 8.2.2), dock baserat på den nivå för arbetstidsminskning som följer av vid avstämningstidpunkten gällande avtal för stödmånaden (se exempel 6).

Exempel 6 Beräkning av slutligt stöd – justering av avtalad nivå

Avtal fr.o.m. den 16 mars med 40 procents arbetstidsminskning och 16 procents löneminskning. Den 1 april justeras avtalet till 20 procents arbetstidsminskning- och 12 procents löneminskning. Avtalet upphör att gälla den 15 juni. Arbetsgivaren har begärt preliminärt stöd för halva mars, hela april och halva juni (se exempel 5).

i) Arbetsgivaren beräknar tillämpad genomsnittlig arbetstidsminskning för de månader stöd har betalats ut under avtalsperioden (se exempel 2). Detta ger att arbetstidsminskningen varit 20 procent ($68 / 340 = 0,20$).

ii) Arbetsgivaren beräknar tillämpad genomsnittlig löneminskning för de månader stöd har betalats ut under avtalsperioden (se exempel 2). Detta ger att löneminskningen varit 12 procent ($(50\,000 - 44\,000) / 50\,000 = 0,12$).

iii) Arbetsgivaren bedömer om tillämpad arbetstids- och löneminskning motsvarar någon nivå. Motsvarar nivå 1.

iv) Arbetsgivaren bedömer om tillämpad arbetstids- och löneminskning har stöd i avtal. Arbetsgivaren konstaterar att så är fallet.

v) Arbetsgivaren bedömer om avtalet har justerats, dvs. om nivån ändrats, under avtalsperioden. Konstaterar att så skett och att preliminärt stöd för mars betalats ut enligt nivå 2 (se exempel 5).

vi) Arbetsgivaren räknar ut slutligt stöd för mars (968 kronor, se exempel 1) och jämför med preliminärt stöd för samma månad (1 935 kronor, se exempel 5). Slutligt stöd är mindre än preliminärt stöd, vilket innebär skyldighet att betala tillbaka skillnaden (968 kronor) mellan preliminärt och slutligt stöd för mars.

En arbetsgivare kan således vara återbetalningsskyldig för preliminärt stöd som betalats för vissa arbetstagare och ha rätt till ytterligare stöd för andra arbetstagare. Arbetsgivaren bör räkna samman belopp som denne i förekommande fall är skyldig att betala tillbaka och belopp som denne har rätt till. En sådan sammanräkning resulterar i ett sammanlagt belopp, som arbetsgivaren är återbetalningsskyldig för eller har rätt till, såvida posterna inte helt tar ut varandra.

Ytterligare stöd bör inte ges till en arbetsgivare som har näringsförbud eller skatte- och avgiftsskulder som har överlämnats till Kronofogdemyndigheten för indrivning. Är arbetsgivaren en juridisk person, får den eller de fysiska personer som har ett betydande inflytande i verksamheten

inte ha näringsförbud. Till skillnad från *Kronofogdemyndigheten* anser regeringen att kravet såvitt avser skulder inte bör ta sikte på andra åligganden än betalning av skatter och avgifter (se avsnitt 7.1.1). Dessa krav bör vara uppfyllda vid tillfället för Skatteverkets beslut om preliminärt stöd.

8.4 Anmälan om slutligt stöd

Regeringens förslag: En arbetsgivare som är skyldig att göra en avstämning ska ge in en anmälan om slutligt stöd. Anmälan ska ha kommit in till Skatteverket inom två kalendermånader från avstämningstidpunkten. I anmälan ska anges om arbetsgivaren är skyldig att betala tillbaka ett belopp efter sammanräkning.

En arbetsgivare som efter sammanräkning har rätt till ytterligare stöd ska begära detta i anmälan om slutligt stöd. I annat fall betalas inte något ytterligare stöd ut för avstämningsperioden.

Om det finns särskilda skäl, ska anstånd med att ge in anmälan om slutligt stöd medges. Om förhållandena har ändrats så att det inte längre finns förutsättningar för anståndet, ska anståndet återkallas.

Om en anmälan om slutligt stöd inte ges in inom rätt tid är arbetsgivaren skyldig att betala tillbaka allt preliminärt stöd. Detsamma gäller en arbetsgivare som i anmälan inte anger återbetalningsskyldighet eller anger återbetalningsskyldighet med för lågt belopp.

Arbetsgivaren ska helt eller delvis befrias från sin återbetalningsskyldighet, om det är uppenbart oskäligt att arbetsgivaren ska betala tillbaka allt preliminärt stöd.

Regeringens bedömning: Regeringen kan meddela föreskrifter om innehållet i en anmälan om slutligt beräknat stöd.

Promemorians förslag och bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Sedan avstämningsskyldighet har uppkommit bör arbetsgivaren vara skyldig att göra en anmälan om slutligt stöd. I anmälan bör arbetsgivaren ange om denne är återbetalningsskyldig efter avstämning. I anmälan om slutligt stöd bör arbetsgivaren ha rätt att ansöka om ytterligare stöd som denne kan ha rätt till efter avstämningen. En skyldighet att göra en anmälan om slutligt stöd bör gälla även om arbetsgivaren själv bedömer att denne inte vare sig har rätt till något ytterligare stöd eller är återbetalningsskyldig. En anmälan om slutligt stöd ska ha kommit in till Skatteverket inom två kalendermånader från det att skyldigheten att göra en avstämning uppkommit. En underlåtenhet att göra en anmälan om slutligt stöd eller att i sådan anmälan underlåta att på ett korrekt sätt ange om arbetsgivaren är skyldig att betala tillbaka något belopp, bör vara förenat med en återbetalningsskyldighet för preliminärt stöd. I sådana fall bör således arbetsgivaren vara återbetalningsskyldig för allt preliminärt stöd som lämnats under avstämningsperioden. Det ger arbetsgivaren ett starkt

incitament att göra en anmälan om slutligt stöd och att i anmälan ange återbetalningsskyldighet med rätt belopp. Det bör dock finnas en möjlighet till hel eller delvis eftergift. Utrymmet för eftergift måste dock vara litet för att systemet ska kunna vara enkelt, lätt att tillämpa och samtidigt effektivt. Regeringen föreslår därför att återbetalningsskyldigheten ska helt eller delvis efterges endast om det är uppenbart oskäligt att arbetsgivaren ska betala tillbaka allt preliminärt stöd. Närmare föreskrifter om innehållet i en anmälan om slutligt stöd lämnas i förordningsform.

8.5 Återbetalningsskyldighet för felaktiga utbetalningar

Regeringens förslag: En arbetsgivare som genom att lämna oriktiga uppgifter eller på något annat sätt har förorsakat att stöd lämnats på felaktig grund eller med ett för högt belopp, är återbetalningsskyldig för det som har betalats ut för mycket.

Om stöd i annat fall lämnats på felaktig grund eller med ett för högt belopp, är arbetsgivaren återbetalningsskyldig endast om denne har insett eller skäligen borde ha insett felet.

Återbetalningsskyldigheten gäller inte om arbetsgivaren efter avstämning är återbetalningsskyldig på annan grund.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Den som mottar stöd vid korttidsarbete genom att lämna oriktiga uppgifter eller på något annat sätt förorsakar att stöd lämnas på felaktigt grund eller med för högt belopp bör vara återbetalningsskyldig för stödet i den delen. Återbetalningsskyldighet bör inte föreligga beträffande stöd som var riktiga vid utbetalningstillfället. Det måste finnas ett samband mellan mottagarens agerande eller underlåtenhet att agera och felaktigheten. När ett orsakssamband inte föreligger bör det göras undantag från återbetalningsskyldighet i de fall den enskilde inte insett eller borde ha insett att det förekommit något fel. Återbetalningsskyldigheten kan avse preliminärt stöd eller ytterligare stöd. Det bör understrykas att det här är fråga om återbetalningsskyldighet av ett annat slag än då en arbetsgivare är återbetalningsskyldig för preliminärt stöd efter avstämning då det visat sig att tillämpat korttidsarbete inte uppfyllt kraven på löne- och arbetstidsminskning eller inte haft stöd i avtal. I dessa fall följer återbetalningsskyldigheten i stället av bestämmelserna om det särskilda avstämningsförfarandet.

8.6 Kreditering och debitering av arbetsgivarens skattekonto

Regeringens förslag: Preliminärt stöd och ytterligare stöd ska tillgodoföras arbetsgivaren genom kreditering på arbetsgivarens skattekonto.

Stödet ska krediteras arbetsgivarens skattekonto den 12 i månaden efter det att beslut om utbetalning fattats, med undantag för januari då stödet i stället ska krediteras den 17 och i augusti den 12 eller 17.

Om en arbetsgivare är återbetalningsskyldig ska Skatteverket besluta att återkräva beloppet. Ett sådant beslut ska innehålla uppgift om det belopp som arbetsgivaren ska betala tillbaka och när beloppet senast ska betalas.

Senaste betalningsdagen ska bestämmas till den 12 eller 26 i en månad, i januari den 17 eller 26, i augusti den 12, 17 eller 26 och i december den 12 eller 27, och tidigast 30 dagar efter beslutet.

Det belopp som arbetsgivaren är skyldig att betala tillbaka ska debiteras dennes skattekonto.

I fråga om stöd enligt lagen om stöd vid korttidsarbete gäller bestämmelser i skatteförfarandelagen om

- inbetalning till det särskilda kontot för skattebetalningar,
- avräkning,
- vilken skatt eller avgift som är betald,
- inbetalda belopp som inte har kunnat tillgodoräknas någon,
- anstånd med betalning av skatter och avgifter,
- återbetalning av skatter och avgifter,
- ränta,
- besluts verkställbarhet,
- indrivning, och
- övriga bestämmelser om verkställighet.

En fordran enligt lagen om stöd vid korttidsarbete ska vid tillämpningen av lagen om preskription av skattefordringar m.m. anses vara en sådan fordran som har påförts enligt skatteförfarandelagen.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget. *Skatteverket* anser att det bör vara möjligt för arbetsgivaren att begära omprövning av beslut om preliminärt stöd som blivit för högt eller för lågt även under stödperioden. *Skatteverket* anser slutligen att det bör vara möjligt för verket att ompröva beslut om preliminärt stöd under stödperioden, om beslutet är uppenbart felaktigt eller om det gjorts fel vid handläggningen av beslut om preliminärt stöd. *Skatteverket* och *Sveriges advokatsamfund* anser att det i lagen om stöd vid korttidsarbete ska anges inom vilken tid *Skatteverket* kan fatta beslut om återkrav av stöd. *Skatteverket* framhåller att lagen inte innehåller bestämmelser om omprövning och att förvaltningslagens (1986:223) bestämmelser därför blir tillämpliga, samtidigt som det i lagen anges att vissa bestämmelser i skatteförfarandelagen (2011:1244) ska tillämpas. *Skatteverket* anser att vid beslut enligt dessa bestämmelser blir i stället skatteförfarandelagens omprövningsbestäm-

meler tillämpliga. Enligt Skatteverket kan det då uppstå problem när två olika lagars omprövningsbestämmelser ska tillämpas. Skatteverket anser slutligen att lagen ska kompletteras med en bestämmelse om solidariskt ansvar för aktiebolags företrädare.

Skälen för regeringens förslag: Det är angeläget att stöd vid korttidsarbete snabbt kommer arbetsgivarna till del, särskilt med hänsyn till att en arbetsgivares likviditet kan vara ansträngd. Det är därför nödvändigt att använda sig av befintliga administrativa rutiner i Skatteverket. Mot denna bakgrund föreslås ett tillvägagångssätt med kreditering och debitering av arbetsgivarens skattekonto.

Krediteringen av preliminärt stöd bör ske varje månad efter prövning av arbetsgivarens ansökan om preliminärt stöd. Kreditering av ytterligare stöd bör ske efter prövning av arbetsgivarens begäran om ytterligare stöd i anmälan om slutligt stöd. Preliminärt och ytterligare stöd ska krediteras arbetsgivarens skattekonto den 12 i månaden efter det att ansökan inkommit, med undantag för januari då stödet i stället krediteras den 17 och augusti då stödet ska krediteras den 12 eller den 17.

Skatteverket anser att det bör vara möjligt för arbetsgivaren att begära omprövning av beslut om preliminärt stöd som blivit för högt eller för lågt även under stödperioden. Skatteverket anser slutligen att det bör vara möjligt för verket att ompröva beslut om preliminärt stöd under stödperioden, om beslutet är uppenbart felaktigt eller om det gjorts fel vid handläggningen av beslut om preliminärt stöd. Enligt förslaget om stöd vid korttidsarbete kan en arbetsgivare bli återbetalningsskyldig på olika grunder. I så fall ska Skatteverket besluta att återkräva beloppet.

Utgångspunkten är att förvaltningslagens (1986:223) bestämmelser ska gälla i ärenden om stöd vid korttidsarbete (se avsnitt 8.1). Enligt 27 § förvaltningslagen gäller att om en myndighet finner att ett beslut, som den har meddelat som första instans, är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning, ska myndigheten ändra beslutet, om det kan ske snabbt och enkelt och utan att det blir till nackdel för någon enskild part. Den nu föreslagna regleringen förtar inte arbetsgivaren möjligheten att begära att Skatteverket med stöd av 27 § förvaltningslagen omprövar beslut om preliminärt stöd. Likaså kan Skatteverket med stöd av den bestämmelsen ompröva beslut om preliminärt stöd.

Av Skatteverkets beslut om återkrav bör framgå vilket belopp som arbetsgivaren ska betala och vilken förfallodag beloppet har. Det belopp som arbetsgivaren är skyldig att betala tillbaka bör avhändas arbetsgivaren genom en debitering av vederbörandes skattekonto. Förfallodagen bör bestämmas på motsvarande sätt som gäller tid för kreditering av stöd vid korttidsarbete, dvs. den 12 eller 26 i en månad, med undantag för januari, då förfallodagen i stället bör vara den 17 eller 26, i augusti den 12, 17 eller 26 och i december den 12 eller 27. Förfallodagen bör dock infalla tidigast 30 dagar efter beslutet om betalning.

Skatteverket framhåller att lagen om stöd vid korttidsarbete inte innehåller bestämmelser om omprövning och att förvaltningslagens bestämmelser därför blir tillämpliga, samtidigt som det i lagen anges att vissa bestämmelser i skatteförfarandelagen ska tillämpas. Skatteverket anser att vid beslut enligt dessa bestämmelser blir i stället skatteförfarandelagens omprövningsbestämmelser tillämpliga. Enligt Skatteverket kan

det då uppstå problem när två olika lagars omprövningsbestämmelser ska tillämpas. Eftersom skattekontot ska användas vid såväl utbetalning som återbetalning av stöd föreslås dock att vissa bestämmelser i skatteförfarandelagen ska tillämpas i ärenden om stöd vid korttidsarbete. De bestämmelser i skatteförfarandelagen som bör tillämpas för att Skatteverket ska kunna hantera stöd vid korttidsarbete i skattekontosystemet är enligt regeringens bedömning följande.

1. Bestämmelsen om inbetalning till det särskilda kontot för skattebetalningar i 62 kap. 2 §,
2. bestämmelserna om avräkning i 62 kap. 11–14 §§,
3. bestämmelsen om vilken skatt eller avgift som är betald i 62 kap. 15 §,
4. bestämmelsen om inbetalda belopp som inte har kunnat tillgodoräknas någon i 62 kap. 19 §,
5. bestämmelserna om anstånd med betalning av skatter och avgifter i 63 kap. 2, 4–6, 8, 13, 15, 16, 22 och 23 §§,
6. bestämmelserna återbetalning av skatter och avgifter i 64 kap 2, 4, 9 och 10 §§,
7. bestämmelserna om ränta i 65 kap. 2–4, 7, 8, 13–16 och 18 §§,
8. bestämmelsen om besluts verkställbarhet i 68 kap. 1 §,
9. bestämmelserna om indrivning i 70 kap., och
10. övriga bestämmelser om verkställighet i 71 kap.

Det är endast de uppräknade bestämmelserna i skatteförfarandelagen som blir tillämpliga i ärenden om stöd vid korttidsarbete, och inte exempelvis skatteförfarandelagens bestämmelser om omprövning. Det innebär att det är förvaltningslagens omprövningsbestämmelser som ska tillämpas i ärenden om stöd vid korttidsarbete (se avsnitt 8.3.1).

Samma preskriptionsregler som för andra skattekontoskulder bör gälla i ärenden om stöd vid korttidsarbete. Det innebär att en fordran i ett ärende om stöd vid korttidsarbete preskriberas fem år från utgången av det kalenderår då fordringen överlämnades för indrivning. Till skillnad från Skatteverket och *Sveriges advokatsamfund* anser regeringen att det inte finns skäl att införa någon ytterligare bestämmelse om tidsfrister för återkrav av stöd.

Skatteverket anser att lagen ska kompletteras med en bestämmelse om solidariskt ansvar för aktiebolags företrädare. Regeringen gör emellertid bedömningen att det saknas beredningsunderlag i detta lagstiftningsärende för att ta ställning till ett sådant förslag.

8.7 Kontroll

Regeringens förslag: En arbetsgivare som har ansökt om eller fått stöd ska ge Skatteverket tillfälle att granska verksamheten med avseende på arbetsgivarens rätt till stöd och lämna de uppgifter som behövs för granskningen.

Skatteverket får förelägga en arbetsgivare att fullgöra dessa skyldigheter.

Ett föreläggande får förenas med vite. Ett föreläggande får dock inte förenas med vite om det finns anledning att anta att den som ska före-

läggas har begått en gärning som är straffbelagd, och föreläggandet avser utredning av en fråga som har samband med den misstänkta gärningen.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget. *Brottsförebyggande rådet (BRÅ)* anser att frågan om hur stödåtgärden ska skyddas från brott och överutnyttjande behöver övervägas vidare. *Skatteverket* anser att en skyldighet för verket att anmäla misstänkta brott i samband med handläggning av ärenden om stöd vid korttidsarbete ska införas.

Skälen för regeringens förslag: Enligt förslaget om stöd vid korttidsarbete ska arbetsgivaren månadsvis ansöka om preliminärt stöd vid korttidsarbete. Vidare kan arbetsgivaren efter avstämning vara återbetalningsskyldig för preliminärt stöd eller ha rätt till ytterligare stöd, vilket ska framgå av anmälan om slutligt stöd. I samband med ansökan om preliminärt stöd och anmälan om slutligt stöd ska Skatteverket i erforderlig utsträckning kontrollera att de uppgifter som lämnas är korrekta. Det är inte möjligt med en detaljerad granskning av varje enskild ansökan eller anmälan om slutligt stöd innan stöd lämnas till arbetsgivare. Granskningsverksamheten av att till arbetsgivare lämnat stöd används på rätt sätt får i stället i huvudsak inriktas på olika slag av stickprovskontroller. Skatteverket bör ha rätt att förelägga arbetsgivaren att bidra till kontrollen. Ett föreläggande bör kunna förenas med vite. Vitesföreläggande bör dock inte kunna utfärdas om det finns anledning att anta att den som ska föreläggas har begått ett brott och föreläggandet avser utredning av en fråga som har samband med den misstänkta gärningen.

BRÅ anser att frågan om hur stödåtgärden ska skyddas från brott och överutnyttjande behöver övervägas vidare. Regeringen kommer att följa upp tillämpningen av lagen om stöd vid korttidsarbete i dessa avseenden. Detta förutsätter emellertid att bestämmelserna har varit i tillämpning en sådan tid att det finns underlag för att bedöma och utvärdera regleringen.

Skatteverket anser att det ska införas en skyldighet för verket att anmäla misstänkta brott i samband med handläggning av ärenden om stöd vid korttidsarbete. Regeringen gör emellertid bedömningen att det saknas beredningsunderlag i detta lagstiftningsärende för att ta ställning till ett sådant förslag.

8.8 Överklagande

Regeringens förslag: Skatteverkets beslut överklagas som huvudregel till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Regeringens och riksdagens beslut får inte överklagas.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget. *Skatteverket* framhåller att lagen om stöd vid korttidsarbete inte innehåller bestämmelser om

överklagandetider och att förvaltningslagens (1986:223) bestämmelser därför blir tillämpliga, samtidigt som det i lagen anges att vissa bestämmelser i skatteförfarandelagen (2011:1244) ska tillämpas. Skatteverket anser att vid beslut enligt dessa bestämmelser blir i stället skatteförfarandelagens bestämmelser om överklagandetider tillämpliga. Skatteverket anser att det kan uppstå problem då två olika lagars bestämmelser om överklagande ska tillämpas. *Sveriges advokatsamfund* framhåller att det är oklart i vilken utsträckning överklagandebestämmelserna i skatteförfarandelagen ska tillämpas i ärenden om stöd vid korttidsarbete och framhåller vikten av att enhetliga överklagandebestämmelser gäller i dessa ärenden. *Förvaltningsrätten i Stockholm* anser att en forumregel behöver övervägas.

Skälen för regeringens förslag: Stöd vid korttidsarbete är utformat som en rättighet riktad mot arbetsgivarna och dessa bör därför ha rätt att överklaga Skatteverkets beslut i ärenden om stöd vid korttidsarbete, dock inte beslut om sådant anstånd som avses i 63 kap. 23 § skatteförfarandelagen (se 67 kap. 5 § samma lag). Regeringens och riksdagens beslut bör inte kunna överklagas.

Regeringen delar *Skatteverkets* och *Sveriges advokatsamfunds* bedömningar att enhetliga överklagandebestämmelser bör gälla i ärenden om stöd vid korttidsarbete. Som framgår av avsnitt 8.1 är utgångspunkten att förvaltningslagens bestämmelser ska gälla i dessa ärenden. Endast vissa, i avsnitt 8.6 angivna bestämmelser i skatteförfarandelagen, ska tillämpas. När det gäller överklagande ska skatteförfarandelagens bestämmelser inte gälla. Överklagandebestämmelsen i lagen om stöd vid korttidsarbete anger endast – förutom att regeringens och riksdagens beslut samt ovan nämnda beslut om anstånd inte får överklagas – att beslut enligt lagen får överklagas till allmän förvaltningsdomstol samt att det krävs prövningstillstånd vid överklagande till kammarrätten. I övrigt gäller förvaltningslagens bestämmelser om överklagande.

Enligt 14 § andra stycket lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar gäller att ett beslut ska överklagas till den förvaltningsrätt inom vars domkrets ärendet först prövats, om det inte för ett visst slag av mål föreskrivs annat i lag eller förordning. Det föreslås ingen sådan föreskrift som avses i 14 § lagen om allmänna förvaltningsdomstolar. Det innebär att Skatteverkets beslut i ärenden om stöd vid korttidsarbete ska överklagas till den förvaltningsrätt inom vars domkrets ärendet först prövats. Mot denna bakgrund anser regeringen – till skillnad från *Förvaltningsrätten i Stockholm* – att en forumregel inte behövs.

8.9 Ansvar för uppföljning och utvärdering av stöd vid korttidsarbete

<p>Regeringens bedömning: Skatteverket bör åläggas ett mer övergripande ansvar för att följa upp och utvärdera tillämpningen av stöd vid korttidsarbete. Regeringen kan meddela föreskrifter om ansvaret.</p>
--

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot bedömningen. *Tillväxtverket*, *Svenskt Näringsliv* och *Näringslivets Regelnämnd (NNR)* är positiva till att Skatteverket åläggs ansvar för uppföljning och utvärdering av stöd vid korttidsarbete. *Tillväxtverket* och *Svenskt Näringsliv* anser att en modell för löpande uppföljning av stödåtgärden behöver övervägas vidare.

Skälen för regeringens bedömning: Det finns skäl att fortlöpande följa utvecklingen på området för att vara uppmärksam på om tillämpningen av lagen om stöd vid korttidsarbete står i överensstämmelse med dess syfte. Mot den bakgrunden bör Skatteverket åläggas ett mer övergripande ansvar för att följa upp och utvärdera tillämpningen av lagen om stöd vid korttidsarbete. Närmare föreskrifter om Skatteverkets ansvar för uppföljning och utvärdering av stödåtgärden bör emellertid lämnas i förordningsform.

8.10 Behandling av personuppgifter

Regeringens bedömning: Skatteverkets behandling av personuppgifter i ärenden om stöd vid korttidsarbete bör ske i beskattningsdatabasen.

Regeringens förslag: Lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet kompletteras med en uttrycklig reglering om att behandlingen av personuppgifter vid handläggning enligt lagen om stöd vid korttidsarbete omfattas av lagens tillämpningsområde och att sådana uppgifter får behandlas i beskattningsdatabasen.

Promemorians bedömning: Överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorian bedöms dock att ingen lagändring behövs.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot bedömningen. *Datainspektionen* anser att den lösning som presenterats rörande bestämmelserna om behandling av personuppgifter förefaller ändamålsenlig. *Datainspektionen* vill dock med anledning av promemorians uttalande kring finalitetsprincipen påminna om den grundläggande dataskyddsprincipen som innebär att den personuppgiftsansvarige endast ska behandla de uppgifter som är adekvata och relevanta för ett visst ändamål. *Skatteverket* anser att det av lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet ska framgå att ärenden om stöd vid korttidsarbete omfattas. Det framgår inte om bestämmelserna om direktåtkomst och utlämnande av uppgifter till andra myndigheter i lagen och förordningen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet ska tillämpas i fråga om uppgifter i ärenden om stöd vid korttidsarbete.

Skälen för regeringens bedömning och förslag

Inledning

Skatteverket kommer vid handläggningen enligt lagen om stöd vid korttidsarbete att behandla personuppgifter. Det är därför nödvändigt att behandlingen är förenlig med gällande lagstiftning om behandling av personuppgifter och det s.k. dataskyddsdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter). Dataskyddsdirektivet har genomförts i svensk lagstiftning bl.a. genom personuppgiftslagen (1998:204). Personuppgiftslagen innehåller generella regler om behandling av personuppgifter och ska tillämpas i hela samhället av både myndigheter, privata organisationer och enskilda. Personuppgiftslagen är subsidiär och avvikande bestämmelser kan finnas i lag eller förordning, se 2 § personuppgiftslagen. För en stor del av den offentliga verksamheten gäller särskilda s.k. registerförfattningar vid behandling av personuppgifter. Författningarna kompletterar och i vissa fall ersätter personuppgiftslagen.

Behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet

Skatteverkets behandling av uppgifter i verkets beskattningsverksamhet regleras i lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet. Enligt 1 kap. 1 § är lagens tillämpningsområde behandling av personuppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet och i verkets handläggning enligt lagen (2007:324) om Skatteverkets hantering av vissa borgenärsuppgifter, om behandlingen är helt eller delvis automatiserad eller om uppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier. Vissa av bestämmelserna i lagen gäller även vid behandling av uppgifter om juridiska personer och avlidna. Inom lagens tillämpningsområde faller även viss verksamhet som åligger Skatteverket men som inte utgör ett led i beskattningsförfarandet. Exempel härpå är Skatteverkets åligganden att pröva godkännande av upplagshavare enligt lagen (1994:1563) om tobaksskatt och att utöva tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna i alkohollagen (2010:1622) rörande försäljning (se prop. 2000/01:33 s. 124 och 197). Lagen gäller enligt 1 kap. 2 § i stället för personuppgiftslagen, med undantag för de av personuppgiftslagens bestämmelser som anges i 3 § samma kapitel.

I 1 kap. 4 § lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet anges för vilka primära ändamål uppgifter får behandlas enligt lagen. För att täcka in de ovan nämnda åliggandena, som ligger vid sidan av den egentliga beskattningsverksamheten, har som ett särskilt ändamål angivits ”tillsyn samt lämplighets- och tillståndsprövning och liknande prövning” (1 kap. 4 § första stycket 5, jfr prop. 2000/01:33 s. 124).

I 2 kap. lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet finns bestämmelser om den s.k. beskattningsdatabasen. I databasen får uppgifter behandlas om personer som omfattas av verksamhet enligt 1 kap. 4 § 1–8, dvs. bl.a. det tidigare nämnda ändamålet ”till-

syn samt lämplighets- och tillståndsprövning och liknande prövning”. Uppgifter om andra personer får behandlas om det behövs för handläggningen av ett ärende (2 kap. 2 §). I 2 kap. 3 § första och andra styckena anges vilka uppgifter som får behandlas i databasen. Bland annat får behandlas fysiska och juridiska personers identitet, med vilket avses bl.a. namn och person-, samordnings- eller organisationsnummer. Vidare får behandlas uppgift om registrering för skatter och avgifter, vilket inbegriper registrering som arbetsgivare, yrkanden och grunder i ett ärende samt beslut, betalning, redovisning och övriga åtgärder i ett ärende (jfr prop. 2000/01:33 s. 200 f.). I 2 kap. 3 § tredje stycket anges att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om vilka uppgifter som får behandlas i databasen.

I lagen regleras också Skatteverkets behandling av känsliga personuppgifter och uppgifter om lagöverträdelser m.m. Sådana uppgifter får behandlas endast om uppgifterna har lämnats i ett ärende eller är nödvändiga för handläggningen av det (1 kap. 7 §). Behandlingen av känsliga uppgifter i s.k. elektroniska handlingar i beskattningsdatabasen regleras i en särskild bestämmelse på följande sätt. En handling som har kommit in i ett ärende får behandlas i databasen och får innehålla – dvs. behöver inte rensas från – sådana känsliga uppgifter. En inom myndigheten upprättad handling får behandlas i databasen och får innehålla sådana känsliga uppgifter om de är nödvändiga för handläggningen (2 kap. 4 §, jfr prop. 2000/01:33 s. 201 och 350).

Behandling av personuppgifter i ärenden om stöd vid korttidsarbete

Liksom anges i promemorian avses med uttrycket ”beskattningsverksamhet” i lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet även verksamhet som åligger Skatteverket men som inte utgör ett led i beskattningsförfaranden, t.ex. tillsynsverksamhet enligt alkohollagen. Stöd vid korttidsarbete är ett stöd som under vissa förhållanden kan utges till arbetsgivare i mycket allvarliga konjunkturella situationer. Med hänsyn till stödåtgärdens särskilda karaktär är det svårt att likna hanteringen av stöd vid korttidsarbete vid något av Skatteverkets övriga åligganden. Regeringen anser, i likhet med *Skatteverket*, att handläggningen av ärenden om stöd vid korttidsarbete uttryckligen bör anges i bestämmelsen om lagens bestämmelse om tillämpningsområdet, för att tydliggöra att hanteringen omfattas av tillämpningsområdet.

I fråga om ändamålen i 1 kap. 4 § lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet finner dock regeringen i likhet med promemorian att Skatteverkets insamling och övriga behandling av uppgifter i ärenden om stöd vid korttidsarbete faller in under punkten 5. Handläggning av ärenden om stöd vid korttidsarbete utgör således ”annan liknande prövning” enligt det berörda ändamålet. Skatteverkets ansvar för att följa upp och utvärdera tillämpningen av stöd vid korttidsarbete omfattas enligt regeringens mening av ”tillsyn” enligt bestämmelsen. Någon ny ändamålsbestämmelse är således inte nödvändig.

De uppgifter som kommer att lämnas in från arbetsgivarna i ärenden om stöd vid korttidsarbete är i normalfallet endast identitetsuppgifter för arbetsgivaren, uppgift om huruvida arbetsgivaren är bunden av kollektivavtal om korttidsarbete och det totala belopp arbetsgivaren begär, alter-

nativt vilket belopp arbetsgivaren är skyldig att betala tillbaka efter avstämning. Vad gäller utanförstående arbetsgivare ska dessa också intyga att de haft en viss omsättningsnedgång. Skatteverket kommer dock inom ramen för sin kontroll att kunna inhämta ytterligare uppgifter från arbetsgivare för att kontrollera att villkoren för att beviljas stöd är uppfyllda. Detta kan ske såväl innan stöd betalas ut som efteråt. Det kan då handla om olika typer av uppgifter, bl.a. om arbetstagares inkomster och frånvaro från arbetet.

De uppgifter som Skatteverket kommer att behöva behandla i ärenden om stöd vid korttidsarbete täcks enligt regeringens mening inte i tillräcklig utsträckning av nuvarande reglering i 2 kap. 3 § lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet. Regeringen finner därför att en ny punkt bör införas i bestämmelsens första stycke som anger att uppgifter som behövs för handläggning enligt lagen om stöd vid korttidsarbete får behandlas i databasen. Därmed blir det också tydligt att lagens bestämmelser i 2 kap. 7–8 a §§ om myndigheters direktåtkomst till uppgifter ur beskattningsdatabasen inte omfattar uppgifterna i dessa ärenden, vilket Skatteverket har frågat om. Dock kan uppgifter i ärenden om stöd vid korttidsarbete komma att lämnas ut till andra myndigheter vid tillämpning av sekretessbrytande bestämmelser i t.ex. 10 kap. offentlighets- och sekretesslagen eller någon sekretessbrytande uppgiftsskyldighet för Skatteverket i lag eller förordning.

I ärenden om stöd vid korttidsarbete kan förekomma känsliga personuppgifter, t.ex. uppgift om en arbetstagares sjukfrånvaro. Befintlig reglering i 1 kap. 7 § och 2 kap. 4 § lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet bedöms ändamålsenlig vad gäller ärenden om stöd vid korttidsarbete.

I promemorian framförs att det inte kan anses stå i strid med den s.k. finalitetsprincipen att Skatteverket, om det behövs vid kontroll eller vid uppföljning och utvärdering av tillämpningen av stöd vid korttidsarbete, behandlar uppgifter i beskattningsdatabasen även om uppgifterna samlats in för något annat ändamål. *Datainspektionen* har med anledning av detta påtalat den grundläggande dataskyddsprincipen att den personuppgiftsansvarige endast ska behandla de uppgifter som är adekvata och relevanta för ett visst ändamål.

Finalitetsprincipen kommer till uttryck i 9 § första stycket d personuppgiftslagen. Principen innebär att uppgifter som har samlats in och som behandlas för särskilda, uttryckligt angivna ändamål inte får behandlas för andra ändamål som är oförenliga med de ursprungliga ändamålen. Bestämmelsen kompletteras av 9 § andra stycket personuppgiftslagen som anger att behandling för historiska, statistiska och vetenskapliga ändamål inte ska anses oförenlig med de ändamål för vilka uppgifterna samlades in. Skatteverket kommer vid handläggningen av ärenden om stöd vid korttidsarbete att behöva kontrollera uppgifter i ärendena mot uppgifter i beskattningsdatabasen som samlats in för andra ändamål, t.ex. uppgift om att den sökande är registrerad som arbetsgivare och inte har näringsförbud). Regeringen finner sådan behandling förenlig med de ändamål för vilka uppgifterna samlats in. Som *Datainspektionen* framhåller är det bara uppgifter som är adekvata och relevanta för handläggningsåtgärderna som får behandlas.

8.11 Sekretessfrågor

Regeringens bedömning: Sekretesslagstiftningen har tillräckliga sekretessbestämmelser för de uppgifter som kan förekomma i ärenden om stöd vid korttidsarbete. Någon ytterligare sekretessbestämmelse behövs därför inte.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot bedömningen. *Skatteverket* anser att ärenden om stöd vid korttidsarbete bör hänföras till skattesekretessen i 27 kap. offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). *Sveriges advokatsamfund* anser att bestämmelserna i 28 kap. 11 och 12 §§ offentlighets- och sekretesslagen uttryckligen bör anges vara tillämpliga på ärenden om stöd vid korttidsarbete. Sveriges advokatsamfund ifrågasätter vidare om det inte skulle vara mer ändamålsenligt att i sekretesshänseende hänföra ärendena till skattesekretessen i 27 kap. offentlighets- och sekretesslagen. Detta skulle få implikationer dels vad avser skaderekvisit, dels vad avser meddelarfriheten. Sveriges advokatsamfund efterlyser mer noggranna överväganden i dessa frågor. *Kammarrätten i Stockholm* är tveksam till promemorians bedömning att 28 kap. 11 och 12 §§ offentlighets- och sekretesslagen kan tillämpas på ärenden om stöd vid korttidsarbete, och anser att en komplettering av lagtexten med en uttrycklig skrivning om att ärendena omfattas bör övervägas.

Skälen för regeringens bedömning

Allmänt om offentlighet och sekretess

Offentlighetsprincipen innebär att allmänheten och massmedierna ska ha insyn i statens och kommunernas verksamhet. När det mer allmänt talas om offentlighetsprincipen åsyftas i första hand rätten att ta del av allmänna handlingar. Regleringen av denna rätt finns i tryckfrihetsförordningen. Rätten att ta del av allmänna handlingar får begränsas bara om det är påkallat med hänsyn till vissa intressen, bl.a. skyddet för enskilda personliga och ekonomiska förhållanden (2 kap. 2 § första stycket 6 tryckfrihetsförordningen). En sådan begränsning ska anges noga i en bestämmelse i en särskild lag eller, om så i ett visst fall anses lämpligare, i en annan lag vartill den förstnämnda lagen hänvisar.

Den särskilda lag som avses är offentlighets- och sekretesslagen. Sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen innebär inte bara begränsningar av rätten att ta del av allmänna handlingar utan även ett förbud att röja en uppgift, vare sig det sker muntligen, genom utlämnande av allmän handling eller på något annat sätt (3 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen). Sekretess innebär således både handlingssekretess och tystnadsplikt. Till den del sekretessbestämmelserna innebär tystnadsplikt medför de en begränsning av yttrandefriheten enligt regeringsformen och enligt den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

En sekretessbestämmelse består i regel av tre huvudsakliga rekvisit, dvs. förutsättningar för bestämmelsens tillämplighet. Dessa rekvisit anger

sekretessens föremål, dess räckvidd och dess styrka. Sekretessens föremål är den information som kan hemlighållas och anges i lagen genom ordet ”uppgift” tillsammans med en mer eller mindre långtgående precisering av uppgiftens art, t.ex. uppgift om en enskilds personliga förhållanden.

En sekretessbestämmels räckvidd bestäms normalt genom att det i bestämmelsen preciseras att sekretessen för de angivna uppgifterna bara gäller i en viss typ av ärende, i en viss typ av verksamhet eller hos en viss myndighet. Några få sekretessbestämmelser gäller utan att räckvidden är begränsad. Uppgiften kan då hemlighållas oavsett i vilket ärende, i vilken verksamhet eller hos vilken myndighet den förekommer.

Sekretessens styrka bestäms i regel med hjälp av s.k. skaderekvisit. Man skiljer i detta sammanhang mellan raka och omvända skaderekvisit. Vid raka skaderekvisit är utgångspunkten att uppgifterna är offentliga och att sekretess bara gäller om det kan antas att en viss skada uppstår om uppgiften lämnas ut. Vid det omvända skaderekvisitet är utgångspunkten den omvända, dvs. att uppgifterna omfattas av sekretess. Vid ett omvänt skaderekvisit får uppgifterna således endast lämnas ut om det står klart att uppgiften kan röjas utan att viss skada eller visst men uppstår. Sekretessen enligt en bestämmelse kan även vara absolut, dvs. de uppgifter som omfattas av bestämmelsen ska hemlighållas utan någon skadeprövning.

Sekretess i ärenden om stöd vid korttidsarbete

Enligt regeringens mening finns det ett tydligt behov av att allmänheten och massmedierna ges möjlighet till insyn i hur lagen om stöd vid korttidsarbete tillämpas och i handläggningen av ärenden om stöd vid korttidsarbete. I ärendena kan det dock förekomma uppgifter om enskildas personliga och ekonomiska förhållanden, bl.a. arbetsgivares ekonomiska situation och enskilda arbetstagares inkomstförhållanden och sjukfrånvaro. Mot den bakgrunden finner regeringen att det finns ett behov av att kunna skydda vissa uppgifter i ärenden om stöd vid korttidsarbete. Sekretessintresset ska alltid vägas mot de skäl som motiverar offentlighetsprincipen. Behovet av enskildas skydd får emellertid anses väga tyngre än allmänhetens intresse av att ta del av vissa känsliga uppgifter som kan finnas i ärenden om stöd vid korttidsarbete. Det bör därför finnas en sekretessreglering till skydd för uppgifter om enskilda i dessa ärenden.

I promemorian görs bedömningen att den reglering som finns i 28 kap. 11 och 12 §§ offentlighets- och sekretesslagen kan tillämpas på ärenden om stöd vid korttidsarbete. I 28 kap. 11 § offentlighets- och sekretesslagen skyddas uppgifter om enskilds personliga förhållanden om uppgiften förekommer i ärenden om bl.a. åtgärder i anställningsfrämjande syfte. Enligt 28 kap. 12 § offentlighets- och sekretesslagen gäller sekretess bl.a. i ärende enligt lagstiftningen om anställningsfrämjande åtgärder för uppgift om enskilds affärs- eller driftsförhållanden. Enligt båda bestämmelserna gäller sekretessen med ett omvänt skaderekvisit, dvs. det råder en presumtion för sekretess.

Även om ändamålet med stöd vid korttidsarbete kan sägas vara vidare än att främja arbetstagarnas anställningar, är syftet med åtgärden att den

ska mildra de negativa sysselsättningseffekterna i mycket allvarliga konjunkturella situationer. *Kammarrätten i Stockholm* och *Sveriges advokatsamfund* är tveksamma till om ärenden enligt lagen om stöd vid korttidsarbete faller in under de aktuella sekretessbestämmelserna. Regeringen vill med anledning av detta framhålla att vare sig sekretessbestämmelsernas ordalydelse eller förarbetena till dessa talar för att de inte skulle vara tillämpliga på uppgifter i ärenden av nu aktuellt slag (jfr prop. 1979/80:2 Del A s. 198–200 och s. 225–226). Det framgår vidare av praxis att de aktuella sekretessbestämmelserna inte bara omfattar sådana uppgifter som ges in till eller finns hos arbetsmarknadsmyndigheterna med anledning av tillämpningen av lagen (1974:13) om vissa anställningsfrämjande åtgärder, t.ex. varsel om driftsinskränkningar, utan att de gäller även andra ärenden som har anknytning till arbetsmarknadspolitiska åtgärder, såsom rekryteringsstöd, lönebidrag m.m., vilka syftar till att främja anställningar och sysselsättning (jfr RÅ 1996 ref. 79). Mot denna bakgrund anser regeringen att en komplettering av lagtexten, i enlighet med vad Sveriges advokatsamfund och Kammarrätten i Stockholm förordar, inte framstår som sakligt motiverad. I likhet med promemorian bedömer regeringen således att bestämmelserna i 28 kap. 11 och 12 §§ offentlighets- och sekretesslagen kan tillämpas på uppgifter i ärenden om stöd vid korttidsarbete.

I sammanhanget kan uppmärksammas att 28 kap. 11 § offentlighets- och sekretesslagen endast skyddar uppgifter om enskildas personliga, inte ekonomiska, förhållanden. Under begreppet ”personliga förhållanden” faller dock vissa förhållanden av ekonomisk natur avseende en fysisk person (prop. 1979/80:2 Del A s. 83).

De nu aktuella bestämmelserna innehåller som nämnts omvänt skaderekvisit, dvs. en presumtion för sekretess. Det framstår enligt regeringens mening som en lämplig avvägning mellan skyddsintresset och insynsintresset även när det gäller uppgifter enligt regelverket om stöd vid korttidsarbete. De aktuella sekretessbestämmelserna inskränker inte den rätt att meddela och offentliggöra uppgifter som följer 1 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 1 och 2 §§ yttrandefrihetsgrundlagen (jfr 28 kap. 17 § offentlighets- och sekretesslagen). Även i detta avseende finner regeringen den befintliga regleringen ändamålsenlig i förhållande till uppgifter i ärenden stöd vid korttidsarbete.

Skatteverket föreslår att ärenden om stöd vid korttidsarbete ska hänföras till skattesekretessen i 27 kap. offentlighets- och sekretesslagen. Även *Sveriges advokatsamfund* framför en sådan synpunkt. I 27 kap. offentlighets- och sekretesslagen finns bestämmelser om sekretess till skydd för enskild inom verksamhet som rör skatt och tull m.m. Skattesekretessen gäller för uppgift om enskilds personliga och ekonomiska förhållanden och är som huvudregel absolut, dvs. något skaderekvisit uppställs inte (27 kap. 1 § och 2 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen). Att uppgifterna omfattas av absolut sekretess i beskattningsverksamheten har huvudsakligen motiverats av hänsyn till den enskildes integritet. Den skattskyldiges långtgående plikt att lämna upplysningar om sina förhållanden har ansetts ge särskild tyngd åt skyddsaspekten (prop. 1979/80:2 Del A s. 256). Någon sådan utgångspunkt för avvägningen mellan insynsintresset och skyddsintresset kan inte göras gällande i fråga om stöd vid korttidsarbete, som utgör ett statligt stöd till arbets-

givare i syfte att stabilisera sysselsättningen i lågkonjunkturer. Statligt subventionerat korttidsarbete är en stabiliseringspolitisk åtgärd som riktar sig direkt mot arbetsmarknaden. Att låta uppgifter i ärenden om korttidsarbete i andra fall än då de behandlas i beskattningsdatabasen (se nedan) omfattas av absolut sekretess enligt 27 kap. 1 § och 2 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen skulle således enligt regeringens uppfattning innebära starkare sekretess än vad som är motiverat.

I det fall uppgifter i ärenden om stöd vid korttidsarbete behandlas i beskattningsdatabasen (jfr avsnitt 8.10) aktualiseras dock 27 kap. 1 § andra stycket 1 offentlighets- och sekretesslagen. Enligt denna bestämmelse gäller absolut sekretess i verksamhet som avser förande och uttag ur beskattningsdatabasen för uppgift om enskilda personliga och ekonomiska förhållanden som har tillförts databasen. Insynsintresset vad gäller de uppgifter i ärenden om stöd vid korttidsarbete som läggs in i databasen får dock anses tillgodosett i tillräcklig mån genom att uppgifterna kan begäras ut ur ärendet, där omvänt skaderekvisit kommer att gälla (jfr prop. 2006/07:99 s. 35).

9 Ersättningar från trygghetssystem m.m.

9.1 Arbetslöshetsförsäkringen

9.1.1 Överhoppningsbar tid i arbetslöshetsförsäkringen

Regeringens förslag: Månader då en sökande har deltagit i korttidsarbete för vilket preliminärt stöd har utgått räknas som överhoppningsbar tid i arbetslöshetsförsäkringen, om det är till fördel för den sökande.

Om ansökan om preliminärt stöd för korttidsarbete ännu inte har lämnats in eller prövats för aktuell månad ska ramtid bestämmas på samma sätt som när preliminärt stöd har utgått.

Tid med arbetstidsminskning eller partiell arbetsbefrielse som berättigar arbetsgivaren till statligt stöd ska inte jämföras med förvärvsarbete.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens. Promemorians förslag omfattar inte de fall då ansökan om preliminärt stöd ännu inte har prövats av Skatteverket. Inte heller har promemorian något förslag om att tid med arbetstidsminskning eller partiell arbetsbefrielse inte ska jämföras med förvärvsarbete

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget. *Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF)* ifrågasätter om inte den arbetsbefriade tiden vid deltagande i korttidsarbete ska jämföras med förvärvsarbete. *Arbetslöshetskassornas Samorganisation (SO)* anser att månader med korttidsarbete, där preliminärt stöd inte har utgått eller ansökan om preliminärt stöd ännu inte har prövats, bör vara överhoppningsbara.

Skälen för regeringens förslag: Syftet med arbetslöshetsförsäkringen är att lämna ekonomisk ersättning under en period av omställning till ett nytt arbete. För att vara berättigad till ersättning från arbetslöshetsförsäkringen ska bl.a. ett arbetsvillkor vara uppfyllt. Arbetsvillkoret innebär, enligt huvudregeln i 12 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring, att en sökande under en ramtid om tolv månader har förvärvat arbetat i minst sex månader och utfört det arbetet i minst 80 timmar per kalendermånad. Ramtiden är enligt huvudregeln de tolv månader som närmast föregår arbetslösheten (15 a § lagen om arbetslöshetsförsäkring). Om månader med korttidsarbete ingår i ramtiden kan det i vissa fall leda till att en sökande inte uppfyller arbetsvillkoret eftersom antalet arbetade timmar en viss månad har minskat till följd av korttidsarbetet.

När ramtid bestäms ska viss tid då den sökande varit förhindrad att arbeta inte räknas med, så kallad överhoppningsbar tid. Som överhoppningsbar tid räknas bl.a. sjukdom, tvångsvård, frihetsberövande, föräldraledighet och totalförsvarsplikt (16–17 a §§ lagen om arbetslöshetsförsäkring). Om en månad innehåller förvärvat arbete, tid med föräldrapenning eller totalförsvarsplikt i sådan omfattning att den kan tillgodoräknas i ett arbetsvillkor är tiden inte överhoppningsbar (15 a § lagen om arbetslöshetsförsäkring). Överhoppningsbar tid gör att ramtiden kan sträcka sig längre tillbaka än de tolv månader som närmast föregår arbetslösheten.

Arbetslöshetsförsäkringen består av en grundförsäkring och en frivillig inkomstbortfallsförsäkring. Ersättning enligt grundförsäkringen lämnas som dagpenning i form av ett grundbelopp som inte baseras på den sökandes tidigare inkomst. Avgörande för sökandens ersättning enligt grundförsäkringen är dels det grundbelopp som regeringen fastställer, dels sökandens normalarbetstid (24 § lagen om arbetslöshetsförsäkring). Normalarbetstiden är sökandens genomsnittliga arbetstid per vecka under ramtiden. Eftersom normalarbetstiden beräknas som ett genomsnitt sänker veckor med få arbetstimmar normalarbetstiden. Många arbetstimmar drar upp normalarbetstiden.

Om månader med korttidsarbete räknas med när normalarbetstiden fastställs sänker det således normalarbetstiden och därmed ersättningen. Grundbeloppet är för närvarande fastställt till 320 kronor per ersättningsdag (7 040 kronor/mån) för den som har en normalarbetstid om 40 timmar. För den som arbetat mindre minskas ersättningen proportionerligt. Ett arbete med 50 procents arbetstid berättigar den sökande till halvt grundbelopp, dvs. 160 kronor per ersättningsdag.

Ersättning enligt inkomstbortfallsförsäkringen lämnas som dagpenning i form av inkomstrelaterad ersättning och baseras på tidigare förvärvsinkomster. Till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen ligger en dagsförtjänst som är den genomsnittliga förvärvsinkomsten per arbetsdag som den sökande haft under ramtiden (25 och 25 a §§ lagen om arbetslöshetsförsäkring). Eftersom dagsförtjänsten beräknas som ett genomsnitt under tolv månader sänker månader med låga inkomster dagsförtjänsten. Höga inkomster drar upp dagsförtjänsten. Om månader med korttidsarbete räknas med när dagsförtjänsten fastställs sänker det således dagsförtjänsten och, om den sökande har en lön under taket i arbetslöshetsförsäkringen, ersättningen som betalats ut. Dagpenningen motsvarar 80 procent av dagsförtjänsten under de första 200 ersättningsdagarna och

70 procent av dagsförtjänsten under resterande del av ersättningsperioden (26 § lagen om arbetslöshetsförsäkring). Inkomstrelaterad dagpenning lämnas dock med högst respektive lägst det belopp som regeringen bestämmer (25 § lagen om arbetslöshetsförsäkring). Det högsta beloppet är för närvarande 680 kronor per dag (14 960 kr/mån). Den som tjänat 18 700 kronor per månad eller mer får högsta dagpenning vid 80 procent ersättningsnivå. Inkomster över taket ersätts inte av arbetslöshetsförsäkringen. Den inkomstrelaterade ersättningen har även ett lägsta belopp. Det lägsta beloppet är för närvarande 320 kronor per dag för den som har en normalarbetstid på 40 timmar per vecka. För den som har en kortare normalarbetstid minskas det lägsta beloppet proportionellt (4 § förordningen (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring).

Deltagande i korttidsarbete innebär att arbetstagare temporärt går ner i arbetstid och i lön. Minskad arbetstid och lön under en period skulle, med dagens regelverk i arbetslöshetsförsäkringen, kunna påverka dels möjligheterna att kvalificera sig för arbetslöshetsersättning, dels storleken på arbetslöshetsersättningen i händelse av arbetslöshet efter deltagande i korttidsarbete.

Det är inte rimligt att arbetslöshetsersättningen försämras för arbetstagare som deltar i korttidsarbete för att minska risken för just arbetslöshet. För att minska risken såväl för att en sökande inte kvalificerar sig för arbetslöshetsersättning som för att ersättningen kan bli lägre, bör månader då en sökande har deltagit i korttidsarbete för vilket preliminärt stöd har utgått ska räknas som överhoppningsbar tid i arbetslöshetsförsäkringen, om det är mer fördelaktigt för den sökande.

Regeringen instämmer alltså i promemorians bedömning att månader då en sökande har deltagit i korttidsarbete för vilket preliminärt stöd har lämnats ska räknas som överhoppningsbar tid i arbetslöshetsförsäkringen. Som *SO* framhåller kommer en ansökan om preliminärt stöd att kunna ges in inom två kalendermånader från utgången av stödmånaden. I det fall en sökande har deltagit i korttidsarbete, men arbetsgivaren ännu inte har ansökt om preliminärt stöd, och stöd därför inte har lämnats när den sökande blir arbetslös, finns det enligt promemorians förslag inte förutsättningar för att hoppa över månaden. En sådan ordning skulle innebära att den enskilde i efterhand kan tvingas att begära omprövning för att visa att det varit en period med korttidsarbete, vilket inte framstår som ändamålsenligt. Regeringen anser därför, i likhet med *SO*, att månader med korttidsarbete, för vilka preliminärt stöd inte har lämnats eller ansökan om sådant stöd ännu inte har prövats, bör vara överhoppningsbara. Det bör gälla om den senaste tiden med korttidsarbete är sammanhängande med månader för vilka stöd har utgått.

IAF ifrågasätter om inte den arbetsbefriade tiden vid deltagande i korttidsarbete ska jämföras med förvärvsarbete och om det i så fall är nödvändigt att göra den tiden överhoppningsbar. Regeringen anser att det är reguljärt förvärvsarbete, som inte har subventionerats med statligt stöd, som i första hand ska kvalificera till arbetslöshetsförsäkringen. Ledighet som följer av arbetstidsminskning eller partiell arbetsbefrielse som berättigar arbetsgivaren till preliminärt stöd, bör därför inte jämföras med förvärvsarbete. Det bör förtydligas i 13 § lagen om arbetslöshetsförsäkring.

9.1.2 Arbetslöshetsersättning vid korttidsarbete

Regeringens förslag: Arbetslöshetsersättning ska inte lämnas för tid under vilken en sökande deltar i korttidsarbete.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget. *Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF)* anser att arbetslöshetsersättning inte heller bör kunna lämnas för tid under vilken en sökande deltar i korttidsarbete som finansieras av arbetsgivare och arbetstagare.

Skälen för regeringens förslag: I promemorian görs bedömningen att arbetslöshetsersättning inte bör kunna lämnas för tid under vilken en sökande deltar i korttidsarbete som ger rätt till preliminärt stöd enligt lagen om stöd vid korttidsarbete. *IAF* anser att arbetslöshetsersättning inte heller bör kunna lämnas för tid under vilken en sökande deltar i korttidsarbete som endast finansieras av arbetsgivare och arbetstagare. Regeringen anser att arbetslöshetsersättning inte bör kunna lämnas för tid en sökande deltar i korttidsarbete som är utformat på så sätt att arbetsgivaren kan vara berättigad till preliminärt stöd, oavsett om arbetsgivaren därefter ansöker om och får statligt stöd eller inte. Regeringen anser inte att det finns skäl att i detta lagstiftningsärende uttala sig om vad som bör gälla för det fall ett avtal om korttidsarbete utformas på något annat sätt.

I fråga om deltid ersättning från arbetslöshetsersättningen när denna ersättning avser att täcka arbetslös tid som inte är kopplad till korttidsarbete kommer det att finnas möjlighet för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om undantag från bestämmelsen om att ersättning inte lämnas till sökande som deltar i korttidsarbete.

9.1.3 Bisyssla

Regeringens bedömning: Det behövs inte några ändringar av regelverket om arbetslöshetsersättning vid bisysslor.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning: Huvudregeln i arbetslöshetsförsäkringen är att ersättning normalt endast lämnas för den tid en person är arbetslös. För den som utför arbete under arbetslösheten, t.ex. deltidsarbetar, ska den arbetade tiden räknas av från den sökandes totala antal arbetslösa timmar. Det finns dock en möjlighet att få en anställning eller en näringsverksamhet godkänd som bisyssla. Med bisyssla avses sådant arbete i anställning eller näringsverksamhet som den sökande före arbetslöshetens inträde under minst tolv månader utfört vid sidan av sin heltidssysselsättning (39 § lagen om arbetslöshetsförsäkring). I praxis har godtagits att bisyssla kan föreligga också i fall då heltidssysselsättningen inte har utförts omedelbart före arbetslöshetens inträde (FÖD 1984:48 II).

Deltagande i korttidsarbete får anses medföra att en sökandes anställning inte kan anses utgöra en heltidssysselsättning i den mening som avses i 39 § lagen om arbetslöshetsförsäkring under motsvarande tid. Det innebär att kravet på heltidssysselsättning inte är uppfyllt under den tiden. Principen att en sökande, för att få en anställning eller näringsverksamhet godkänd som bisyssla, ska ha utfört bisysslan under minst tolv månader vid sidan av en heltidssysselsättning är emellertid viktig och bör inte frångås vid deltagande i korttidsarbete. Mot denna bakgrund bör stöd vid korttidsarbete inte föranleda ändringar i regelverket om arbetslöshetsersättning vid bisysslor.

9.2 Sjukpenninggrundande inkomst (SGI)

Regeringens bedömning: Det bör införas ett SGI-skydd vid deltagande i korttidsarbete.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot bedömningen. *Facket för skogs-, trä- och grafisk bransch (GS), Industriarbetsgivarna, Industri- och Kemigruppen, IF Metall, Sveriges ingenjörer, Teknikarbetsgivarna, Unionen, Svenskt Näringsliv, Almega AB, Tjänstemännens Centralorganisation (TCO), Landsorganisationen i Sverige (LO) och Svenska Journalistförbundet* anser att förslaget om stöd vid korttidsarbete ska föranleda ändringar i regelverket om SGI så, att deltagande i korttidsarbete medför skydd av den sjukpenninggrundande inkomsten. Remissinstanserna framhåller att det inte får förekomma negativa effekter inom socialförsäkringarna till följd av deltagande i korttidsarbete. *Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU), Försäkringskassan och Inspektionen för socialförsäkringen (ISF)* framhåller att tid i korttidsarbete kan påverka arbetstagares SGI. Försäkringskassan anser att SGI-skydd vid korttidsarbete som övergår till arbetslöshet bör övervägas ytterligare. ISF anför att de ekonomiska konsekvenserna av korttidsarbete som pågår länge kan vara särskilt stora för personer som blir långtidssjuka. IFAU ställer sig tveksamt till att den sjukpenninggrundande inkomsten inte ska skyddas under korttidsarbete. *Sveriges Akademikers Centralorganisation (Saco)* anser dock att det är rimligt att inkomstbortfallsprincipen fortfarande ska gälla för den sjukpenninggrundande inkomsten. Saco anser emellertid att det behövs ett tydligare regelverk som säkerställer att SGI:n verkligen återställs till den tidigare nivån när stödperioden löpt ut. *Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)* anser att promemorians förslag är rimliga såvitt avser de statliga trygghetssystemen.

Skälen för regeringens bedömning: Bestämmelser om SGI finns bl.a. i 25 och 26 kap. socialförsäkringsbalken.

SGI utgör inkomstunderlag för olika arbetsbaserade socialförsäkringsförmåner som betalas ut per dag, bl.a. sjukpenning, närståendepenning, smittbärrpenning, graviditetspenning, föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning. Den ersättning som lämnas för respektive förmån bygger

på den SGI som fastställts och på de ersättningsnivåer som gäller för respektive förmån. SGI bygger på inkomstbortfallsprincipen. Man måste ha en viss inkomst för att vara försäkrad och inkomstens storlek påverkar i sin tur storleken på SGI. SGI ska så långt som möjligt motsvara den inkomst den försäkrade skulle ha haft om han eller hon hade arbetat.

SGI för en försäkrad bestäms i normalfallet i samband med att han eller hon begär en ersättning som beräknas på grundval av SGI eller att det annars behövs för handläggningen av ett ärende (26 kap. 2 § socialförsäkringsbalken). Huvudregeln är att SGI är den årliga inkomst i pengar som en person tills vidare kan antas komma att få för eget arbete, vilket innebär att SGI tar sikte på framtida inkomster (25 kap. 2 § socialförsäkringsbalken). Vid fastställandet av SGI är det således en bedömning av den försäkrades framtida stadigvarande inkomst som ska göras. För att en inkomst ska anses vara stadigvarande krävs i regel att den ska vara gällande i minst sex månader i följd (25 kap. 3 § socialförsäkringsbalken). I bedömningen av SGI ingår emellertid även att beakta den försäkrades avsikt att förvärvsarbeta. I praktiken innebär detta att det inte alltid krävs minst sex månaders faktiskt arbete för att en SGI ska kunna fastställas. Att inkomsten ska beräknas som årlig inkomst innebär att tillfälliga inkomstvariationer i regel inte ska påverka SGI.

När SGI har fastställts beräknas förmåner utifrån denna till dess att det uppstår skäl till ändring. I regel fastställs eller ändras SGI när en försäkrad ansöker om en förmån som bygger på SGI. SGI kan dock ändras även under en pågående ersättningsperiod. I dessa fall är den försäkrades SGI normalt skyddad mot sänkning. En sådan SGI får dock höjas efter faktisk löneförändring eller, för bl.a. arbetslösa, omräknas med hjälp av konsumentprisindex (KPI). Utöver dessa möjligheter ger socialförsäkringsbalken inte något uttryckligt stöd för att under en pågående ersättningsperiod höja SGI. Det har dock skapats vissa undantag i praxis. Har en persons inkomstsituation förändrats stadigvarande, och Försäkringskassans utredning visar att personen faktiskt skulle ha haft den högre inkomsten vid förvärvsarbete, kan SGI höjas. SGI kan alltså höjas även om personen de facto inte har arbetat med den nya inkomsten.

SGI-skydd innebär att en persons SGI vid vissa förvärvsavbrott inte sänks trots att personen inte längre har någon inkomst av arbete. Regeln utgör ett avsteg från inkomstbortfallsprincipen som gäller i flera av socialförsäkringsförmånerna. SGI-skydd gäller vid bl.a. förvärvsavbrott för studier, arbetslöshet, föräldraledighet och sjukdom. I dessa fall har det ansetts att förvärvsavbrottet är så skyddsvärt att individen får ett SGI-skydd under avbrottet.

Om ett särskilt SGI-skydd inte skulle införas vid korttidsarbete kan deltagande i korttidsarbete under vissa omständigheter leda till att arbetstagarens SGI sänks.

Deltagande i korttidsarbete innebär minskning av arbetstid och lön, vilket kan leda till effekter på såväl SGI som årsarbetstid. Årsarbetstid är det antal timmar eller dagar per år som en försäkrad kan antas komma att tills vidare ha i sitt förvärvsarbete som ordinarie arbetstid, eller motsvarande normal arbetstid. Årsarbetstid kan timberäknas eller schablonberäknas i dagar. Årsarbetstid följer principen för SGI.

En försäkrad som har en pågående ersättningsperiod med någon SGI-baserad förmån när korttidsarbetet inleds kommer i regel att omfattas av

reglerna om SGI-skydd, vilket innebär att hans eller hennes SGI är skyddad mot sänkning. Den lägre inkomsten och arbetstidsminskningen vid korttidsarbete bör då inte föranleda att ersättningen minskar så länge ersättningsperioden pågår. Av 26 kap. 11–18 §§ socialförsäkringsbalken framgår de fall då SGI kan vara skyddad och ska beräknas med utgångspunkt i förhållandena närmast före avbrottet.

För en försäkrad som under en period med korttidsarbete ansöker om en ersättning baserad på SGI beror storleken på ersättningen bl.a. på om den minskade inkomsten och arbetstiden har slagit igenom på SGI:n och årsarbetstiden. Minskad inkomst under en kortare period med korttidsarbete bör i normalfallet kunna betraktas som en tillfällig inkomstvariation och således inte påverka SGI. Emellertid beaktas mera varaktiga inkomstförändringar när SGI fastställs. En försäkrad som går ned i arbetstid och lön och har för avsikt att arbeta så under en längre period – minst sex månader i följd – kan få sin SGI fastställd utifrån den lägre lönen och arbetstiden. Den avtalade längden på korttidsarbetet har således en avgörande betydelse. För det fall en försäkrad får en lägre SGI fastställd i samband med korttidsarbete kommer den att kunna höjas när korttidsarbetet upphör, givet att den ordinarie (högre) lönen bedöms vara stadigvarande.

För en försäkrad som fått en lägre SGI fastställd i samband med korttidsarbete och som sedan blir uppsagd kan den lägre SGI:n emellertid komma att gälla till dess att han eller hon får ett nytt arbete.

Att införa ett s.k. SGI-skydd för tid som en försäkrad deltar i korttidsarbete enligt lagen om stöd vid korttidsarbete innebär ett avsteg från inkomstbortfallsprincipen. Sådana avsteg görs förvisso ibland då situationen anses skyddsvärd. Enligt regeringens mening utgör tid i korttidsarbete en sådan situation. Regeringen anser således – i likhet med *IFAU, Försäkringskassan, ISF, GS, Industriarbetsgivarna, Industri- och Kemigruppen, IF Metall, Sveriges ingenjörer, Teknikarbetsgivarna, Unionen, Svenskt Näringsliv, Almega AB, TCO, LO* och *Svenska Journalistförbundet* – att det är motiverat att införa ett särskilt SGI-skydd kopplat till korttidsarbete. Ett förslag i frågan kommer att lämnas i kommande proposition med förslag om statligt stöd vid korttidsarbete.

9.3 Livränta

Regeringens bedömning: Det behövs inte några ändringar i regelverket om livränta eller efterlevandelivränta.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot bedömningen. *Facket för skogs-, trä- och grafisk bransch (GS), Industriarbetsgivarna, Industri- och Kemigruppen, IF Metall, Sveriges ingenjörer, Teknikarbetsgivarna, Unionen, Svenskt Näringsliv, Almega AB, Tjänstemännens Centralorganisation (TCO), Landsorganisationen i Sverige (LO) och Sveriges Akademikers Centralorganisation (Saco)* anser att förslaget om stöd vid korttidsarbete ska föranleda ändringar i regelverket om livränta och

efterlevandelivränta så, att livräntan fastställs utifrån den normala inkomstnivå arbetstagaren hade innan perioden med korttidsarbete påbörjades. *Försäkringskassan* har inte haft något att erinra mot bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning: Bestämmelser om ersättning vid bestående nedsättning av arbetsförmågan (livränta) – och efterlevandelivränta – finns bl.a. i 41 och 88 kap. socialförsäkringsbalken.

Livränta lämnas till en försäkrad som till följd av arbetsskada har fått sin förmåga att skaffa sig inkomst genom arbete nedsatt med minst en femtondel. Det gäller endast om nedsättningen av förmågan att skaffa inkomst genom arbete kan antas bestå under minst ett år och inkomstförlusten för år räknat uppgår till minst en fjärdedel av prisbasbeloppet för det år när livräntan ska börja lämnas (41 kap. 2 § socialförsäkringsbalken).

Regleringen innebär i princip att livränteunderlaget endast ska fastställas en gång, vilket i praktiken betyder att livränteunderlaget fastställs första gången som beslut fattas om livränta. Enkelt uttryckt är livränteunderlaget detsamma som den försäkrades SGI vid den tidpunkt från vilken livränta första gången ska lämnas (41 kap. 11 § socialförsäkringsbalken). Livräntan är sedan så stor del av livränteunderlaget som motsvarar graden av nedsättningen av förmågan att skaffa sig inkomst genom arbete (41 kap. 8 § socialförsäkringsbalken).

Enligt 41 kap. 17 § socialförsäkringsbalken gäller följande. Om det redan vid den tidpunkt från vilken livränta första gången ska lämnas är sannolikt att livränteunderlaget skulle bli väsentligen högre eller lägre vid en senare tidpunkt får ett nytt livränteunderlag fastställas och läggas till grund för beräkning av livränta vid ett sådant senare tillfälle. Det gäller t.ex. deltidsarbetande småbarnsföräldrar, vars ersättning kommit att grundas på deltidsarbetet, eller personer som vid tidpunkten för ersättningsfallet under viss tid utökat sin arbetsinsats eller på annat sätt utökat sin inkomst så att detta kommit att påverka beräkningen av livränteunderlaget (prop. 2004/05:108 s. 29). En minskad inkomst i samband med deltagande i korttidsarbete, som medför ett lägre livränteunderlag, skulle m.a.o. kunna motivera att ett nytt livränteunderlag fastställs vid ett senare tillfälle, under förutsättning att livränteunderlaget sannolikt skulle bli väsentligen högre vid en senare tidpunkt enligt bestämmelsen i fråga. Mot denna bakgrund anser regeringen – till skillnad från *GS*, *Industriarbetsgivarna*, *Industri- och Kemigruppen*, *IF Metall*, *Sveriges ingenjörer*, *Teknikarbetsgivarna*, *Unionen*, *Svenskt Näringsliv*, *Almega AB*, *TCO*, *LO* och *Saco* – att stöd vid korttidsarbete inte bör föranleda ändringar i regelverket om livränta. *Försäkringskassan* har inte haft något att erinra mot denna bedömning. Vid fastställande av underlag för efterlevandelivränta tillämpas inte bestämmelsen i 41 kap. 17 § socialförsäkringsbalken. Till skillnad från *GS*, *Industriarbetsgivarna*, *Industri- och Kemigruppen*, *IF Metall*, *Sveriges ingenjörer*, *Teknikarbetsgivarna*, *Unionen*, *Svenskt Näringsliv*, *Almega AB*, *TCO*, *LO* och *Saco* anser regeringen att det förhållandet inte bör föranleda ändringar i regelverket om efterlevandelivränta. Sammanfattningsvis bör stöd vid korttidsarbete inte föranleda ändringar i regelverket om livränta eller efterlevandelivränta.

9.4 Sjuk- och aktivitetsersättning

Regeringens bedömning: Det behövs inte några ändringar i regelverket om sjuk- och aktivitetsersättning.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning: Bestämmelser om sjuk- och aktivitetsersättning – och sjuk- och aktivitetsersättning i form av garantiersättning – finns bl.a. i 33–37 kap. socialförsäkringsbalken.

Sjukersättning lämnas till personer mellan 30 och 64 år vars arbetsförmåga är stadigvarande nedsatt med minst en fjärdedel på grund av sjukdom eller annan nedsättning av den fysiska eller psykiska prestationsförmågan. Aktivitetsersättning är en ersättning för personer mellan 19 och 29 år vars arbetsförmåga är nedsatt med minst en fjärdedel i minst ett år, på grund av sjukdom eller annan nedsättning av den fysiska eller psykiska prestationsförmågan.

Sjuk- och aktivitetsersättning utges i form av både inkomstrelaterad ersättning och garantiersättning. Den inkomstrelaterade sjuk- och aktivitetsersättningen baseras på en uppskattning av den inkomst den försäkrade skulle ha haft om inte nedsättningen av arbetsförmågan inträffat. Denna inkomst kallas antagandeinkomst. För beräkningen av antagandeinkomst används den försäkrades årliga förvärvsinkomster och därmed jämförbara inkomster under en ramtid. Antagandeinkomsten beräknas enligt huvudregeln som genomsnittet av de tre högsta årsinkomsterna under en ramtid, efter att inkomsten har räknats om med hänsyn till prisbasbeloppets utveckling. Antagandeinkomsten baseras på de faktiska inkomster som ingår i pensionsunderlaget i ålderspensionssystemet. Vid beräkning av inkomster under ramtiden räknas inte inkomster med som sammantagna överstiger 7,5 gånger gällande prisbasbelopp (34 kap. 3–9 §§ socialförsäkringsbalken). Hel inkomstrelaterad sjuk- eller aktivitetsersättning lämnas med 64 procent av den försäkrades antagandeinkomst (34 kap. 12 § socialförsäkringsbalken).

För beräkning av antagandeinkomst för aktivitetsersättning finns en alternativregel. Denna alternativregel innebär bl.a. att antagandeinkomsten får beräknas på genomsnittet av de två högsta årsinkomsterna under en ramtid av tre år (34 kap. 10 § socialförsäkringsbalken). Skälet till att det finns en alternativregel för försäkrade med aktivitetsersättning är att yngre personer som drabbats av arbetsoförmåga i större utsträckning än äldre saknar en sådan långvarig etablering på arbetsmarknaden med flera års inkomster som ger det bästa utfallet vid tillämpning av huvudregeln (prop. 2000/01:96 s. 194). Det finns även ett komplement till denna alternativregel, vilket innebär att storleken på aktivitetsersättningen även kan baseras på SGI (34 kap. 11 § socialförsäkringsbalken).

Det huvudsakliga syftet med garantiersättningen är att tillförsäkra i Sverige bosatta personer, som har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning och som saknar eller har rätt till endast en låg inkomstrelaterad sjuk- eller aktivitetsersättning, ett grundskydd.

En försäkrad som har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning och har låg eller ingen inkomstrelaterad ersättning har rätt till ett grundskydd i form av garantiersättning (35 kap. 2 § socialförsäkringsbalken). Garantinivån för sjukersättning motsvarar maximalt 2,4 prisbasbelopp. Garantinivån för aktivitetsersättning varierar, till skillnad från vad som gäller för sjukersättning, beroende på den försäkrades ålder (35 kap. 18 och 19 §§ socialförsäkringsbalken). Om en inkomstrelaterad sjuk- eller aktivitetsersättning understiger garantinivån utbetalas garantiersättning så att den sammanlagda ersättningen uppgår till garantinivån. Garantiersättningen utgör i det här fallet en utfyllnadsförmån, vilket innebär att ju lägre inkomstrelaterad ersättning den försäkrade har, desto högre garantiersättning utgår.

En tillfälligt minskad inkomst, i samband med korttidsarbete, bör i de flesta fall få en mycket liten effekt på eventuell framtida sjuk- eller aktivitetsersättning eftersom det redan i dag finns bestämmelser som tar hänsyn till att inkomsten kan variera. Den omständigheten att ersättningen baseras på inkomster under ett flertal år innebär att tillfälliga inkomstvariationer inte får ett så stort genomslag. Regleringen med de bästa åren under en ramtid infördes just i syfte att ge ett stabilt inkomstunderlag som speglar den försäkrades förvärvsförmåga och uppnådda inkomststandard.

Mot denna bakgrund bör stöd vid korttidsarbete inte föranleda ändringar i regelverket om sjuk- och aktivitetsersättning.

9.5 Allmän ålderspension

<p>Regeringens bedömning: Det behövs inte några ändringar i regelverket om den allmänna ålderspensionen.</p>

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot bedömningen. *Landsorganisationen i Sverige (LO)* och *Svenska Journalistförbundet* anser att förslaget om stöd vid korttidsarbete ska föranleda ändringar i regelverket om allmän ålderspension så, att tid i korttidsarbete inte påverkar den allmänna pensionen negativt. *Pensionsmyndigheten* har inte haft något att erinra mot förslaget.

Skälen för regeringens bedömning: Bestämmelser om den allmänna ålderspensionen finns bl.a. i 55–71 kap. socialförsäkringsbalken.

Den allmänna ålderspensionen utgör grunden för den ekonomiska försörjningen vid ålderdom och bygger på faktiska inkomster under ett helt arbetsliv. Förslaget om stöd vid korttidsarbete innebär att lön på grund av deltagande i korttidsarbete kommer att ligga till grund för den pensionsgrundande inkomsten. *LO* och *Svenska Journalistförbundet* anser att förslaget om stöd vid korttidsarbete ska föranleda ändringar i regelverket om allmän ålderspension. Effekten av i tiden inskränkta perioder av deltagande i korttidsarbete kan emellertid – sett mot bakgrund av arbetstagarens hela arbetsliv – bedömas bli begränsad. Deltagande i korttidsarbete bör också ställas mot risken för arbetslöshet, som påverkar den pensions-

grundande inkomsten mer än deltagande i korttidsarbete. Mot denna bakgrund anser regeringen – till skillnad från LO och Svenska Journalistförbundet – att stöd vid korttidsarbete inte bör föranleda några ändringar i regelverket om den allmänna ålderspensionen.

9.6 Sjuklön

Regeringens bedömning: Det föreslås inga ändringar i regelverket om sjuklön.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning: Bestämmelser om sjuklön finns i lagen (1991:1047) om sjuklön. Sjuklön betalas av arbetsgivare till arbetstagare som är sjuka under dag 2–14 vid ett sjukfall. Sjuklönen utgör 80 procent av den lön och andra anställningsförmåner som arbetstagaren gått miste om. Utgångspunkten är att underlaget för sjuklön utgörs av lön och andra anställningsförmåner som normalt skulle ha lämnats om arbete hade utförts.

Förslaget om stöd vid korttidsarbete innebär att lön på grund av deltagande i korttidsarbete kommer att ligga till grund för sjuklön. Mot denna bakgrund bör stöd vid korttidsarbete inte föranleda ändringar i regelverket om sjuklön.

9.7 Statlig lönegarantiersättning

Regeringens bedömning: Det behövs inte några ändringar i regelverket om statlig lönegarantiersättning.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot bedömningen. *Svenska Journalistförbundet* anser att förslaget om stöd vid korttidsarbete ska föranleda ändringar i regelverket om statlig lönegaranti och framhåller att förslaget innebär att en arbetstagare som deltar i korttidsarbete kan komma att erhålla lägre betalning enligt den statliga lönegarantin om arbetsgivaren försätts i konkurs.

Skälen för regeringens bedömning: Bestämmelser om statlig lönegaranti finns i lönegarantilagen (1992:497). Statlig lönegaranti innebär att staten svarar för betalning av arbetstagares fordran hos en arbetsgivare som har försätts i konkurs eller är föremål för företagsrekonstruktion. Betalning enligt lönegarantin lämnas för sådan fordran på lön eller annan ersättning och på pension som har förmånsrätt enligt 12 eller 13 § förmånsrättslagen (1970:979). Betalning enligt garantin lämnas också för fordran på uppsägningslön för tid efter en månad från konkursbeslutet. För fordringar hänförliga till uppsägningstid efter konkurs påverkas

storleken på lönegarantin av vilka överenskommelser arbetsgivare och arbetstagare har gjort om korttidsarbete under uppsägningstid.

Statlig lönegaranti gäller arbetstagarens fordran på lön. Förslaget om stöd vid korttidsarbete innebär en löneminskning för arbetstagare som deltar i korttidsarbete. Arbetstagarens fordran på lön på grund av deltagande i korttidsarbete omfattas av statlig lönegaranti. Mot denna bakgrund anser regeringen – till skillnad från *Svenska Journalistförbundet* – att stöd vid korttidsarbete inte bör föranleda ändringar i regelverket om statlig lönegaranti.

9.8 Semester

Regeringens förslag: Även dagar när en arbetstagare på grund av korttidsarbete varit helt frånvarande utan lön räknas in i anställningstiden vid beräkning av antalet semesterdagar med semesterlön. En arbetstagare har i vissa fall rätt att avstå från utlagd semesterledighet utan semesterlön, om semesterledigheten sammanfaller med tid då arbetstagaren ska vara helt frånvarande på grund av korttidsarbete.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: I semesterlagen (1977:480) finns vissa bestämmelser som tar sikte på permitteringssituationer. I och med att korttidsarbete har vissa likheter med permittering finns anledning att överväga om motsvarande bestämmelser bör gälla vid korttidsarbete.

En första fråga är om dagar som en arbetstagare på grund av korttidsarbete varit helt frånvarande från arbetet utan lön ska räknas in i anställningstiden vid beräkning av antalet semesterdagar med semesterlön enligt 7 § semesterlagen.

Frånvaro som beror på bl.a. semesterledighet och permittering ska räknas in i anställningstiden.

Det kan inte uteslutas att förslaget om stöd vid korttidsarbete leder till att arbetstids- och löneminskning under en avtalsperiod fördelas på ett sådant sätt att en arbetstagare är helt frånvarande från arbetet och inte erhåller någon lön under vissa dagar, om kraven vad gäller arbetstids- och löneminskningar är uppfyllda under avtalsperioden. Detta talar för att korttidsarbete bör jämföras med permittering vad gäller beräkning av antalet betalda semesterdagar. Härtill kommer att det för arbetstagare som avlönas per månad kan vara svårt att veta om löneminskningen fördelar sig jämt över månadens arbetsdagar eller avser viss dag. Om frånvaro på grund av korttidsarbete regleras uttryckligen i semesterlagen behöver någon tveksamhet inte uppstå.

Mot denna bakgrund bör 7 § semesterlagen ändras så, att även dagar när arbetstagaren på grund av korttidsarbete varit helt frånvarande utan lön ska räknas in i anställningstiden vid beräkning av antalet semesterdagar med semesterlön.

En andra fråga är om en arbetstagare ska ha möjlighet att avstå från utlagd obetald semesterledighet vid korttidsarbete.

Av 8 § semesterlagen följer att en arbetstagare på begäran ska lämna arbetsgivaren besked om sina önskemål när det gäller utläggningen av semesterledighet utan semesterlön. Har semesterledighet utan lön lagts ut med anledning av arbetstagarens besked, får arbetstagaren inte senare avstå från ledigheten utom i vissa fall. Beslutar en arbetsgivare om permittering som arbetstagaren inte hade anledning att räkna med när sådant besked lämnades har arbetstagaren nämligen enligt 13 § semesterlagen rätt att avstå från utlagd semesterledighet utan semesterlön, om ledigheten sammanfaller med permitteringsperioden.

Bestämmelsen i 13 § semesterlagen är föranledd av att det har ansetts rimligt att arbetstagaren inte ska gå miste om permitteringslön i de fall när han eller hon gett sitt besked om semesterledighet utan att ha anledning att räkna med en permittering (prop. 1976/77:90 s. 189 f.).

Det skulle kunna uppstå situationer då en arbetstagare kan vilja avstå från utlagd obetald semester i samband med korttidsarbete. Man kan tänka sig att parterna kommit överens om att arbetstagarna ska vidkännas en viss mindre löneminskning under en längre avtalsperiod och att hela arbetstidsminskningen ska ske under en månad. Den arbetstagare som har lagt ut obetald semester under just den månaden bör kunna vara ledig och ändå erhålla lön, som vore fallet om han eller hon inte begärt obetald semester för samma period.

Mot denna bakgrund bör 13 § semesterlagen ändras så, att en arbetstagare även ska ha rätt att avstå från obetald semester om semesterledigheten sammanfaller med tid då arbetstagaren ska vara helt frånvarande på grund av korttidsarbete.

Enligt 16 b § semesterlagen gäller följande. Semesterlön enligt procentregeln utgör tolv procent av arbetstagarens förfallna lön i en anställning under intjänandeåret. I lönesumman ska inte inräknas permitteringslön som lämnas i anledning av driftsuppehåll med samtidig semester när rätt till semesterlön inte föreligger för samma tid.

Regleringen har till syfte att en arbetstagare som skulle haft obetald semester om han eller hon inte permitterats inte ska få räkna in permitteringslönen i beräkningsunderlaget för semesterlönen eftersom detta skulle innebära en överkompensation.

Till skillnad från en permitteringssituation utgår vid korttidsarbete lön, om än i viss mån reducerad sådan, för utfört arbete. En arbetstagare som inte tjänat in betald semester blir därför inte överkompenserad på samma sätt som i en permitteringssituation, även om arbetstagaren är helt frånvarande vissa dagar.

Mot denna bakgrund bör förslaget om stöd vid korttidsarbete inte föranleda ändringar i 16 b § semesterlagen.

9.9 Förhandlingsskyldighet

<p>Regeringens bedömning: Det behövs inte några ändringar i regelverket om arbetsgivarens förhandlingsskyldighet.</p>
--

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning: Korttidsarbete som har stöd i kollektivavtal har föregåtts av förhandlingar med arbetstagarorganisation.

Enligt 13 § lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet är arbetsgivare, om en fråga särskilt angår arbets- eller anställningsförhållandena för arbetstagare som tillhör en arbetstagarorganisation i förhållande till vilken arbetsgivaren inte är bunden av kollektivavtal, skyldig att förhandla enligt 11 och 12 §§ med den organisationen.

Arbetsgivarens förhandlingsskyldighet får anses omfatta arbetstagares deltagande i korttidsarbete. Mot denna bakgrund bör förslaget om stöd vid korttidsarbete inte föranleda ändringar i regelverket om arbetsgivarens förhandlingsskyldighet.

9.10 Uppsägning av arbetstagare vid korttidsarbete

Regeringens bedömning: Det behövs inte några begränsningar i arbetsgivarens möjligheter att säga upp arbetstagare som deltar i korttidsarbete.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning: Som utgångspunkt bör gälla att korttidsarbete inte ska tillämpas när uppsägning framstår som den naturliga och riktiga åtgärden. Mot denna bakgrund bör några begränsningar i arbetsgivarens möjligheter att säga upp arbetstagare som deltar i korttidsarbete inte införas.

9.11 Arbetsmarknadsstöd

Regeringens bedömning: Stöd vid korttidsarbete bör inte påverka rätten till eller storleken på olika slag av arbetsmarknadsstöd som beräknas på bruttolön och sociala avgifter.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot bedömningen.

Landsorganisationen i Sverige (LO) anser att stödåtgärden bör påverka rätten till eller storleken på olika slag av arbetsmarknadsstöd som beräknas på bruttolön och sociala avgifter.

Skälen för regeringens bedömning: Ett antal på arbetsmarknaden förekommande stödåtgärder beräknas normalt på bruttolön och avgifter enligt socialavgiftslagen (2000:980) och lagen (1994:1920) om allmän löneavgift, t.ex. stöd enligt förordningen (2006:1481) om stöd för nystartsjobb (s.k. nystartsjobb), förordningen (1997:1275) om anställningsstöd (s.k. särskilt anställningsstöd) och förordningen (2000:630) om

särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga (s.k. lönebidrag).

Det innebär att de olika arbetsmarknadsstöden för en arbetstagare som deltar i korttidsarbete kommer att baseras på en lönekostnad som är större än arbetsgivarens faktiska lönekostnad för den arbetstagaren. För vissa slag av arbetsmarknadsstöd kan det i undantagsfall leda till negativa lönekostnader, dvs. att arbetsgivaren så att säga får betalt av staten för en enskild arbetstagare. Det gäller arbetstagare för vilka utgår särskilt anställningsstöd eller lönebidrag och som deltar i korttidsarbete som innebär en arbetstidsminskning med 60 procent och löneminskning med 20 procent. Den negativa lönekostnaden kan dock antas vara begränsad. Att söka begränsa möjligheten att kombinera korttidsarbete med olika slag av arbetsmarknadsstöd torde vidare vara administrativt kostsamt samtidigt som en begränsning skulle kunna minska de positiva effekterna av subventionerade anställningar för personer med svag ställning på arbetsmarknaden. Mot denna bakgrund anser regeringen – till skillnad från LO – att stöd vid korttidsarbete inte bör utformas så att det påverkar rätten till eller storleken på arbetsmarknadsstöd som beräknas på bruttolön och sociala avgifter.

9.12 Inget krav på utbildning eller subvention av utbildning

Regeringens bedömning: Det bör inte ställas krav på att arbetsgivare ska tillhandahålla arbetstagare utbildning under den tid som de deltar i korttidsarbete. Inte heller bör utbildningsinsatser vid korttidsarbete subventioneras av staten.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot bedömningen. *Länsstyrelsen i Norrbottens län* och *Svenska Journalistförbundet* anser att det ska ställas krav på att arbetsgivare tillhandahåller arbetstagare utbildning under den tid som de deltar i korttidsarbete. *Arbetsförmedlingen*, *Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU)*, *Länsstyrelsen i Västra Götalands län*, *Facket för skogs-, trä- och grafisk bransch (GS)*, *Industriarbetsgivarna*, *Industri- och Kemigruppen*, *IF Metall*, *Sveriges ingenjörer*, *Teknikarbetsgivarna*, *Unionen*, *Svenskt Näringsliv*, *Almega AB*, *Tjänstemännens Centralorganisation (TCO)*, *Sveriges Akademikers Centralorganisation (Saco)*, *Landsorganisationen i Sverige (LO)*, *Företagarna* och *Svenska Journalistförbundet* anser att utbildningsinsatser vid korttidsarbete ska subventioneras av staten.

Skälen för regeringens bedömning: Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv är det viktigt att den allmänna utbildningsnivån är hög. Det – och den omständigheten att fråga är om ett slags företagsstöd – skulle kunna tala för att stöd vid korttidsarbete bör villkoras av en motprestation, i första hand av att arbetsgivarna erbjuder arbetstagarna för anställningen relevant utbildning av god kvalitet under den tid som de deltar i korttidsarbete. Ett krav på utbildning kan emellertid antas leda till att arbets-

givare avstår från att ansöka om stöd vid korttidsarbete. I samband med ett kraftigt efterfrågefall torde det nämligen vara svårt för arbetsgivare att erbjuda relevanta utbildningsinsatser av god kvalitet. Ett krav på utbildning skulle vidare förutsätta att det vid prövningen av en ansökan om preliminärt stöd tas ställning till utbildningens inriktning, omfattning och kvalitet samt i efterhand kontrolleras att utbildningen fullföljts. Detta leder till ökad administration. Mot denna bakgrund anser regeringen – till skillnad från *Länsstyrelsen i Norrbottens län* och *Svenska Journalistförbundet* – att det inte bör ställas krav på att arbetsgivaren tillhandahåller arbetstagarna utbildning under den tid som de deltar i korttidsarbete.

Som utgångspunkt är det arbetsgivaren som har ansvaret för utbildning som betingas av verksamheten. Det ligger i arbetsgivarens intresse att arbetstagarna har relevanta kunskaper för att kunna utföra det egna arbetet. Härtill kommer att utbildningsinsatser i mycket allvarliga konjunkturella situationer i första hand bör riktas till arbetslösa i stället för till personer som har en anställning. Utöver detta har arbetsgivare möjlighet att ansöka om bidrag till kompetensutveckling av sina anställda. Europeiska socialfonden kan ge stöd till arbetsgivare i syfte att finansiera utbildningsinsatser. Mot denna bakgrund anser regeringen – till skillnad från *IFAU*, *Länsstyrelsen i Västra Götalands län*, *GS*, *Industriarbetsgivarna*, *Industri- och Kemigruppen*, *IF Metall*, *Sveriges ingenjörer*, *Teknikarbetsgivarna*, *Unionen*, *Svenskt Näringsliv*, *Almega AB*, *TCO*, *Saco*, *LO*, *Företagarna* och *Svenska Journalistförbundet* – att utbildningsinsatser vid korttidsarbete inte ska subventioneras av staten.

10 Förslagets förenlighet med EU:s statsstödsregler

Regeringens bedömning: Stöd vid korttidsarbete är ett sådant statligt stöd som måste anmälas till kommissionen för godkännande innan det genomförs. Stödet utgör en sådan åtgärd som avses i artikel 107.3 b eller 107.3 c i EUF-fördraget. Det bedöms därför kunna godkännas vid en notifiering av stödet till kommissionen.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot bedömningen.

Skälen för regeringens bedömning: Stödåtgärden är inte begränsad till vissa företag eller branscher men har vissa moment av selektiv karaktär. För det första får stöd inte lämnas till olika slag av offentligt finansierad verksamhet. För det andra ställs olika krav på arbetsgivare som är bundna av kollektivavtal och arbetsgivare som inte är bundna av kollektivavtal för att stöd ska kunna lämnas. Mot den bakgrunden kan inte uteslutas att det s.k. selektivitetskriteriet är uppfyllt. Stödåtgärden får därför bedöms vara ett sådant statligt stöd som måste anmälas till Europeiska kommissionen enligt artikel 108.3 i EUF-fördraget för bedömning

om den kan anses förenlig med den inre marknaden. Stödåtgärden bedöms vara förenlig med artikel 107.3 b eller 107.3 c i EUF-fördraget.

11 Ikraftträdande

Regeringens förslag: Den nya lagen om stöd vid korttidsarbete och ändringarna i semesterlagen, lagen om arbetslöshetsförsäkring och lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Den föreslagna lagen om stöd vid korttidsarbete bör träda i kraft så snart som möjligt. Som anges i avsnitt 10 måste förslaget notifieras och godkännas av Europeiska kommissionen innan det kan genomföras. Det är mycket svårt att närmare avgöra hur lång tid en notifieringsprocess kommer att ta. Under förutsättning att kommissionen i den kommande notifieringen godkänner åtgärden i den nu föreslagna utformningen, bedömer regeringen emellertid att förslagen kommer att kunna träda i kraft tidigast den 1 september 2013.

Sammantaget bör lagen om stöd vid korttidsarbete och ändringarna i semesterlagen (1977:480), lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring och lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

Förslagen kräver inte några övergångsbestämmelser.

12 Konsekvensanalys

12.1 Offentligfinansiella effekter

Hur stora effekterna på de offentliga finanserna av stöd vid korttidsarbete blir beror på ett antal olika faktorer. Effekterna är framför allt beroende av hur många som kommer att omfattas av åtgärden, hur mycket arbetstiden förkortas och i vilken utsträckning åtgärden tillämpas.

Utgångspunkten för beräkningarna är att stödet till arbetsgivaren motsvarar en tredjedel av kostnaden för arbetstidsminskningen. Förslaget om stöd vid korttidsarbete innebär att parterna kan komma överens om arbetstidsminskning enligt någon av tre nivåer på 20, 40 eller 60 procent arbetstidsminskning. Det kan antas att 75 procent av deltagarna i korttidsarbete kommer att omfattas av den första nivån, 15 procent av den andra nivån och 10 procent av den tredje nivån. Det innebär att den genomsnittliga arbetstidsminskningen uppgår till 27 procent.

Hur många som kommer att omfattas av korttidsarbete beror bl.a. på konjunkturen. Den kortsiktiga effekten på sysselsättningen av förslaget

om stöd vid korttidsarbete kan uppskattas till att ungefär 18 000 fler personer behåller sin sysselsättning i stället för att bli arbetslösa (se avsnitt 12.2).

Mot den bakgrunden kan den offentligfinansiella effekten för förslaget om stöd vid korttidsarbete, i termer av ett försämrat finansiellt sparande, beräknas uppgå till 4,7 miljarder kronor per tolv månadersperiod.¹ Det motsvarar 0,13 procent av BNP (år 2011).

Övriga förslag bedöms medföra marginella offentligfinansiella effekter.

Härtill kommer att förslaget om stöd vid korttidsarbete har ett antal indirekta effekter. En sådan är att skatteintäkterna minskar. Uppskattningsvis minskar inkomstskatteintäkterna med 1,1 miljard kronor per år vid korttidsarbete jämfört med om arbetslösheten i stället ökar. Att färre arbetstagare förlorar sitt arbete beräknas samtidigt minska utgifterna för arbetslöshetsersättningen med 2,7 miljarder kronor. Det beloppet är dock svårt att bedöma.

Arbetsgivaravgifterna kan beräknas bli 0,3 miljarder kronor högre vid tillämpning av korttidsarbete jämfört med det fallet att korttidsarbete inte tillämpas och arbetslösheten ökar i motsvarande mån.

Sammantaget kan de direkta och indirekta effekterna beräknas leda till en minskning av de offentliga intäkterna med 5,5 miljarder kronor och av de offentliga utgifterna med 2,7 miljarder kronor. Den offentliga sektorns finansiella sparande uppskattas därmed bli 2,8 miljarder kronor lägre om korttidsarbete tillämpas jämfört med det fallet att korttidsarbete inte tillämpas och arbetslösheten ökar i motsvarande mån.

12.2 Effekter för sysselsättning, arbetslöshet och BNP

Stöd vid korttidsarbete bedöms påverka sysselsättning, arbetslöshet och BNP genom flera, delvis motverkande, kanaler.

En första effekt inträffar redan när regeringens beslut om att stöd vid korttidsarbete ska lämnas meddelas. Genom att det skapas beredskap för att skydda befintliga arbetstillfällen i riktigt djupa lågkonjunkturer är det sannolikt att den ställning de redan sysselsatta har på arbetsmarknaden i förhållande till de arbetslösa förstärks. En sådan förändring riskerar att leda till högre lönekrav och därmed till att jämviktsarbetslösheten blir lite högre. Hur stark den effekten blir beror framför allt på hur ofta stöd vid korttidsarbete förväntas tillämpas. Om arbetsmarknadens parter räknar med att stöd vid korttidsarbete endast kommer att tillämpas i exceptionellt djupa lågkonjunkturer kan effekten på lönebildningen förväntas bli väsentligt mindre än om förväntningen är att stöd kommer att tillämpas även i mindre allvarliga konjunkturnedgångar.

¹ Det statliga stödet för korttidsarbete ska lämnas som en kreditering till arbetsgivarens skattekonto. Tillvägagångssättet med en skattekreditering, i stället för en skattenedsättning, har valts av skattetekniska och administrativa skäl. I likhet med sjöfartsstöd och nystartsjobb ska dock korttidsarbetets anknytning till skattesystemet motivera att det redovisas på budgetens inkomstsida (se prop. 2011/12:1, s. 678).

Andra effekter uppstår först när stöd vid korttidsarbete tillämpas. Dessa effekter kan delas upp i kortsiktiga respektive långsiktiga effekter på sysselsättning, arbetslöshet och produktionsnivå.

På kort sikt leder tillämpning av korttidsarbete till att sysselsättningen blir högre och arbetslösheten lägre. Hur stora dessa kortsiktiga effekter blir beror framför allt på omfattningen av tillämpningen av korttidsarbete, vilket i sin tur bl.a. beror på de konjunkturella förhållanden som råder (se avsnitt 12.1).

Nedan redovisad beräkning utgår från att i genomsnitt 2,5 procent av de sysselsatta kommer att omfattas av korttidsarbete per månad, dvs. i genomsnitt 116 000 personer per månad. Det motsvarar en störning av samma art och beskaffenhet som finanskrisen.

För att uppskatta nettoeffekten på sysselsättningen måste hänsyn tas till att en del av de som deltar i korttidsarbete ändå hade fått behålla sina anställningar, dvs. dödviktseffekterna måste exkluderas. Utvärderingar tyder på att korttidsarbete är behäftat med avsevärda dödviktseffekter. Det kan uppskattas att dödviktseffekterna kommer att uppgå till 40 procent.

Givet ett antagande om en genomsnittlig arbetsminskning om 27 procent kan den kortsiktiga effekten på sysselsättningen av förslaget om stöd vid korttidsarbete uppskattas till att ungefär 18 000 fler personer behåller sin sysselsättning i stället för att bli arbetslösa. Det kan också uttryckas som att sysselsättningen faller med 0,3 procentenheter mindre och arbetslösheten stiger med 0,4 procentenheter mindre i en djup lågkonjunktur än vad som annars hade varit fallet.

De kortsiktiga effekterna på BNP bedöms bli försumbara eftersom införandet av korttidsarbete inte kan antas få några nämnvärda effekter på den samlade efterfrågan. Eventuellt kan efterfrågan bli högre än annars om en minskad risk för arbetslöshet leder till ett minskat försiktighetssparande bland hushållen.

Effekterna på längre sikt, när systemet inte längre tillämpas, är svåra att uppskatta. De erfarenheter som kan dras från andra länder är begränsade eftersom det framför allt var under finanskrisen som tillämpningen av korttidsarbete var utbredd. Det är endast några år tillbaka i tiden och en hel konjunkturcykel har ännu inte förflutit. Några mekanismer som bedöms ge positiva respektive negativa effekter på BNP och sysselsättning på sikt kan dock ändå pekas ut.

Korttidsarbete kan ge upphov till långsiktigt positiva effekter på sysselsättning och BNP om systemet leder till att kompetens varaktigt hålls kvar i företagen och långsiktigt livsdugliga företag i högre utsträckning överlever en djup lågkonjunktur än vad som annars hade varit fallet. Korttidsarbete kan även verka i motsatt riktning om det i stället verkar hämmande på arbetsmarknadens rörlighet genom att låsa in arbetskraft i företag med låg produktivitet. Det leder då till lägre sysselsättning och BNP på lång sikt. Den risken kan bedömas vara mer betydande om korttidsarbete fortfarande tillämpas när konjunkturen vänder uppåt. Det finns också en risk att korttidsarbete missgynnar de som redan är arbetslösa när lågkonjunkturen inleds. Huruvida dessa olika faktorer samverkar till långsiktigt positiva eller negativa effekter på sysselsättning och BNP är svårt att dra några generella slutsatser om.

12.3 Effekter för hushållens inkomster och inkomstfördelning

Vilken inverkan korttidsarbete får på hushållens inkomster och på inkomstfördelningen beror bl.a. på vilken del av ekonomin som drabbas hårdast av ett framtida efterfrågefall och i vilka sektorer korttidsarbete tillämpas. Det kan antas att det främst är tillverkningsindustrin som drabbas och att det därmed är den sektor som främst berörs av korttidsarbete.

Hushållens disponibla inkomster beräknas bli marginellt lägre när ett stort antal individer går ned lite i lön i stället för att ett mindre antal individer blir arbetslösa och därmed betydligt minskar sin inkomst. Den aggregerade effekten för hushållens inkomster är uppskattad med hänsyn tagen till transfereringar vid arbetslöshet och till skatteeffekter. Beräkningarna är osäkra då de bl.a. är beroende av vilka antaganden som görs om vilka enskilda individer som kommer att beröras vid en framtida kris.

Det kan vidare antas att det för vissa grupper inom tillverkningsindustrin är relativt mer gynnsamt med korttidsarbete i stället för arbetslöshet. För individer med en relativt hög inkomst påverkas inkomsterna mindre negativt vid korttidsarbete i stället för arbetslöshet jämfört med vad som blir fallet för individer med lägre inkomster. Anledningen är att taket i arbetslöshetsförsäkringen innebär att inkomstminskningen vid arbetslöshet blir högre för individer med hög inkomst.

12.4 Effekter för företagen

Förslaget om stöd vid korttidsarbete bedöms påverka företagen positivt. Korttidsarbete innebär att arbetsgivare i en djup lågkonjunktur när efterfrågeläget drastiskt har försämrats kan erhålla ett stöd för kostnaden för den personalstyrka som kortsiktigt är för stor i förhållande till produktionsbehovet. När efterfrågan återigen ökar efter den djupa lågkonjunkturen har företaget personal på plats och kan därför lättare öka produktionen.

Svenska Journalistförbundet saknar en analys av förslagets effekter för andra branscher än industrin. *Företagarna* och *Regelrådet* saknar en analys av förslagets effekter för småföretagen. Stödåtgärden gäller hela landet och omfattar som utgångspunkt alla arbetsgivare. Den underlättar för arbetsgivare att behålla kompetens i mycket allvarliga konjunkturella situationer. För arbetsgivare som har likviditetsproblem kan stödåtgärden ge upphov till snabbare kostnadsanpassning än vid uppsägningar. För små företag som är beroende av att hålla kvar viss nyckelkompetens och som – till skillnad från vissa stora företag – saknar möjlighet att fördela produktionsminskningar mellan olika driftsenheter eller länder, kan det vara särskilt värdefullt med stöd vid korttidsarbete.

Ekonomistyrningsverket (ESV) och *Näringslivets Regelnämnd (NNR)* anför att förslaget medför ökad administrativ börda för företagen. Som ESV och NNR anför leder förslaget till en ökad administrativ börda för företagen, inte minst i fråga om små och medelstora företag. Den ökade administrativa bördan för företagen bedöms emellertid uppvägas av de stora fördelar som företagen får genom stödåtgärden.

Regelrådet saknar en beloppsmässig uppskattning av administrativa kostnader och tidsåtgång för ansökningsförfarandet. Förfarandet behandlas i avsnitt 8.2–8.5. För var och en av stödmånaderna ska preliminärt stöd beräknas och ansökan om preliminärt stöd upprättas. Vid utgången av stödperioden ska arbetsgivaren först göra en avstämning, dvs. beräkna tillämpad genomsnittlig arbetstids- och löneminskning, bedöma om tillämpad genomsnittlig arbetstids- och löneminskning motsvarar en och samma av de tre nivåerna för arbetstids- och löneminskning och har stöd i avtal och göra en sammanräkning. Därefter ska arbetsgivaren ge in en anmälan om slutligt stöd. Momenten kan tidsättas till ca 5 minuter per anställd och månad. Kostnaderna för ansökningsförfarandet kan beräknas till ca 43 kronor per anställd och månad.

12.5 Effekter för arbetstagarna

Stöd vid korttidsarbete kan bidra till att fler arbetstagare får behålla jobbet i en djup lågkonjunktur genom att ett flertal arbetstagare tillfälligt går ned lite i arbetstid och lön i stället för att ett fåtal sägs upp och går miste om hela sin lön. Sammantaget bedöms deltagande i korttidsarbete ge upphov till positiva effekter för arbetstagarna vad gäller minskad arbetslöshetsrisk. Det kan antas att det för vissa grupper inom tillverkningsindustrin är relativt mer gynnsamt med korttidsarbete i stället för arbetslöshet. För individer med en relativt hög inkomst påverkas inkomsterna mindre negativt vid korttidsarbete i stället för arbetslöshet jämfört med vad som blir fallet för individer med lägre inkomster. Anledningen är att taket i arbetslöshetsförsäkringen innebär att inkomstminskningen vid arbetslöshet blir högre för individer med hög inkomst (se avsnitt 12.3).

De negativa ekonomiska effekterna för arbetstagarna består främst i en tillfällig löneminskning.

12.6 Effekter för jämställdheten

Det kan antas att det i första hand är inom tillverkningsindustrin som korttidsarbete kommer att tillämpas. Fler män än kvinnor är sysselsatta i den industrin. Det innebär att det sannolikt är fler män än kvinnor som kommer att delta i korttidsarbete.

12.7 Effekter för Skatteverket

Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet anser att det är viktigt att Skatteverkets ansvar för ärenden om stöd vid korttidsarbete inte påverkar verkets beskattningsverksamhet. Skatteverket ska administrera det statliga systemet för stöd vid korttidsarbete och se till att stödet används på föreskrivet sätt. Förslaget medför därför merkostnader för Skatteverket. Skatteverket uppskattar kostnaderna för anpassning för IT-system och andra slag av engångskostnader till 0,6 miljoner kronor. Skatteverket uppskattar de olika slag av kostnader som föranleds av att

stöd vid korttidsarbete tillämpas under tolv kalendermånader) till 3,2 miljoner kronor. Regeringen avser att på sedvanligt sätt återkomma i budgetpropositionen för 2014 med en samlad bedömning av Skatteverkets resursbehov.

12.8 Effekter för Konjunkturinstitutet

När Barometerindikatorn är mindre än 80 bör Konjunkturinstitutet lämna en bedömning av om förutsättningarna för att regeringen ska få meddela föreskrifter om att stöd vid korttidsarbete är uppfyllda. Förslaget medför därför merkostnader för Konjunkturinstitutet. Konjunkturinstitutet uppskattar merkostnaderna till 1,1 miljoner kronor per år. Regeringen avser att på sedvanligt sätt återkomma i budgetpropositionen för 2014 med en samlad bedömning av Konjunkturinstitutets resursbehov.

12.9 Effekter för de allmänna förvaltningsdomstolarna

Skatteverkets beslut enligt lagen om stöd vid korttidsarbete ska kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Förslaget innebär temporära ökning av mål av nu aktuellt slag. Antalet mål kan emellertid sett över tiden förväntas bli förhållandevis begränsat. De merkostnader som de tillkommande målen medför får hanteras inom befintliga ramar.

12.10 Effekter för arbetslöshetskassorna

Förslaget om att månader i korttidsarbete ska vara överhoppningsbara i arbetslöshetsförsäkringen bedöms påverka arbetslöshetskassornas ekonomi i mycket liten omfattning, även om förändringen medför viss ökad administration för kassorna.

12.11 Effekter för kommuner och landsting

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) saknar en analys av förslagets effekter för kommuner och landsting. Skattebasen för kommuner och landsting är den beskattningsbara förvärvsinkomsten för fysiska personer. Förslaget kan innebära tillfälligt minskade skatteintäkter för kommuner och landsting vid tillämpning av stödåtgärden. Samtidigt kan stödåtgärden leda till färre uppsägningar, vilket i sin tur kan medföra minskade kostnader för försörjningsstöd för kommuner. Nettoeffekten av detta är svår att beräkna. På lång sikt kan tillämpning av stödåtgärden antas ge positiva effekter på skattebasen för kommuner och landsting. Detta eftersom stödåtgärden kan ge upphov till långsiktigt positiva effekter på sysselsättningen.

Förslaget om stöd vid korttidsarbete bedöms inte påverka uppgiftsfördelningen mellan staten å ena sidan och kommuner och landsting å andra sidan.

13 Författningskommentar

13.1 Förslaget till lag om stöd vid korttidsarbete

1 §

Paragrafen anger lagens tillämpningsområde.

2 §

Paragrafen anger lagens innehåll.

3 §

Av *första stycket* framgår att lagen gäller arbetsgivare som är juridiska personer eller som är fysiska personer och bedriver näringsverksamhet. Begreppet näringsverksamhet har samma innebörd som i 13 kap. 1 § inkomstskattelagen (1999:1229), dvs. förvärvsverksamhet som bedrivs yrkesmässigt och självständigt.

Av *andra stycket första punkten* framgår att lagen inte gäller offentliga arbetsgivare.

Enligt *andra stycket andra punkten* gäller lagen inte heller juridiska personer över vilka staten, landsting, kommuner, kommunalförbund och samverkansorgan, var för sig eller tillsammans, har ett direkt eller indirekt rättsligt bestämmande inflytande. Med juridiska personer avses t.ex. aktiebolag, handelsbolag, föreningar och stiftelser. Staten, landsting, kommuner, kommunalförbund och samverkansorgan ska t.ex. anses utöva ett rättsligt bestämmande inflytande, om de ensamma eller tillsammans äger aktier i ett aktiebolag eller andelar i en ekonomisk förening med fler än hälften av samtliga röster i bolaget eller föreningen eller på något annat sätt förfogar över så många röster i bolaget eller föreningen, har rätt att utse eller avsätta fler än hälften av ledamöterna i styrelsen för ett aktiebolag, en förening eller en stiftelse eller utgör samtliga obegränsat ansvariga bolagsmän i ett handelsbolag. Inflytande ska anses vara utövat av staten, landsting, kommuner, kommunalförbund och samverkansorgan om inflytandet utövas av en juridisk person över vilken staten, landsting, kommuner, kommunalförbund och samverkansorgan bestämmer.

Undantaget träffar inte verksamhet som avser affärsverksamhet. Ett rättssubjekt ska anses bedriva affärsverksamhet om driften sker på affärsmässiga grunder. Verksamhet som är finansierad av anslags- eller skattemedel utgör inte affärsverksamhet i denna mening. Som ett exempel på ett statligt ägt aktiebolag som får anses bedriva affärsverksamhet kan nämnas Luossavaara-Kiirunavaara Aktiebolag (LKAB). Att ett rättssubjekt erhåller olika slag av stöd från det allmänna som är öppna för andra företag – t.ex. stöd vid nystartsjobb – innebär inte att verksamheten är finansierad av anslags- eller skattemedel.

Enligt *andra stycket tredje punkten* gäller lagen inte arbetsgivare i fråga om verksamhet som är huvudsakligen finansierad av offentliga medel. En verksamhet ska anses finansierad av offentliga medel om arbetsgivaren mot ersättning utför uppgifter som annars hade utförts av det allmänna, dvs. verksamhet som det enligt offentligrättslig reglering som utgångspunkt ankommer på det allmänna att tillhandahålla. Som exempel på sådana verksamheter kan nämnas privata utförare av offentligt finansierade tjänster inom vård, skola och omsorg. En fristående skola vars verksamhet finansieras med bidrag från elevers hemkommuner omfattas sålunda av undantaget.

Undantaget träffar inte fall då arbetsgivare inom ramen för sedvanliga avtalsförhållanden mot ersättning tillhandahåller det allmänna varor eller tjänster, t.ex. ett privat byggföretag som mot ersättning åtagit sig att uppföra en idrottsanläggning åt en kommun. I så fall anses verksamheten inte vara finansierad av offentliga medel.

En verksamhet ska anses huvudsakligen finansierad av offentliga medel om verksamheten till mer än hälften finansieras på sådant sätt. Det är den verksamhet på vilken korttidsarbete ska tillämpas som ska prövas. Om en arbetsgivare bedriver flera verksamheter, av vilka någon inte är huvudsakligen finansierad av offentliga medel, kan stöd lämnas i fråga om den verksamheten.

4 §

I paragrafen definieras vissa uttryck i lagen.

Ordinarie arbetstid är den tid som en arbetstagare skulle ha arbetat, om hon eller han inte hade deltagit i korttidsarbete. Vid beräkning av den ordinarie arbetstiden ska det bortses från tillfällig frånvaro. Tillfällig frånvaro är sådan frånvaro som inte ändrar arbetstidsmättet såsom det följer av anställningsavtalet. Det kan t.ex. vara sjukdom, semester eller föräldraledighet, även om frånvaron pågår under en längre period.

Ordinarie lön är den regelmässigt utgående kontanta lön som arbetstagaren skulle ha haft under stödmånaden om han eller hon inte hade deltagit i korttidsarbete. Med regelmässigt utgående lön avses sådana ersättningar som normalt ingår i den månatliga lönen. Det kan t.ex. vara normalt förekommande ersättningar för obekvämt arbetstid och skifttillägg, i den mån de verkligen skulle ha tjänats in den aktuella månaden om det inte hade varit för arbetstagarens deltagande i korttidsarbete. Där emot ska inte t.ex. bonus, provision och ersättning för övertidsarbete som inte utgår regelmässigt varje månad räknas med. Begränsningen till kontant lön innebär att olika typer av löneförmåner inte ingår. I den ordinarie lönen ingår inte löneökningar som avser tid efter jämförelsemånaden. I den ordinarie lönen ingår inte heller lön till den del den överstiger ett belopp som regeringen bestämmer (takbeloppet). Vid beräkningen av ordinarie lön bortses från tillfällig frånvaro. Tillfällig frånvaro har samma innebörd här som i definitionen av ordinarie arbetstid. Om en arbetstagare har deltagit i korttidsarbete under endast en del av stödmånaden, utgör den ordinarie lönen motsvarande del. Beräkning av ordinarie lön behandlas närmare i avsnitt 7.1.3.

Korttidsarbete är arbete där arbetstiden är kortare än den ordinarie arbetstiden, eller där partiell arbetsbefrielse införs, under en begränsad

period med anledning av en synnerligen djup lågkonjunktur och lönen därför är lägre än den ordinarie lönen.

Med partiell arbetsbefrielse avses att arbetstagarens faktiskt arbetade tid minskas utan att det i kollektivavtalet betraktas som en minskning av arbetstiden. Överenskommelse om partiell arbetsbefrielse måste dock finnas i centralt kollektivavtal för att jämföras med arbetstidsminskning.

Arbetstagaren behöver inte stå till arbetsgivarens förfogande under vare sig arbetstidsminskning eller partiell arbetsbefrielse.

Stödperiod är den tidsperiod när stöd vid korttidsarbete ska lämnas enligt 5–9 §§.

Stödmånad är den kalendermånad som arbetsgivaren begär preliminärt stöd för.

Jämförelsemånad är den kalendermånad som infaller tre månader före den månad då regeringen meddelar föreskrifter om att stöd vid korttidsarbete ska lämnas enligt 5 §. Det innebär t.ex. att om tidpunkten för meddelandet av föreskrifterna är den 16 maj, är jämförelsemånaden februari samma år.

5 §

Paragrafen anger att regeringen får meddela föreskrifter om att stöd vid korttidsarbete ska lämnas och de förutsättningar under vilka sådana föreskrifter får meddelas.

Den första förutsättningen är att det ska föreligga en synnerligen djup lågkonjunktur eller vara sannolikt att en sådan är nära förestående. Detta behandlas närmare i avsnitt 6.3.1.

Den andra förutsättningen är att stödet inte i beaktansvärd omfattning bedöms hindra en samhällsekonomiskt önskvärd strukturomvandling eller medföra andra betydande samhällsekonomiska nackdelar. En sådan annan betydande samhällsekonomisk nackdel kan t.ex. vara att lönebildningen riskerar att påverkas på ett ofördelaktigt sätt. Detta behandlas närmare i avsnitt 6.3.1.

Stöd vid korttidsarbete ska lämnas från den tidpunkt som regeringen föreskriver. Den tidpunkten kan i och för sig ligga före tidpunkten för meddelandet av föreskrifterna.

6 §

Av paragrafen framgår att föreskrifter om att stöd vid korttidsarbete ska lämnas alltid ska avse en tidsperiod av tolv kalendermånader. Tidsperioden kan dock begränsas enligt 9 §.

7 §

Paragrafen ger regeringen möjlighet att meddela föreskrifter om förlängning av en sådan tidsperiod som avses i 6 §. Förlängningen ska alltid vara tolv kalendermånader. Det ska inte vara något uppehåll mellan den ursprungliga tidsperioden och förlängningsperioden. Förlängning kan ske endast en gång. Det innebär att stöd kan lämnas för en sammanhängande tid av 24 kalendermånader, om inte den tidsperiod för vilken stöd ska lämnas upphör i förtid enligt 9 §.

Förutsättningarna för att regeringen ska få meddela föreskrifter om en förlängning är desamma som gäller för föreskrifter enligt 5 §.

Föreskrifter om förlängning får meddelas tidigast sex kalendermånader efter det att föreskrifter enligt 5 § meddelades, även om regeringen föreskrivit att rätt till stöd vid korttidsarbete föreligger fr.o.m. en tidigare tidpunkt.

8 §

Av paragrafen framgår att det gäller en karenstid om 24 kalendermånader från det att en tidsperiod för vilken stöd ska lämnas enligt 6 eller 7 § har löpt ut innan regeringen på nytt får meddela föreskrifter om att stöd vid korttidsarbete ska lämnas enligt 5 §.

Karenstiden gäller även när en tidsperiod för vilken stöd ska lämnas enligt 6 eller 7 § upphör i förtid enligt 9 §.

9 §

Regeringens föreskrifter enligt 5 och 7 §§ ska överlämnas till riksdagen för godkännande. Den tidsperiod som föreskrifterna avser är enligt såväl 5 § som 7 § tolv kalendermånader. Denna tid begränsas dock till fyra kalendermånader om överlämnande inte sker inom en månad. Tidsfristen för överlämnande räknas från dagen för det regeringssammanträde då föreskrifterna meddelas. Tiden begränsas också till fyra kalendermånader om riksdagen inte godkänner föreskrifterna inom två månader från det att den överlämnades.

Enligt 1 kap. 2 § riksdagsordningen pågår ett riksmöte i princip alltid. Talmannen får efter samråd med riksdagsstyrelsen besluta om vilka uppehåll i kammarens arbete om en vecka eller längre tid som ska förekomma under pågående riksmöte (2 kap. 6 § första stycket riksdagsordningen). Normalt beslutas om uppehåll i kammarens arbete under en vecka i månadsskiftet oktober–november, i samband med jul- och nyårshelgerna, under en vecka i februari/mars, under en vecka i samband med påskhelgen och från mitten av juni till mitten av september. Talmannen får emellertid avbryta ett uppehåll i kammarens arbete bl.a. om regeringen begär det (2 kap. 6 § tredje stycket riksdagsordningen).

Riksdagens godkännande av de överlämnade föreskrifterna är inte bundet till någon viss form.

Stöd vid korttidsarbete ska lämnas från den tidpunkt som regeringen föreskriver, även om regeringens föreskrifter vid den tidpunkten ännu inte överlämnats till eller godkänts av riksdagen. Till skillnad från regeringen kan riksdagen på eget initiativ ändra eller upphäva regeringens föreskrifter om att stöd vid korttidsarbete ska lämnas, om den skulle finna skäl för det.

10 §

Av paragrafen framgår att preliminärt stöd endast får lämnas till den som är registrerad som arbetsgivare hos Skatteverket, dels under jämförelsemånaden, dels när ansökan om sådant stöd prövas.

11 §

Av paragrafen framgår att preliminärt stöd inte får lämnas till en arbetsgivare som är underkastad näringsförbud enligt lagen (1986:436) om näringsförbud eller som har skatte- och avgiftsskulder enligt skatteförfarandelagen (2011:1244) som har överlämnats till Kronofogdemyndig-

heten för indrivning, när ansökan om sådant stöd prövas. Är arbetsgivaren en juridisk person, får den eller de fysiska personer som har ett betydande inflytande i verksamheten – i egenskap av t.ex. verkställande direktör, styrelseledamot, bolagsdelägare eller aktieägare med betydande aktieinnehav – inte ha näringsförbud.

12 §

I paragrafen anges för vilka arbetstagare som preliminärt stöd får lämnas.

Enligt *första punkten* ska arbetstagaren ha varit anställd hos arbetsgivaren under hela eller en del av jämförelsemånaden med samma eller högre sysselsättningsgrad som under stödmånaden. Av bestämmelsen följer således att stöd endast kan lämnas för arbetsgivarens egna anställda. Arbetsgivaren kan därför inte ansöka om stöd för andra arbetstagare som utför arbete i verksamheten utan att vara anställda, t.ex. inhyrd eller inlånad personal. Vad som avses med stöd- respektive jämförelsemånad framgår av 4 § 5 och 6. Uttrycket högre sysselsättningsgrad har samma innebörd som i 25 a § lagen (1982:80) om anställningsskydd, enligt vilken en deltidsanställd arbetstagare som har anmält att han eller hon vill ha en anställning med högre sysselsättningsgrad har företrädesrätt till sådan anställning.

Bestämmelsen träffar fall då en arbetstagare har anställts på deltid, men under tiden mellan jämförelsemånaden och stödmånaden får en högre sysselsättningsgrad, t.ex. heltid. I princip handlar det således om att anställningsavtalet ändras så att arbetstagarens arbetstid ökas, t.ex. om ett avtal om deltid utökas eller en deltidsanställning omregleras till att avse heltid. Däremot omfattas inte arbetstagare som endast tillfälligtvis är i den situationen att han eller hon arbetar deltid, t.ex. på grund av föräldraledighet eller annan partiell tjänstledighet. En arbetstagare som är heltidsanställd men har varit partiellt föräldraledig eller sjuk på deltid under jämförelsemånaden ska således inte anses ha fått en högre sysselsättningsgrad på den grunden att arbetstagaren under stödmånaden inte längre är föräldraledig eller sjuk.

Enligt *andra punkten* måste arbetsgivaren vara skyldig att betala arbetsgivaravgifter för arbetstagaren för stödmånaden. Det gäller också den situationen när ett socialavgiftsavtal enligt 5 kap. 5 § skatteförfarandelagen (2011:1244) har ingåtts.

13–14 §§

I paragraferna anges fasta nivåer för arbetstids- och löneminskning. För att berättiga till preliminärt stöd får alltså det avtal som ingås om korttidsarbete inte avvika från dessa nivåer. Det framgår av 16 och 17 §§. Det preliminära stödet ska beräknas utifrån den nivå som enligt avtal gäller för en enskild arbetstagare under avtalsperioden. Det framgår av 18 §. Slutligen ska vid avstämning bedömas om den arbetstids- och löneminskning, som tillämpats under de avtalsperioder som avstämningensperioden består av, motsvarat en tillåten nivå per avtalsperiod och om tillämpningen av den nivån också har haft stöd i avtal mellan parterna. Avstämningsförfarandet framgår av 20–29 §§.

I 13 § *första stycket* anges de tre fasta nivåerna för en arbetstagares arbetstidsminskning, nämligen 20, 40 eller 60 procent av ordinarie

arbetstid. Arbetstidsminskningen anges *i procent av ordinarie arbetstid*. Vad som avses med ordinarie arbetstid framgår av 4 § 1.

Av *andra stycket* framgår att partiell arbetsbefrielse enligt centralt kollektivavtal ger samma rätt till preliminärt stöd som motsvarande arbetstidsminskning.

I 14 § anges de tre fasta nivåerna för en arbetstagares löneminskning, nämligen 12 procent av ordinarie lön om arbetstidsminskningen är 20 procent, 16 procent av ordinarie lön om arbetstidsminskningen är 40 procent och 20 procent av ordinarie lön om arbetstidsminskningen är 60 procent. Löneminskningen anges *i procent av ordinarie lön*. Vad som avses med ordinarie lön framgår av 4 § 2.

I paragraferna anges att arbetstids- och löneminskningen *under en avtalsperiod* ska uppgå till någon av de tre nivåerna. Det innebär att den tillämpade arbetstids- och löneminskningen en viss stödmånad inte behöver följa den avtalade nivån. I stället ska *den tillämpade genomsnittliga arbetstids- och löneminskningen* under avtalsperioden motsvara en av de tre nivåerna på det sätt som framgår av 22–25 §§.

Det är *en arbetstagares* arbetstids- och löneminskning vid deltagande i korttidsarbete som ska uppgå till någon av de tre nivåerna. Utgångspunkten för beräkningen är den enskilde arbetstagarens arbetstidsminskning, inte arbetstidsminskningen för ett kollektiv av arbetstagare. Det innebär att kraven på arbetstids- och löneminskning bara gäller de månader eller delar av månader arbetstagaren omfattas av avtal om korttidsarbete.

De tre fasta nivåerna för arbetstids- och löneminskning behandlas i avsnitt 7.1.3.

15 §

Av paragrafen framgår att preliminärt stöd inte lämnas för korttidsarbete som hänför sig till en arbetstagares uppsägningstid. Det saknar betydelse om arbetstagaren sagts upp av arbetsgivaren eller sagt upp sig själv. Att uppsägning skett innebär dock inte att avtalet om korttidsarbete i sig faller, endast att preliminärt stöd inte kan utgå för den tiden. Det står dock parterna fritt att i avtal om korttidsarbete enas t.ex. om att arbetskyldighet, lön och andra ersättningar ska återgå till vad som tidigare gällt för det fall arbetstagaren säger upp sig eller blir uppsagd.

16 §

Av paragrafen framgår de särskilda förutsättningar för preliminärt stöd som ska vara uppfyllda för att stöd ska lämnas när arbetsgivaren är bunden av kollektivavtal om korttidsarbete.

Enligt *första stycket första punkten* krävs att arbetsgivaren är bunden av ett kollektivavtal om korttidsarbete som har träffats eller godkänts av en central arbetstagarorganisation. Kollektivavtalsbundenheten kan uppkomma genom att arbetsgivaren är medlem i en arbetsgivarorganisation eller genom att arbetsgivaren, utan att vara sådan medlem, själv träffat kollektivavtal (s.k. hängavtal) om korttidsarbete med en arbetstagarorganisation. Av bestämmelsen framgår att kollektivavtalet om korttidsarbete ska ha träffats på central nivå. Även lokala kollektivavtal om korttidsarbete kan utgöra grund för att utbetala stöd till korttidsarbete, under för-

utsättning att det lokala kollektivavtalet godkänts av en arbetstagarorganisation på central nivå.

Huvudprincipen är att ett kollektivavtal binder både de avtalsslutande organisationerna och deras medlemmar, se 26 § lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet. Enligt ett fast synsätt är emellertid avsikten med de kollektivavtal som sluts på arbetsmarknaden att de även ska tillämpas på arbetstagare som står utanför den avtalsslutande organisationen (se t.ex. AD 1977 nr 49 och AD 1978 nr 163). Kollektivavtalets regler om t.ex. arbetstid och lön flyter således in i de enskilda anställningsavtalen om inte annat uttryckligen är reglerat i dessa avtal. Det innebär att kollektivavtal om korttidsarbete i normalfallet även kan tillämpas på arbetstagare som inte är medlemmar i den avtalsslutande organisationen.

Enligt *första stycket andra punkten* ska de närmare förutsättningarna för tillämpningen av korttidsarbete och vilka arbetstagare som ska omfattas av korttidsarbete regleras i ett kollektivavtal mellan arbetsgivaren och lokal arbetstagarorganisation. Det centrala kollektivavtalet ska således innehålla delegering till de lokala parterna att träffa kollektivavtal om korttidsarbete. Ett sådant lokalt avtal måste hålla sig inom de ramar som ställs upp i det centrala kollektivavtalet. Det anges inte i lagen hur många arbetstagare som måste omfattas av korttidsarbete. Det lämnas istället till parterna att bestämma detta i kollektivavtalet.

Av *första stycket tredje punkten* framgår att den avtalade löne- och arbetstidsminskningen ska vara förenlig med 13 och 14 §§.

Skulle en facklig organisation sakna lokal nivå får de närmare förutsättningarna för tillämpning av korttidsarbete enligt *andra stycket* i stället bestämmas i ett avtal mellan arbetsgivaren och den centrala arbetstagarorganisationen.

17 §

Av paragrafen framgår de särskilda förutsättningar för preliminärt stöd som ska vara uppfyllda för att stöd ska lämnas när arbetsgivaren inte är bunden av kollektivavtal om korttidsarbete.

Enligt *första punkten* ska den enskilde arbetstagarens deltagande i korttidsarbetet ha stöd i skriftligt avtal mellan arbetsgivaren och arbetstagaren. Ett sådant avtal får inte ingås i förebyggande syfte, t.ex. i anslutning till att anställningsavtal ingås. Avtalet ska i stället ingås mellan arbetsgivaren och den enskilde arbetstagaren när korttidsarbete aktualiseras hos arbetsgivaren, t.ex. i samband med att korttidsarbete övervägs med anledning av låg efterfrågan på företagets varor eller tjänster.

Enligt *andra punkten* får arbetstagaren inte tillhöra arbetsgivarens familj. Uttrycket arbetsgivarens familj har samma innebörd som 1 § andra stycket 2 lagen (1982:80) om anställningsskydd, förkortad anställningsskyddslagen. Det innebär att undantaget är tillämpligt också i de fall verksamheten drivs genom en juridisk person.

Av *tredje punkten* framgår att minst 70 procent av arbetstagarna inom en driftsenhet ska delta i stödberättigat korttidsarbete under stödmånaden. Begreppet driftsenhet har samma innebörd som i 22 § anställningsskyddslagen. Med en driftsenhet avses därmed varje del av ett företag som är belägen inom en och samma byggnad eller inom ett och samma inhägnade område, dvs. fabrik, butik, restaurang osv. Det kan i vissa fall

vara befogat att utgå från ett mer organisatoriskt synsätt. Beräkningen utgår från antalet personer inom driftsenheten, oavsett om de är anställda på heltid eller deltid. Det är dock endast de arbetstagare för vilka preliminärt stöd kan lämnas för en stödmånad som avses, dvs. de arbetstagare som var anställda hos arbetsgivaren under hela eller en del av jämförelsemånaden med samma eller högre sysselsättningsgrad som under stödmånaden och som arbetsgivaren är skyldig att betala arbetsgivaravgifter för under stödmånaden. Av detta följer också att det endast är de arbetstagare som är anställda hos arbetsgivaren som söker preliminärt stöd som ska räknas, arbetstagare som är anställda hos en annan arbetsgivare men arbetar i verksamheten, t.ex. konsulter, ska därför inte inräknas när de 70 procenten fastställs.

Enligt *fjärde punkten* ska den arbetstids- och löneminskning som har avtalats vara densamma för alla deltagande arbetstagare inom driftsenheten.

Av *femte punkten* framgår att den avtalade löne- och arbetstidsminskningen ska vara förenlig med 13 och 14 §§.

I *sjätte punkten* uppställs ett särskilt krav i fråga om arbetsgivarens ekonomiska situation. Det innebär att arbetsgivarens nettoomsättning under två kalendermånader i rad ska ha minskat med minst 15 procent jämfört med motsvarande kalendermånader föregående år. De två kalendermånaderna med omsättningsminskning ska ligga inom en period av de tre kalendermånader som föregick den stödmånad för vilken arbetsgivaren för första gången ansökte om preliminärt stöd.

Begreppet nettoomsättning har samma innebörd som i 1 kap. 2 § första stycket 9 bokföringslagen (1999:1078), dvs. intäkter från sålda varor och utförda tjänster som ingår i företagets normala verksamhet med avdrag för lämnade rabatter, mervärdesskatt och annan skatt som är direkt knuten till omsättningen. Vid tillämpningen av bestämmelser i bokföringslagen som hänför sig till nettoomsättningens storlek ska t.ex. ideella föreningar och stiftelser till nettoomsättningen lägga bidrag, gåvor, medlemsavgifter och andra liknande intäkter (1 kap. 2 § andra stycket bokföringslagen).

18 §

I paragrafen anges hur preliminärt stöd beräknas. Stödet beräknas per arbetstagare och per stödmånad. Underlaget för beräkning av stöd beträffande en arbetstagare består av produkten av arbetstagarens ordinarie lön, dennes avtalade arbetstidsminskning samt dennes individuella närvarokvot. Preliminärt stöd för arbetstagaren utgör 43 procent av detta underlag.

Vad som avses med *ordinarie lön* framgår av 4 § 2.

Arbetstidsminskningen vid beräkning av preliminärt stöd är alltid 20, 40 eller 60 procent, beroende på vad avtalats för arbetstagaren under avtalsperioden. Det spelar ingen roll för beräkning av preliminärt stöd vilken arbetstidsminskning arbetstagaren faktiskt haft under stödmånaden.

Den individuella närvarokvoten innebär att underlaget för beräkning av preliminärt stöd minskas i proportion till det antal hela dagar arbetstagaren har varit tillfälligt frånvarande från arbetet under den del av stödmånaden som han eller hon deltagit i korttidsarbete. Tillfälligt frånvaro

kan t.ex. vara sjukdom, semester eller föräldraledighet. Om arbetstagaren under stödmånaden t.ex. skulle ha arbetat 20 dagar, om arbetstagaren inte deltagit i korttidsarbete, men var tillfälligt frånvarande under 2 hela dagar under stödmånaden är den individuella närvarokvoten 18/20. Om arbetstagaren t.ex. omfattats av avtal om korttidsarbete under halva stödmånaden och då skulle ha arbetat 10 dagar under månaden, om arbetstagaren inte deltagit i korttidsarbete, men var frånvarande 3 hela dagar under den delen av månaden, är den individuella närvarokvoten 7/10.

19 §

Paragrafen anger en tidsfrist för ansökan om preliminärt stöd för en viss stödmånad. En sådan ansökan ska ha inkommit till Skatteverket inom två kalendermånader efter utgången av stödmånaden. Inkommer inte ansökan i rätt tid, får inte preliminärt stöd lämnas för den stödmånaden. Det finns inte någon möjlighet att få anstånd med att komma in med ansökan.

20 §

Av *första stycket* framgår att en arbetsgivare som har fått preliminärt stöd ska göra en avstämning. Vad en avstämning innebär framgår av 21 §.

Av *andra stycket första meningen* framgår att skyldigheten att göra en avstämning som huvudregel uppkommer vid utgången av tredje kalendermånaden från den tidpunkt då en stödperiod löpt ut. I *andra stycket andra meningen* finns ett undantag från huvudregeln. Om arbetsgivaren under tre kalendermånader i rad inte har ansökt om preliminärt stöd, uppkommer skyldigheten att göra en avstämning vid utgången av den tremånadersperioden. Den tidpunkt då skyldigheten att göra en avstämning uppkommit, är en avstämningstidpunkt.

Enligt *tredje stycket* utgör stödperioden eller den kortare period som skyldigheten att göra en avstämning avser, en avstämningsperiod. En avstämningsperiod kan bestå av flera avtalsperioder, under vilka arbetstagaren deltagit i korttidsarbete enligt olika villkor.

En arbetsgivare som har gjort en avstämning före den i *andra stycket första meningen* angivna tidpunkten är oförhindrad att på nytt ansöka om preliminärt stöd. För arbetsgivaren börjar då en ny avstämningsperiod.

21 §

I paragrafen anges på ett övergripande sätt vad en avstämning innebär. En avstämning innebär att arbetsgivaren ska, för varje arbetstagare, vars deltagande i korttidsarbete under avstämningsperioden arbetsgivaren erhållit preliminärt stöd för, bedöma om den genomsnittliga arbetstids- och löneminskningen som har tillämpats under respektive avtalsperiod som avstämningsperioden består av motsvarar en och samma nivå enligt 13 och 14 §§ och har stöd i avtal enligt 16 eller 17 §. En avstämningsperiod kan omfatta flera avtalsperioder.

Hur den tillämpade genomsnittliga arbetstids- och löneminskningen beräknas framgår av 22–25 §§. I paragrafen används presensformen ”har” stöd i avtal. Det innebär att det är det vid avstämningstidpunkten gällande avtalet som är avgörande för bedömningen, om avtalet har justerats (se 27 och 28 §§).

22 och 23 §§

Av 22 § *första stycket* framgår att den tillämpade genomsnittliga arbetstidsminskningen är den minskning av den ordinarie arbetstiden som en arbetstagare har haft under avtalsperioden. Om arbetstagaren har varit tillfälligt frånvarande, t.ex. på grund av sjukdom, semester eller föräldraledighet, är den tillämpade genomsnittliga arbetstidsminskningen den minskning av den ordinarie arbetstiden som han eller hon skulle ha haft enligt avtal om korttidsarbete, dvs. den arbetstidsminskning arbetstagaren skulle ha haft om han eller hon inte varit frånvarande.

Det är naturligtvis möjligt för parterna att enas om att arbetstidsminskning enligt avtalad nivå ska tillämpas under varje stödmånad under avtalsperioden. Det är dock även möjligt att enas om att en viss nivå ska tillämpas i genomsnitt under avtalsperioden men att arbetstidsminskningen ska läggas ut varierat under perioden. Den tillämpade genomsnittliga arbetstidsminskningen en viss stödmånad behöver således inte motsvara den nivå för arbetstidsminskning som parterna enats om ska gälla i genomsnitt under hela avtalsperioden. Det finns inte några gränser för omfattningen av den tillämpade genomsnittliga arbetstidsminskningen en viss stödmånad, som således kan uppgå till 100 procent.

Av 22 § *andra stycket* framgår att den tillämpade genomsnittliga arbetstidsminskningen anges i procent av ordinarie arbetstid. Vad som avses med ordinarie arbetstid framgår av 4 § 1.

Tillämpad genomsnittlig arbetstidsminskning i procent fås genom att summan av arbetstidsminskning för en arbetstagare i timmar under avtalsperioden divideras med summan av ordinarie arbetstid. Vid fastställande av tillämpad genomsnittlig arbetstidsminskning beaktas endast de månader eller delar av månader under avtalsperioden, för vilka preliminärt stöd lämnats för arbetstagarens deltagande i korttidsarbete. Detta framgår av 23 § *första stycket*.

Av 23 § *andra stycket* framgår att den tillämpade genomsnittliga arbetstidsminskningen ska anses motsvara en nivå enligt 13 § om den är *minst* lika stor som det procenttal som där anges för respektive nivå. Exempelvis motsvarar en arbetstidsminskning på 55 procent såväl nivån ”minst 20 procent” som nivån ”minst 40 procent” medan en arbetstidsminskning om 19 procent inte motsvarar någon nivå.

Beräkning av tillämpad genomsnittlig arbetstidsminskning behandlas närmare i avsnitt 8.3.2.

24 och 25 §§

Av 24 § *första stycket* framgår att den tillämpade genomsnittliga löneminskningen under en avtalsperiod är den minskning av en arbetstagares lön som en arbetstagare haft under avtalsperioden. Om arbetstagaren har varit tillfälligt frånvarande, t.ex. på grund av sjukdom, semester eller föräldraledighet, är den tillämpade genomsnittliga löneminskningen den minskning som han eller hon skulle ha haft under avtalsperioden enligt avtal om korttidsarbete, dvs. den löneminskning arbetstagaren skulle ha haft om han eller hon inte varit frånvarande.

En arbetstagares löneminskning behöver inte vara densamma varje stödmånad under avtalsperioden.

Av 24 § *andra stycket* framgår att den tillämpade genomsnittliga löne­minskningen ska anges i procent av ordinarie lön. Vad som avses med ordinarie lön framgår av 4 § 2.

Tillämpad genomsnittlig löne­minskning i procent fås genom att sum­man av löne­minskningen för en arbetstagarare i kronor under de stöd­månader som ingår i avtalsperioden divideras med summan av ordinarie lön. Vid fastställande av tillämpad genomsnittlig löne­minskning beaktas endast de månader eller delar av månader under avtalsperioden, för vilka preliminärt stöd lämnats för arbetstagararens deltagande i korttidsarbete. Detta framgår av 25 § *första stycket*.

När den tillämpade genomsnittliga löne­minskningen anges i procent av ordinarie lön ska det avrundas till närmaste heltal. En löne­minskning på exakt t.ex. 11,5 procent avrundas uppåt. Av 25 § *andra stycket* framgår att den tillämpade genomsnittliga löne­minskningen ska anses motsvara en nivå enligt 14 § om den är lika stor som det procenttal som där anges för respektive nivå. Den tillämpade genomsnittliga löne­minskningen ska *exakt* motsvara någon av nivåerna i 14 §. Den enda tillåtna variationen ligger i avrundningen till närmaste heltal.

Beräkning av tillämpad genomsnittlig löne­minskning behandlas när­mare i avsnitt 8.3.2.

26 §

Paragrafen anger i vilka fall en arbetsgivare är återbetalningsskyldig för allt preliminärt stöd avseende en arbetstagarare och avtalsperiod.

Av *första meningen* framgår följande. Om tillämpad genomsnittlig arbetstids- och löne­minskning beräknat på de månader eller delar av månader under avtalsperioden för vilka preliminärt stöd lämnats för arbetstagararens deltagande i korttidsarbete inte motsvarar en och samma nivå enligt 13 och 14 §§, är arbetsgivaren redan på den grunden åter­betalningsskyldig för allt preliminärt stöd.

I *andra meningen* anges att detsamma gäller om något av angivna för­hållanden inte har stöd i avtal enligt 16 eller 17 §. Arbetsgivaren är såle­des återbetalningsskyldig för allt preliminärt stöd även om den tilläm­pade genomsnittliga arbetstids- och löne­minskningen motsvarar en tillå­ten nivå, om detta inte också har stöd i avtal.

En kontroll av om återbetalningsskyldighet föreligger enligt paragrafen kan göras utifrån följande steg.

Först fastställs för vilka stödmånader preliminärt stöd betalats ut för en viss arbetstagarare under en viss avtalsperiod. Månader under en pågående avtalsperiod som något stöd inte lämnats för arbetstagararen ska således inte beaktas.

Sedan jämförs den tillämpade genomsnittliga arbetstids- och löne­minskningen enligt 22–25 §§ för avtalsperioden med de i 13 och 14 §§ angivna nivåerna. För att återbetalningsskyldighet inte ska föreligga måste värdena motsvara en och samma nivå, t.ex. minst 20 procents arbetstidsminskning respektive 12 procents löne­minskning eller minst 60 procents arbetstidsminskning respektive 20 procents löne­minskning.

Att tillämpad genomsnittlig arbetstids- och löne­minskning motsvarar en och samma nivå är dock som nämnts inte tillräckligt för att återbetal­ningsskyldighet inte ska föreligga. Det under avtalsperioden tillämpade korttidsarbetet ska också ha stöd i avtal. Om parterna under avtalsperio-

den justerat ett avtal, är det den vid avstämningstidpunkten gällande lydelsen som bedömningen ska baseras på.

Uppfylls inte båda dessa krav är arbetsgivaren återbetalningsskyldig för allt preliminärt stöd för arbetstagaren som betalats ut under avtalsperioden.

Arbetsgivare kan vidare bli återbetalningsskyldig för del av erhållet preliminärt stöd, om stöd beräknats enligt en viss nivå men avtalet justerats och kommit att avse en lägre nivå. Det framgår av 27 §. Slutligen kan arbetsgivaren ha rätt till ytterligare stöd om stöd beräknats enligt en viss nivå men avtalet justerats och kommit att avse en högre nivå. Det framgår av 28 §.

27 §

Paragrafen avser situationen att den tillämpade genomsnittliga arbetstidsminskningen för en arbetstagare och avtalsperiod har stöd i avtal och motsvarar en av de tre nivåerna för arbetstids- och löneminskning, men den tillämpade genomsnittliga arbetstidsminskningen under en stödmånad motsvarar en mindre nivå än den arbetstidsminskning som följer av vid avstämningstidpunkten gällande avtal (för stödmånaden). I den situationen är arbetsgivaren återbetalningsskyldig för skillnaden mellan preliminärt stöd som lämnats för stödmånaden och slutligt stöd.

Vid beräkningen av slutligt stöd ska samma beräkningsmodell användas som vid beräkning av preliminärt stöd. Tre av beräkningens fyra komponenter är desamma som används vid beräkning av preliminärt stöd, nämligen arbetstagarens ordinarie lön under stödmånaden, arbetstagarens individuella närvarokvot för stödmånaden och procentsatsen 43 procent. Däremot bestäms slutligt stöd utifrån den mindre nivå för arbetstidsminskning, som enligt det justerade avtalet gäller vid avstämningstidpunkten.

28 §

Paragrafen avser den omvända situationen jämfört med 27 §. Även här har den tillämpade genomsnittliga arbetstidsminskningen för en arbetstagare och avtalsperiod stöd i avtal och motsvarar en av de tre nivåerna för arbetstids- och löneminskning, men den tillämpade genomsnittliga arbetstidsminskningen under en stödmånad motsvarar här en större nivå än den arbetstidsminskning som följer av vid avstämningstidpunkten gällande avtal (för stödmånaden). I denna situation har arbetsgivaren rätt till ytterligare stöd motsvarande skillnaden mellan preliminärt stöd och slutligt stöd.

Beräkningen av slutligt stöd sker på samma sätt som i 27 §.

Av *tredje stycket* framgår att ytterligare stöd inte får ges till den som är underkastad näringsförbud enligt lagen (1986:436) om näringsförbud eller som har skatte- och avgiftsskulder enligt skatteförfarandelagen (2011:1244) som har överlämnats till Kronofogdemyndigheten för indrivning, när frågan om sådant stöd prövas. Är arbetsgivaren en juridisk person, får den eller de fysiska personer som har ett betydande inflytande i verksamheten – t.ex. i egenskap av verkställande direktör, styrelseledamot, bolagsdelägare eller aktieägare med betydande aktieinnehav – inte ha näringsförbud.

29 §

Avstämning enligt 20–28 §§ ska göras för varje enskild arbetstagare och varje enskild avtalsperiod. Det innebär att en arbetsgivare kan bli återbetalningsskyldig för vissa arbetstagare och samtidigt ha rätt till ytterligare stöd för andra arbetstagare. Enligt paragrafen ska arbetsgivaren räkna samman vad arbetsgivaren i förekommande fall är återbetalningsskyldig för enligt 26 och 27 §§ och det ytterligare stöd arbetsgivaren eventuellt har rätt till enligt 28 §. Sammanräkningen ger ett belopp som arbetsgivaren antingen är återbetalningsskyldig för eller har rätt till, såvida inte posterna helt tar ut varandra.

30 §

Av *första stycket* framgår att alla arbetsgivare som fått preliminärt stöd ska göra en anmälan om slutligt stöd. Den ska göras inom två kalendermånader från avstämningstidpunkten. Avstämningstidpunkten framgår av 20 §. I anmälan ska anges om arbetsgivaren är återbetalningsskyldig.

Av *andra stycket* framgår att en begäran om ytterligare stöd ska göras i anmälan om slutligt stöd. I annat fall betalas inte något ytterligare stöd ut för avstämningssperioden. Avstämningssperioden framgår av 20 §.

Av *tredje stycket* framgår att en arbetsgivare kan få anstånd med att ge in en anmälan om slutligt stöd. För det krävs att det föreligger särskilda skäl. Ett sådant särskilt skäl kan vara att en för anmälan ansvarig befattningshavare hos arbetsgivaren har drabbats av sjukdom eller olyckshändelse. Det kan också t.ex. vara att ett för anmälan avgörande datorfel har inträffat hos arbetsgivaren – eller hos någon denne anlitat – i nära anslutning till att anmälan ska ges in.

Om det inte längre finns skäl för anstånd, ska anståndet återkallas.

31 §

Av *första stycket* framgår att en arbetsgivare är återbetalningsskyldig för allt preliminärt stöd om arbetsgivaren inte gör en anmälan om slutligt stöd i rätt tid. Detsamma gäller om arbetsgivaren gör en sådan anmälan, men i anmälan felaktigt uppger att arbetsgivaren inte är återbetalningsskyldig för något belopp eller anger ett för lågt belopp.

Av *andra stycket* framgår att arbetsgivaren helt eller delvis ska befrias från sin återbetalningsskyldighet, om det är uppenbart oskäligt att arbetsgivaren ska betala tillbaka allt preliminärt stöd. Uppenbarhetsrekvisitet innebär att utrymmet för skönsmässiga bedömningar och avvägningar är mycket litet. För att befrielse ska komma i fråga ska återbetalningsskyldigheten inte stå i rimlig proportion till den försummelse som arbetsgivaren gjort sig skyldig till eller av annan anledning framstå som stötande. Det ankommer på arbetsgivaren själv att framföra omständigheter som kan utgöra grund för befrielse. En eftergiftsgrund kan emellertid beaktas även om ett yrkande om befrielse inte har framställts av arbetsgivaren, om det föranleds av vad som förekommit i ett ärende om stöd vid korttidsarbete.

32 §

Enligt *första stycket* är en arbetsgivare som genom att lämna oriktiga uppgifter eller på något annat sätt har förorsakat att stöd lämnats på felaktig grund eller med ett för högt belopp, återbetalningsskyldig för det

som har betalats ut för mycket. Bestämmelsen förutsätter ett orsakssamband mellan arbetsgivarens handlande eller underlåtenhet och den felaktiga utbetalningen.

Om stöd i annat fall lämnats på felaktig grund eller med ett för högt belopp, är arbetsgivaren enligt *andra stycket* återbetalningsskyldig endast om denne har insett eller skäligen borde ha insett felet.

Av *tredje stycket* framgår att denna paragraf inte ska tillämpas om återbetalningsskyldighet föreligger enligt 26 eller 27 §.

33 §

Av paragrafen framgår hur preliminärt stöd och sådant ytterligare stöd som arbetsgivaren kan ha rätt till efter sammanräkning enligt 29 § tillgodoförs arbetsgivaren. Det sker genom kreditering på arbetsgivarens skattekonto, dvs. ett sådant skattekonto som avses i 61 kap. 1 § skatteförfarandelagen (2011:1244). Stödet ska krediteras skattekontot den 12 i månaden efter det att beslut om utbetalning fattats, med undantag för i januari då stödet i stället ska krediteras den 17 och i augusti då stödet ska krediteras den 12 eller den 17.

34 §

Av *första stycket* framgår att om en arbetsgivare är återbetalningsskyldig för stöd ska Skatteverket besluta att återkräva beloppet. Sådana beslut ska innehålla uppgift om det belopp som ska betalas tillbaka och förfallodag.

Av *andra stycket* framgår att förfallodagen ska vara den 12 eller 26 i en månad, utom i januari då förfallodagen ska vara den 17 eller 26, i augusti då förfallodagen ska vara den 12, 17 eller 26 och i december då förfallodagen ska vara den 12 eller 27. Förfallodagen ska dock alltid ligga minst 30 dagar från dagen för beslutet om återkrav.

Av *tredje stycket* framgår hur belopp som arbetsgivaren är skyldig att betala tillbaka avhänds arbetsgivaren. Det sker genom att beloppet debiteras arbetsgivarens skattekonto, dvs. ett sådant skattekonto som avses i 61 kap. 1 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

35 §

Av *första stycket* framgår vilka bestämmelser i skatteförfarandelagen (2011:1244) som ska tillämpas i ärenden om stöd vid korttidsarbete, nämligen bestämmelserna om inbetalning till det särskilda kontot för skattebetalningar i 62 kap. 2 §, avräkning i 62 kap. 11–14 §§, vilken skatt eller avgift som är betald i 62 kap. 15 §, inbetalda belopp som inte har kunnat tillgodoräknas någon i 62 kap. 19 §, anstånd med betalning av skatter och avgifter i 63 kap. 2, 4–6, 8, 13, 15, 16, 22 och 23 §§, återbetalning av skatter och avgifter i 64 kap. 2, 4, 9 och 10 §§, ränta i 65 kap. 2–4, 7, 8, 13–16 och 18 §§, besluts verkställbarhet i 68 kap. 1 §, indrivning i 70 kap. och övriga bestämmelser om verkställighet i 71 kap.

Av *andra stycket* framgår att en fordran enligt denna lag vid tillämpning av lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m. ska anses ha påförts enligt skatteförfarandelagen (2011:1244). Genom paragrafen kommer bestämmelserna om preskription av skattekontoskulder i 3 § tredje stycket och 4 § andra stycket lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m. att bli tillämpliga också i ärenden om stöd vid

korttidsarbete. Det innebär att samma preskriptionsregler ska gälla som för andra skattekontoskulder, dvs. att en fordran i ett ärende om stöd vid korttidsarbete preskriberas fem år från utgången av det kalenderår då fordringen överlämnades för indrivning.

36 §

Av paragrafen framgår att den som har ansökt om stöd ska ge Skatteverket tillfälle att granska verksamheten med avseende på arbetsgivarens rätt till stöd och lämna de uppgifter som behövs för granskningen.

37 §

Av *första stycket* framgår att Skatteverket har rätt att förelägga en arbetsgivare att ge verket tillfälle att granska verksamheten med avseende på arbetsgivarens rätt till stöd och att lämna de uppgifter som behövs för granskningen.

I *andra stycket första meningen* ges Skatteverket en rätt att förena föreläggandet med vite. Enligt *andra stycket andra meningen* gäller emellertid ett vitesförbud i de fall det finns anledning att misstänka att den som ska föreläggas har begått en straffbar gärning och föreläggandet avser utredning av en fråga som har samband med den misstänkta gärningen.

38 §

Av paragrafen framgår att frågor enligt lagen, utom såvitt avser frågor som prövas av regeringen och riksdagen, prövas av Skatteverket.

39 §

Av paragrafen framgår att Skatteverkets beslut enligt lagen får överklagas till allmän förvaltningsdomstol, dock inte beslut om sådant anstånd som avses i 63 kap. 23 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Regeringens och riksdagens beslut enligt 5–9 §§ får inte överklagas.

13.2 Förslaget till lag om ändring i semesterlagen (1977:480)

7 §

Av paragrafen framgår att frånvaro som beror på stöd vid korttidsarbete ska räknas in i antalet semesterdagar med semesterlön även om arbetstidsförkortningen och löneminskningen till följd av korttidsarbetet inneburit att arbetstagaren kan anses ha varit helt frånvarande utan lön. Det innebär att det inte spelar någon roll hur arbetstidsförkortningen läggs ut vid korttidsarbete, som en förkortning av den dagliga arbetstiden eller som hela dagar, för hur semesterdagar med semesterlön beräknas.

13 §

Av paragrafen framgår att en arbetstagare som begärt obetald semester har rätt att avstå från utlagd semesterledighet utan semesterlön om den planerade semesterledigheten i visst fall sammanfaller med ledighet för

korttidsarbete. Möjligheten att avstå gäller endast i det fall arbetsgivarens förläggning av arbetstidsförkortningen inom ramen för korttidsarbete innebär att arbetstagaren ska vara helt frånvarande från arbetet. Rätten att avstå gäller därtill endast om arbetstagaren fått information om hur arbetstidsförkortningen ska läggas ut först efter att han eller hon lämnat besked om sina önskemål om förläggning av semester utan semesterlön. Arbetstagaren ska underrätta arbetsgivaren om avståendet senast två veckor före semesterledighetens början. För arbetstagaren först senare än så kännedom om arbetstidsförkortningens förläggning ska arbetstagaren utan dröjsmål lämna besked om avståendet till arbetsgivaren. Har den obetalda semesterledigheten redan inletts upphör semesterledigheten vid utgången av den dag då arbetsgivaren underrättades.

13.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring

10 §

I *första stycket* görs ett tillägg om att ersättning enligt lagen inte lämnas till en sökande som deltar i korttidsarbete som berättigar arbetsgivaren till preliminärt stöd enligt lagen om stöd vid korttidsarbete (*femte punkten*). Ändringen syftar till att klargöra att deltagande i korttidsarbete inte innebär att de arbetstagare som berörs anses vara partiellt arbetslösa och berättigade till arbetslöshetsersättning för den tid de deltar i korttidsarbete. Genom att den nya bestämmelsen förs in i uppräknningen i första stycket, omfattas den av den i tredje stycket angivna möjligheten för regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, att meddela föreskrifter om undantag.

13 §

Vid arbetstidsminskning eller partiell arbetsbefrielse som ligger till grund för preliminärt stöd enligt lagen om stöd vid korttidsarbete ska lön till viss del utbetalas för tid då arbete inte utförs. Av den nya bestämmelsen i *tredje stycket* följer att den aktuella ledigheten inte ska anses som tid med förvärvsarbete.

15 a §

Fjärde stycket är nytt. Särskild reglering av när tid är överhoppningsbar för den som deltar i korttidsarbete finns i 16 d §.

16 d §

Paragrafen är ny. *Första stycket* innebär att månader då den sökande har deltagit i korttidsarbete, för vilket preliminärt stöd har lämnats, inte ska räknas vid bestämmande av den ramtid inom vilken arbetsvillkoret ska vara uppfyllt, om det inte är förmånligare för sökanden att en eller flera av dessa månader räknas med. En sådan medräkning ska anses vara förmånligare för sökanden om den innebär att dagsförtjänsten blir högre än den dagsförtjänst som annars hade gällt, eller om någon månad behövs för att ett arbetsvillkor ska uppfyllas. Om det inte är förmånligare för den sökande att sådana månader räknas med ska de inte heller räknas med.

En förutsättning för att en månad med korttidsarbete ska räknas som överhoppningsbar tid enligt den nya bestämmelsen är att den sökande har deltagit i korttidsarbete den månaden och att sökandens arbetsgivare har erhållit preliminärt stöd för sökandens deltagande i korttidsarbetet. Bestämmelsen är tillämplig oberoende av om den sökande deltagit i korttidsarbete hela eller enbart del av aktuell månad.

Enligt *andra stycket* ska ramtid bestämmas på samma sätt även om ansökan om preliminärt stöd ännu inte har getts in eller prövats för den aktuella månaden. En förutsättning för detta är dock att sådant stöd tidigare har lämnats till arbetsgivaren och att korttidsarbete har tillämpats under en sammanhängande period som omfattar tid från den tid för vilken ersättning vid korttidsarbete har betalats ut till och med den tid för vilken ramtiden ska bestämmas.

17 a §

Ändringen i *första stycket* är en följdändring med anledning av förslaget om införande av en ny 16 d §.

13.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet

1 kap.

1 §

Bestämmelsen om lagens tillämpningsområde kompletteras på så sätt att det framgår att den gäller även vid behandling av personuppgifter för handläggning enligt lagen om stöd vid korttidsarbete.

2 kap.

3 §

Bestämmelsen om beskattningsdatabasens innehåll kompletteras med en *ny fjortonde punkt i första stycket*, enligt vilken uppgifter får behandlas i databasen om de behövs för handläggning enligt lagen om stöd vid korttidsarbete.

Sammanfattning av promemorian Statligt stöd vid korttidsarbete – en ny åtgärd vid djupa kriser (Ds 2012:59)

I denna promemoria redovisas ett förslag till hur ett system för stöd vid korttidsarbete kan utformas i Sverige. Förslaget har tagits fram av en arbetsgrupp inom Finansdepartementet.

Bakgrund

Statligt subventionerat korttidsarbete är en stabiliseringspolitisk åtgärd som riktar sig direkt mot arbetsmarknaden. Korttidsarbete innebär att arbetstid och lön tillfälligt minskar och tillämpas när efterfrågan faller kraftigt. Genom subventionen delar tre parter, arbetsgivare, arbetstagare och staten, på kostnaderna för korttidsarbetet under den begränsade tiden.

Ett väl utformat system för stöd vid korttidsarbete kan hålla sysselsättningen uppe genom att skapa incitament för företag att behålla arbetskraft i stället för att genomföra uppsägningar. Dessutom kan en återhämtning underlättas då företagen har personalstyrkan på plats när efterfrågan vänder.

Ett system för stöd vid korttidsarbete kan samtidigt leda till oönskade effekter. En risk är att lönebildningen försämras genom att personer som har en fast förankring på arbetsmarknaden får en starkare ställning i förhållande till de som saknar fast förankring. En annan risk är oönskade undanträngningseffekter genom att åtgärden kan leda till att arbetskraft stannar i lågproduktiva företag och att företag med högre produktivitet därigenom får svårare att växa. Det finns även risk att åtgärden leder till dödviktseffekter, dvs. att statligt stöd betalas till företag som ändå hade valt att behålla sin personal.

Det är troligt att den samlade effekten av stöd vid korttidsarbete beror på vilken typ av lågkonjunktur det rör sig om. I en lågkonjunktur som i hög grad samverkar med strukturella problem i ekonomin är det sannolikt mindre samhällsekonomiskt effektivt med stödåtgärden än i en lågkonjunktur som i huvudsak beror på en tillfällig efterfrågestörning. Lågkonjunkturrens djup och långvarighet bör också ha betydelse för hur lämpligt det är att tillämpa stödåtgärden.

Det är viktigt att ett statligt system för stöd vid korttidsarbete utformas så att riskerna för negativa effekter minimeras.

Erfarenheter av korttidsarbete under finanskrisen

I arbetet med att utforma ett svenskt system för stöd vid korttidsarbete har det varit naturligt att studera erfarenheter som har gjorts i andra länder. Under finanskrisen användes statligt subventionerade system för korttidsarbete i de flesta EU-länder. Omfattningen och utformningen av de olika ländernas system skilde sig åt, även om systemen hade vissa gemensamma beståndsdelar. Även om det kan vara svårt att bedöma effekterna av stöd vid korttidsarbete, tyder olika utvärderingar på att statliga system för stöd vid korttidsarbete hade positiva effekter på sysselsättningen under finanskrisen. Utvärderingar visar dock också på

betydande dödviktseffekter när stöd vid korttidsarbete användes under finanskrisen. Bilaga 1

I Sverige fanns inte något statligt subventionerat system för korttidsarbete under finanskrisen. Däremot tillämpades s.k. krisavtal under en kortare period. Krisavtalen innebar att fack och arbetsgivare på egen hand kom överens om tillfälliga arbetstids- och löneminskningar.

Svenska förhållanden och gällande rätt

En utformning av ett svenskt system för stöd vid korttidsarbete behöver anpassas till svenska arbetsrättsliga förhållanden och till internationella åtaganden.

Grunden i den svenska arbetsmarknadsmodellen är kollektivavtal som reglerar förhållandena mellan arbetstagare och arbetsgivare. Jämfört med vad som gäller i andra EU-länder skiljer sig det svenska arbetsrättsliga systemet bl.a. genom att det är arbetsmarknadens parter som ansvarar för lönebildningen och att den i princip sker utan inblandning från staten.

Ett statligt subventionerat system för korttidsarbete måste även beakta att inte alla arbetsplatser är anslutna till ett kollektivavtal. Frågan har att göra med hur den negativa föreningsfriheten, dvs. rätten att stå utanför en organisation, ska beaktas.

Systemet ska också vara förenligt med EU-rätten, vilken bl.a. inte tillåter statliga stöd som snedvrider eller hotar att snedvrیدا konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion. Arbetsgruppen har haft att bedöma om ett system för statlig subventionerat korttidsarbete utgör statsstöd och om anmälan om systemet bör göras till EU-kommissionen.

Förslagen i korthet

Arbetsgruppen anser sammantaget att ett statligt subventionerat system för stöd vid korttidsarbete bör införas. Det är dock viktigt att systemet utformas så att dödvikts- och undanträngningseffekter minimeras. För att minska de negativa effekterna av stöd vid korttidsarbete är det angeläget att stödet används som en exceptionell åtgärd och således bara i synnerligen djupa kriser.

Stöd vid korttidsarbete innebär, enligt arbetsgruppens förslag, ett statligt subventionerat system som kan aktiveras nationellt vid synnerligen djupa lågkonjunkturer. Det ska vidare bara aktiveras när det inte bedöms leda till samhällsekonomiskt negativa effekter.

Något förenklat utgörs den statliga subventionen vid korttidsarbete av en tredjedel av kostnaden för arbetstidsminskningen, den gäller alla anställda och omfattar alla arbetsgivare utom de som har verksamhet som huvudsakligen är offentligt finansierad.

En ny lag om stöd vid korttidsarbete

Arbetsgruppen anser att ett statligt system för stöd vid korttidsarbete bör regleras i en särskild lag. En egen lag gör det möjligt att reglera systemet på ett så tydligt och lämpligt sätt som möjligt. Syftet med en sådan lag är inte att direkt reglera de civilrättsliga ramarna för korttidsarbete utan att ange förutsättningarna och formerna för en statlig subvention. Genom att

ha en lagstiftning på plats som klargör villkoren och förutsättningarna för stöd vid korttidsarbete kan arbetsmarknadens parter ha beredskap för ett snabbt införande av åtgärden. Den valda konstruktionen innebär att systemet för stöd vid korttidsarbete kan aktiveras snabbt i samband med en synnerligen djup lågkonjunktur samtidigt som berörda aktörer på förhand känner till systemet.

Ett ramverk behövs för hur korttidsarbete ska aktiveras

För att beslut om aktivering av systemet för stöd vid korttidsarbete ska fattas på så samhällsekonomiskt motiverade grunder som möjligt bedömer arbetsgruppen att ett ramverk för beslut om stöd vid korttidsarbete bör etableras. För att regeringen ska få aktivera systemet ska två lagfästa kriterier vara uppfyllda.

- Det ska råda en synnerligen djup lågkonjunktur eller förväntas uppstå en sådan lågkonjunktur inom en nära framtid.
- Det ska bedömas att en aktivering av systemet inte i beaktansvärd omfattning hindrar en samhällsekonomiskt önskvärd strukturomvandling eller medför andra betydande samhällsekonomiska nackdelar.

Utöver de två lagfästa kriterierna anger ramverket riktlinjer för när en aktivering bör övervägas och hur regeringen säkerställer att lagens två kriterier är uppfyllda.

- En aktivering bör övervägas endast vid tydliga tecken på en förestående djup lågkonjunktur. Det konkretiseras som att den konjunkturbarometer som tas fram av Konjunkturinstitutet, Barometerindikatorn, får ett värde under 80.
- När Barometerindikatorn får ett värde under 80, bör Konjunkturinstitutet göra en bedömning om de två lagfästa kriterierna är uppfyllda. Inom tre veckor ska en sådan bedömning lämnas till regeringen.
- När Konjunkturinstitutets bedömning har inkommit bör regeringen ta ställning till om kriterierna enligt lag är uppfyllda och om systemet för stöd vid korttidsarbete ska aktiveras eller inte.

Regeringens aktivering ska underställas riksdagens prövning inom en månad.

Systemet för stöd vid korttidsarbete aktiveras för hela landet

Enligt vad arbetsgruppen har kommit fram till bör ett svenskt system för stöd vid korttidsarbete, till skillnad från vad som gäller i andra länder, endast kunna aktiveras nationellt. Med det menas att systemet sätts igång för hela landet samtidigt och att det inte kan aktiveras för enbart vissa branscher eller företag. Stöd vid korttidsarbete kommer således vara en åtgärd som kan användas när hela ekonomin är drabbad av en synnerligen djup lågkonjunktur och inte när en bransch eller ett enskilt företag drabbas av en ekonomisk nedgång. Det innebär att samtliga arbetsgivare som uppfyller villkoren kommer att vara berättigade till statligt stöd när systemet är aktiverat. En fördel med ett nationellt system är att stöd kan

betalas ut snabbare eftersom varje enskilt företags ekonomiska situation inte måste bedömas innan stödet kan utgå. Därtill kan ett nationellt system troligtvis leda till att undanträngningseffekterna minskar eftersom det inte kan användas selektivt för att hjälpa olönsamma företag. Nackdelen är att åtgärden inte kommer att vara skraddarsydd för olika arbetsgivares specifika behov.

Systemet för stöd vid korttidsarbete aktiveras i maximalt 24 månader – därefter karenstid om 24 månader

En aktivering av systemet för stöd vid korttidsarbete bör vara tidsbegränsad till 12 månader. Om konjunkturen fortfarande bedöms som synnerligen allvarligt, kan regeringen dock föreslå att systemet för stöd vid korttidsarbete ska förlängas med ytterligare 12 månader. För att systemet ska kunna förlängas krävs att lagens två kriterier är uppfyllda.

Efter en tillämpning av systemet för stöd vid korttidsarbete ska systemet inte få aktiveras på nytt förrän en viss tid passerat. Det är viktigt att systemet inte aktiveras för ofta, eftersom det riskerar att leda till att strukturomvandlingen hindras. Karenstiden bör vara så lång att det inte är förrän tidigast i nästa djupa lågkonjunktur som åtgärden aktiveras igen. Vi anser att en lämplig karenstid är 24 månader.

Om en aktivering eller en förlängning inte underställs riksdagen i tid eller om aktiveringen inte godkänns av riksdagen begränsas tidsperioden för stöd till fyra månader.

Tre nivåer för stöd vid korttidsarbete – statens del alltid en tredjedel

Utformningen av ett system för stöd vid korttidsarbete innebär en balansgång mellan ett system som kan bidra till att hålla uppe sysselsättningen, och ett system som också riskerar att leda till negativa effekter. Arbetsgruppen har därför övervägt vilka krav som bör ställas på arbetsgivare och arbetstagare för att minska de negativa effekterna utan att syftet med stödet motverkas.

De negativa effekterna av systemet för stöd vid korttidsarbete kan minskas genom att införa en självkostnad i form av krav på löneminskningar för arbetstagarna. Skälet till detta är att arbetstagarna endast kan antas gå med på löneminskningar om de bedömer att korttidsarbetet bidrar till att undvika uppsägningar.

Ett statligt system för stöd vid korttidsarbete bör vidare vara enkelt att tillämpa och kommunicera. För att åstadkomma detta föreslår arbetsgruppen att det endast bör finnas tre nivåer för arbetstids- och löneminskningar. Bedömningen är att ett system med tre nivåer gör det lättare för arbetsmarknadens parter när de ska komma överens om att tillämpa korttidsarbete. Nivåerna ska motsvara 20, 40 eller 60 procents arbetstidsminskning, se nedan.

En central utgångspunkt för oss har varit att kostnaderna ska fördelas mellan tre parter. Vårt förslag bygger därför på att staten bär sin del, dvs. en tredjedel. Statens andel är lika stor vid alla tre nivåer. Kostnadsfördelningen mellan arbetsgivare och arbetstagare varierar dock mellan de olika nivåerna.

Förslag till kostnadsfördelning i tre nivåer av arbetstidsminskning, procent

Nivå	Arbetstids- minskning	Arbetstagare	Arbetsgivare	Staten
1	20	12	1	7
2	40	16	11	13
3	60	20	20	20

Arbetsgruppen föreslår även att staten bär en tredjedel av lönekostnaden för månadslöner upp till 40 000 kronor. Om lönen är högre kommer det statliga stödet således att vara mindre än en tredjedel av kostnaden för korttidsarbete.

Korttidsarbete regleras huvudsakligen i kollektivavtal

Arbetsgruppens förslag innebär att arbetsmarknadens parter måste ha slutit ett centralt kollektivavtal om korttidsarbete för att stöd ska kunna utgå. I kollektivavtalet ska framgå att lokala avtal kan träffas om korttidsarbete. Den föreslagna lösningen överensstämmer enligt arbetsgruppen väl med den svenska arbetsmarknadsmodellen, enligt vilken arbetsmarknadens organisationer utövar stort inflytande med kollektivavtal som regleringsinstrument.

För att stöd ska utgå inom kollektivavtalsförhållanden, ska bl.a. följande villkor vara uppfyllda.

- Korttidsarbetet ska ha stöd i centralt och lokalt kollektivavtal.
- Arbetstids- och löneminskningen ska under en avtalsperiod motsvara en av tre tillåtna nivåer.
- Stöd ska bara utgå för arbetstagare som var anställda före korttidsarbetet.
- Stöd ska bara utgå för arbetstagare för vilka arbetsgivaren är skyldig att betala arbetsgivaravgifter.

En arbetsgivare som inte är medlem i någon arbetsgivarorganisation kan bli bunden av ett centralt kollektivavtal om korttidsarbete genom att teckna ett s.k. hängavtal med en avtalslutande arbetstagarorganisation. Med stöd av hängavtalet kan arbetsgivaren träffa en lokal överenskommelse med lokal arbetstagarorganisation om att tillämpa korttidsarbete på arbetsplatsen.

Utanförstående arbetsgivare får delta

Arbetsgivare som inte är bundna av kollektivavtal ska också kunna tillämpa systemet för stöd vid korttidsarbete. Frånvaron av en facklig motpart innebär att vissa ytterligare krav behöver uppställas för att arbetsgivaren ska få stöd.

För utanförstående arbetsgivare gäller bl.a. följande villkor för att få stöd.

- Varje berörd arbetstagers deltagande i korttidsarbete ska ha stöd i avtal mellan arbetsgivaren och arbetstagen.
- Arbetstids- och löneminskningen ska under en avtalsperiod motsvara en av tre tillåtna nivåer.

- Minst 70 procent av antalet arbetstagare inom en driftsenhet ska omfattas.
- Alla arbetstagare inom en driftsenhet som deltar i korttidsarbete ska omfattas på samma sätt.
- Arbetsgivarens omsättning ska ha minskat.
- Stöd ska bara utgå för arbetstagare som var anställda före korttidsarbetet.

Skatteverket hanterar ansökningar vid stöd för korttidsarbete

Det är viktigt att hanteringen av systemet för stöd vid korttidsarbete blir snabb och enkel. Åtgärden är avsedd att användas i lägen då företagens likviditet ofta är mycket ansträngd. Efter att regering och riksdag beslutat om att aktivera systemet för stöd vid korttidsarbete är det därför angeläget att stödet snabbt kan betalas ut. Arbetsgruppen föreslår att stödet ska handläggas av Skatteverket.

Ansökningsförfarandet ska bestå av två moment. Arbetsgivare ska månadsvis kunna ansöka om preliminärt stöd. När arbetsgivaren slutat tillämpa korttidsarbete ska arbetsgivaren genom en avstämning fastställa slutligt stöd.

Skatteverket bör även ges i uppdrag att följa upp och kontrollera det statliga stödet för korttidsarbete.

Inget krav på eller subvention av utbildning under korttidsarbete

En fråga som har övervägts är huruvida det ska ställas krav på en motprestation i form av utbildning för att få ta del av det statliga stödet vid korttidsarbete. Skälen mot att införa en motprestation överväger dock.

Ett krav på att arbetsgivarna ska genomföra utbildning i samband med korttidsarbete skulle sannolikt hindra många arbetsgivare i behov av korttidsarbete från att använda systemet. Under finanskrisen var det en liten andel av arbetstagarna som deltog i utbildning, trots att utbildning subventionerades i många EU-länder. Mot detta kan dock ställas att utbildning har s.k. positiva externa effekter; dvs. det finns ett mervärde för samhället av utbildning. Det finns således skäl både för och mot krav på utbildning i samband med korttidsarbete. Vi menar dock att skälen mot att införa krav på utbildning överväger.

Arbetsgruppen har även övervägt om verksamhetsrelaterad utbildning, eller kompetensutveckling, under tiden i korttidsarbete borde finansieras av staten. Ett principiellt skäl för att inte föreslå en statlig finansiering av kompetensutveckling är att det kan anses vara arbetsgivarens huvudansvar. Det är i arbetsgivarens intresse att arbetstagarna har relevant kompetens och utbildning för att kunna utföra arbetet på ett effektivt sätt, eftersom det påverkar företagets produktivitet och lönsamhet. Det åligger därför arbetsgivaren att genomföra relevant utbildning även i tider med ansträngd lönsamhet. Bedömningen är därför att staten, utöver det statliga stödet till systemet för stöd vid korttidsarbete, inte också bör subventionera utbildning under korttidsarbete.

Korttidsarbete och ersättningar från trygghetssystem

Korttidsarbete innebär att arbetstagare temporärt går ner i arbetstid och i lön. Många ersättningar i det svenska allmänna försäkringssystemet baseras på inkomster och ibland på arbetstid, vilket innebär att deltagande i korttidsarbete skulle kunna påverka ersättningar från de olika trygghetssystemen. I korthet föreslår arbetsgruppen följande ändringar.

En ändring i lagen om arbetslöshetsförsäkring bör göras så att månader då en person har deltagit i korttidsarbete räknas som överhoppningsbar tid i arbetslöshetsförsäkringen om det är mer fördelaktigt för den arbetsökande. Det innebär att tid i korttidsarbete i de flesta fall inte kommer att påverka arbetslöshetsersättningen. Därtill föreslås att tiden i korttidsarbete, då arbetstagaren erhåller lön, inte ska kunna kombineras med arbetslöshetsersättning.

Arbetsgruppen föreslår inte några ändringar beträffande den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI). SGI utgör ett inkomstunderlag för många ersättningar från socialförsäkringen, bl.a. sjukpenningen och föräldrapenningen. Huvudregeln är att SGI är den årliga inkomst som en person kan antas komma att få för eget arbete, vilket dels innebär att den tar sikte på framtida inkomster, dels att tillfälliga inkomstvariationer inte ska påverka SGI:n. Inkomstförändringar som varar upp till sex månader betraktas vanligtvis som tillfälliga. Minskad inkomst under en kortare period med korttidsarbete bör i regel således inte påverka SGI:n om en sådan behöver fastställas under perioden. En period med korttidsarbete som varar längre än sex månader kan däremot påverka SGI:n om en sådan fastställs. För det fall en person får en lägre SGI fastställd i samband med korttidsarbete kommer den att höjas när korttidsarbetet upphör, givet att den vanliga, högre, lönen bedöms vara stadigvarande.

När det gäller sjuk- och aktivitetsersättningen bedömer arbetsgruppen att dagens regelverk där antagandeinkomsten baseras på inkomster under ett antal år under en ramtid är tillräckligt för att ta hänsyn till tillfälliga inkomstvariationer med anledning av korttidsarbete. Mot bakgrund av detta föreslås inga ändringar.

Arbetsgruppen föreslår inte heller ändringar när det gäller livränta, statlig lönegarantiersättning, allmän pension eller sjuklön.

Förenlighet med statsstödsreglerna

Det kan inte uteslutas att det system som arbetsgruppen föreslår anses utgöra statligt stöd enligt EU-rätten. Arbetsgruppen föreslår bl.a. att vissa arbetsgivare ska undantas från möjligheten att erhålla stöd. Det rör sig om offentliga arbetsgivare, förutom vissa offentligt kontrollerade juridiska personer som bedriver affärsverksamhet, samt annan verksamhet som är huvudsakligen finansierad av offentliga medel. En sådan avgränsning skulle kunna anses innebära ett selektivt inslag. Vi föreslår därför att anmälan görs till EU-kommissionen.

Konsekvenser

Hur stora effekterna på de offentliga finanserna av ett system för stöd vid korttidsarbete blir beror på ett antal faktorer. Effekterna är framför allt beroende av hur många som kommer att delta i systemet, hur mycket

arbetstiden minskar och hur länge systemet tillämpas. I beräkningarna antas att i genomsnitt 2,5 procent av de sysselsatta kommer att omfattas av systemet per månad, vilket motsvarar ca 116 000 personer i genomsnitt per månad. Om systemet är aktiverat under ett år ger det en försämring av det finansiella sparandet med 4,7 miljarder kronor.

Bland myndigheter bedöms systemet för stöd vid korttidsarbete leda till ökade uppgifter för framför allt Skatteverket och Konjunkturinstitutet.

När det gäller konsekvenser för arbetstagarna bedöms systemet leda till att sysselsättningen hålls uppe under en djup lågkonjunktur. Systemet kan bidra till att fler arbetstagare undviker arbetslöshet i en djup lågkonjunktur genom att ett flertal arbetstagare tillfälligt går ned lite i arbetstid och lön i stället för att ett fåtal sägs upp och går miste om hela sin lön. Sammantaget bedöms deltagande i korttidsarbete ge upphov till positiva effekter för arbetstagarna vad gäller minskad arbetslöshetsrisk.

Ett system för stöd vid korttidsarbete bedöms öka företagens administrationskostnader i samband med ansökan om stöd. Detta ska dock ställas i relation till de fördelar som systemet kan leda till.

Förslagen kan träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

Promemorians lagförslag

Lag om stöd vid korttidsarbete

Härigenom föreskrivs följande.

Lagens tillämpningsområde

1 § Arbetsgivare har rätt till stöd vid korttidsarbete enligt bestämmelserna i denna lag.

Lagens innehåll

2 § I denna lag finns bestämmelser om

- vilka arbetsgivare som omfattas (3 §),
- definitioner (4 §),
- när stöd vid korttidsarbete kan lämnas (5–9 §§),
- förutsättningar för preliminärt stöd (10–20 §§),
- beräkning av preliminärt stöd (21–23 §§),
- ansökan om preliminärt stöd (24 §§),
- avstämning och beräkning av slutligt stöd (25–34 §§),
- anmälan om slutligt stöd (35 och 36 §§),
- återbetalningsskyldighet för felaktiga utbetalningar (37 §),
- kreditering och debitering av skattekonto (38–40 §§),
- kontroll (41 och 42 §§),
- handläggande myndighet (43 §), och
- överklagande (44 §).

Vilka arbetsgivare som omfattas

3 § Lagen gäller arbetsgivare som är juridiska personer eller som är fysiska personer och bedriver näringsverksamhet.

Lagen gäller dock inte

1. staten, landsting, kommuner och kommunalförbund,
2. aktiebolag, handelsbolag, föreningar och stiftelser över vilka staten, landsting, kommuner och kommunalförbund har ett rättslig bestämmande inflytande, såvida inte verksamheten avser affärsverksamhet, och
3. arbetsgivare i fråga om verksamhet som huvudsakligen är finansierad av offentliga medel.

Definitioner

4 § I denna lag avses med

korttidsarbete: att en arbetstagare enligt avtal tillfälligt ska ha en arbetstid som är kortare än arbetstagarens vanliga arbetstid och på den grunden en lön som är lägre än arbetstagarens vanliga lön,

stödmånad: den kalendermånad som arbetsgivaren begär preliminärt stöd för,

jämförelsemånad: den kalendermånad som infaller tre månader före den månad då regeringen föreskriver när stöd vid korttidsarbete kan lämnas.

När stöd vid korttidsarbete kan lämnas

Regeringens beslut om rätt till stöd vid korttidsarbete

5 § Regeringen får föreskriva när stöd vid korttidsarbete kan lämnas.

En sådan föreskrift får meddelas endast om

1. det råder en synnerligen djup lågkonjunktur eller är sannolikt att en sådan är nära förestående, och
2. stöd vid korttidsarbete bedöms inte i beaktansvärd omfattning hindra en samhällsekonomiskt önskvärd strukturomvandling eller medföra andra betydande samhällsekonomiska nackdelar.

Tidsperiod

6 § En föreskrift enligt 5 § ska avse en tid av tolv kalendermånader.

Förlängning av tidsperiod

7 § Den tidsperiod som en föreskrift enligt 5 § avser får förlängas med tolv kalendermånader, om förutsättningarna enligt 5 § är uppfyllda. Förlängning får ske bara en gång.

En föreskrift enligt första stycket får meddelas tidigast sex månader efter tidpunkten för meddelandet av en föreskrift enligt 5 §.

Ny tidsperiod

8 § När en sådan tidsperiod som avses i 6 eller 7 § har löpt ut, får en föreskrift enligt 5 § avse en tidsperiod som infaller tidigast efter 24 kalendermånader.

Regeringens föreskrifter ska underställas riksdagen

9 § En föreskrift enligt 5 eller 7 § ska underställas riksdagen för godkännande. Den tidsperiod som en sådan föreskrift avser begränsas till fyra kalendermånader om föreskriften inte har

1. överlämnats till riksdagen för godkännande inom en månad från det att den meddelades av regeringen, eller
2. godkänts av riksdagen inom två månader från det att den överlämnades till riksdagen.

Förutsättningar för preliminärt stöd – gemensamma bestämmelser

Registrering hos Skatteverket

10 § Preliminärt stöd får ges bara om den arbetsgivare som ansöker om stöd är registrerad som arbetsgivare hos Skatteverket, när ansökan om sådant stöd prövas.

11 § Preliminärt stöd får inte ges till en arbetsgivare som har näringsförbud eller skatteskulder som har lämnats till Kronofogdemyndigheten för indrivning, när ansökan om sådant stöd prövas.

Krav hänförliga till arbetstagare

12 § Preliminärt stöd får ges bara för arbetstagare som

1. var anställda hos arbetsgivaren under hela eller en del av jämförelsemånaden med samma eller högre sysselsättningsgrad som under stödmånaden, och

2. arbetsgivaren var skyldig att betala arbetsgivaravgifter för enligt socialavgiftslagen (2000:980) för stödmånaden.

Nivåer för arbetstids och löneminskning

13 § För att ge rätt till stöd ska en arbetstagares arbetstidsminskning vid deltagande i korttidsarbete under en avtalsperiod uppgå till

- 20 procent av vanlig arbetstid,
- 40 procent av vanlig arbetstid, eller
- 60 procent av vanlig arbetstid.

14 § För att ge rätt till stöd ska en arbetstagares löneminskning vid deltagande i korttidsarbete under en avtalsperiod uppgå till

- 12 procent av vanlig lön, om arbetstidsminskningen är 20 procent,
- 16 procent av vanlig lön, om arbetstidsminskningen är 40 procent, eller
- 20 procent av vanlig lön, om arbetstidsminskningen är 60 procent.

Stöd utgår inte för uppsägningstid

15 § Stöd ges inte för korttidsarbete som är hänförligt till en arbetstagares uppsägningstid.

Förutsättningar för preliminärt stöd när det finns kollektivavtal*Kollektivavtal*

16 § För att preliminärt stöd ska få ges ska arbetsgivaren, om inte annat följer av 20–22 §§, vara bunden av ett kollektivavtal som har slutits eller godkänts av en central arbetstagarorganisation. De närmare förutsättningarna för tillämpningen av korttidsarbete och vilka arbetstagare som ska omfattas av korttidsarbete ska regleras i ett kollektivavtal mellan arbetsgivaren och lokal arbetstagarorganisation. Saknas lokal part på arbetsgiversidan får ett sådant kollektivavtal i stället ingås mellan arbetsgivaren och den centrala arbetstagarorganisationen.

Ett centralt kollektivavtal enligt första stycket ska ge de lokala parterna rätt att sluta kollektivavtal om korttidsarbete.

Kollektivavtal enligt första och andra styckena ska vara förenliga med de krav på arbetstids och löneminskning som följer av 13 och 14 §§.

Särskild förklaring om att ett centralt kollektivavtal uppfyller kraven

17 § En part i ett centralt kollektivavtal eller en arbetsgivare som är bunden av det kan av den myndighet som regeringen bestämmer få en särskild förklaring om att detta avtal är sådant som avses i 16 §. Förklaringen kan lämnas även om kollektivavtalets tillämpning är beroende av att parterna träffar ett nytt avtal.

Förutsättningar för preliminärt stöd när det inte finns kollektivavtal*Avtal med ett flertal av arbetstagarna inom en driftsenhet*

18 § För att en arbetsgivare som inte är bunden av kollektivavtal enligt 16 § ska ha rätt till preliminärt stöd för en arbetstagares deltagande i korttidsarbete ska följande förutsättningar vara uppfyllda.

1. Arbetstagarens deltagande i korttidsarbete ska ha stöd i avtal mellan arbetsgivaren och arbetstagaren.

2. Minst 70 procent av de arbetstagare inom en driftsenhet som uppfyller kraven enligt 12 § ska delta i stödberättigat korttidsarbetet under stödmånaden.

3. Den arbetstids och löneminskning som har avtalats ska vara densamma för alla deltagande arbetstagare inom driftsenheten.

Avtal enligt första stycket ska vara förenliga med de krav på arbetstids och löneminskning som följer av 13 och 14 §§.

Minskning av omsättningen

19 § En arbetsgivare som inte är bunden av kollektivavtal enligt 16 § har rätt till preliminärt stöd endast om arbetsgivarens nettoomsättning under två på varandra följande kalendermånader har minskat med minst 15 procent jämfört med motsvarande kalendermånader föregående år. De två kalendermånaderna med sådan omsättningsminskning ska ligga inom en period av de tre kalendermånader som föregick den stödmånad för vilken arbetsgivaren för första gången ansökte om preliminärt stöd.

Undantag för familjemedlemmar

20 § En arbetsgivare som inte är bunden av kollektivavtal enligt 16 § har inte rätt till preliminärt stöd för arbetstagare som hör till arbetsgivarens familj.

Beräkning av preliminärt stöd*Stödets storlek*

21 § Underlaget för preliminärt stöd för en arbetstagare avseende en stödmånad ska beräknas på följande sätt. Arbetstagarens vanliga lön ska multipliceras med den avtalade arbetstidsminskningen enligt 13 § för avtalsperioden. Detta resultat ska minskas i proportion till det antal hela

dagar arbetstagaren har varit tillfälligt frånvarande från arbetet under den del av stödmånaden som arbetstagaren deltagit i korttidsarbete.

Preliminärt stöd betalas med ett belopp som motsvarar 43 procent av underlaget enligt första stycket.

Hur den vanliga lönen under en stödmånad fastställs

22 § Vanlig lön utgör den regelmässigt utgående kontanta lön per månad som arbetstagaren skulle ha haft under stödmånaden, om arbetstagaren inte hade deltagit i korttidsarbete.

Om arbetstagaren har deltagit i korttidsarbete under en del av stödmånaden, ska den vanliga lönen vara vad arbetstagaren skulle ha haft som lön under den delen av månaden.

Vid beräkning av den vanliga lönen ska det bortses från tillfällig frånvaro.

23 § När underlaget fastställs enligt 21 §, ska hänsyn inte tas till den del av den vanliga lönen som överstiger

1. det belopp som regeringen bestämmer, eller
2. den regelmässigt utgående kontanta lön som arbetstagaren skulle ha haft under jämförelsemånaden.

Vid beräkning enligt första stycket 2 ska bortses från tillfällig frånvaro.

Om arbetstagaren har deltagit i korttidsarbete under en del av stödmånaden och den vanliga lönen under stödmånaden därför proportioneras enligt 22 § andra stycket, ska det belopp som avses i första stycket och vanlig lön under jämförelsemånaden proportioneras på samma sätt som den vanliga lönen.

Ansökan om preliminärt stöd

24 § En ansökan om preliminärt stöd ska ha kommit in till den myndighet regeringen bestämmer inom två kalendermånader efter utgången av stödmånaden. I annat fall betalas inte stöd ut för stödmånaden.

Avstämning och beräkning av slutligt stöd

Arbetsgivarens skyldighet att göra en avstämning

25 § En arbetsgivare som har fått preliminärt stöd ska göra en avstämning.

Avstämning ska ske när stöd vid korttidsarbete inte längre kan lämnas enligt 5–9 §§. Om arbetsgivaren före denna tidpunkt under tre på varandra följande hela kalendermånader inte har ansökt om preliminärt stöd, uppkommer dock skyldigheten att göra en avstämning vid utgången av den tremånadersperioden.

Den tid när stöd vid korttidsarbete har kunnat lämnas och som skyldigheten att göra en avstämning avser, är en avstämningsperiod.

26 § En avstämning innebär att arbetsgivaren ska, för varje arbetstagare som det preliminära stödet har avsett, bedöma om den genomsnittliga arbetstids och löneminskningen som har tillämpats under respektive avtalsperiod som avstämningsperioden består av

1. motsvarar en och samma nivå enligt 13 och 14 §§, och
2. har stöd i avtal.

För avtalsperioder då kraven enligt första stycket inte uppfyllts är arbetsgivaren betalningsskyldig för preliminärt stöd enligt 34 §.

För avtalsperioder då kraven enligt första stycket uppfyllts ska arbetsgivaren bedöma om slutligt stöd avviker från preliminärt stöd enligt 31 och 32 §§.

Tillämpad genomsnittlig arbetstidsminskning

27 § Den tillämpade genomsnittliga arbetstidsminskningen under en avtalsperiod är den minskning av arbetstiden som en arbetstagare har haft eller, om han eller hon har varit tillfälligt frånvarande, skulle ha haft under avtalsperioden enligt avtal om korttidsarbete.

Den tillämpade genomsnittliga arbetstidsminskningen anges i procent av vanlig arbetstid. Vanlig arbetstid är den tid som en arbetstagare skulle ha arbetat, om hon eller han inte hade deltagit i korttidsarbete. Vid beräkning av den vanliga arbetstiden ska det bortses från tillfällig frånvaro.

28 § När den tillämpade genomsnittliga arbetstidsminskningen enligt 27 § fastställs för en arbetstagare, ska hänsyn tas bara till månader eller delar av månader under avtalsperioden för vilka preliminärt stöd har betalats ut för honom eller henne.

Den tillämpade genomsnittliga arbetstidsminskningen ska anses motsvara en nivå enligt 13 § om den är minst lika stor som det procenttal som där anges för respektive nivå.

Tillämpad genomsnittlig löneminskning

29 § Den tillämpade genomsnittliga löneminskningen under en avtalsperiod är den minskning av lönen som en arbetstagare har haft eller, om han eller hon har varit tillfälligt frånvarande, skulle ha haft under avtalsperioden enligt avtal om korttidsarbete.

Den tillämpade genomsnittliga löneminskningen anges i procent av summan av vanlig lön, beräknad enligt 22 §, under avtalsperioden avrundat till närmaste heltal.

30 § Vid fastställande av den tillämpade genomsnittliga löneminskningen enligt 29 § ska bara beaktas månader under avtalsperioden för vilka preliminärt stöd betalats ut för arbetstagarens deltagande i korttidsarbete.

Den tillämpade genomsnittliga löneminskningen ska anses motsvara en nivå enligt 14 § om den är lika stor som det procenttal som där anges för respektive nivå.

31 § Arbetsgivaren är skyldig att betala tillbaka allt preliminärt stöd som har betalats ut för en arbetstagare under en avtalsperiod, om tillämpad genomsnittlig arbetstids och löneminskning beräknat på de månader eller delar av månader under avtalsperioden för vilka preliminärt stöd betalats ut för arbetstagarens deltagande i korttidsarbete inte motsvarar en och samma nivå enligt 13 och 14 §§. Detsamma gäller om något av angivna förhållanden inte har stöd i avtal.

Betalningsskyldighet då slutligt stöd understiger preliminärt stöd

32 § En arbetsgivare som har fått preliminärt stöd är skyldig att betala tillbaka skillnaden mellan det preliminära stödet och det slutliga stödet, om det preliminära stödet för en stödmånad har beräknats på en högre arbetstidsminskning än den som följer av vid avstämningstidpunkten gällande avtal för stödmånaden.

Det slutliga stödet beräknas på motsvarande sätt som det preliminära stödet men baserat på den lägre arbetstidsminskningen.

Rätt till ytterligare stöd då slutligt stöd överstiger preliminärt stöd

33 § En arbetsgivare som har fått preliminärt stöd har rätt till ytterligare stöd motsvarande skillnaden mellan det slutliga stödet och det preliminära stödet, om det preliminära stödet för en stödmånad har beräknats på en lägre arbetstidsminskning än den som följer av vid avstämningstidpunkten gällande avtal för stödmånaden.

Det slutliga stödet beräknas på motsvarande sätt som det preliminära stödet men baserat på den högre arbetstidsminskningen.

Ytterligare stöd får inte ges till en arbetsgivare som har näringsförbud eller skatteskulder som har lämnats till Kronofogdemyndigheten för in-
drivning, när frågan om sådant stöd prövas.

Sammanräkning

34 § Arbetsgivaren ska räkna samman belopp som arbetsgivaren i förekommande fall är skyldig att betala tillbaka enligt 31 och 32 §§ och har rätt till enligt 33 §.

Anmälan om slutligt stöd

35 § En arbetsgivare som är skyldig att göra en avstämning ska ge in en anmälan om slutligt stöd. Anmälan ska ha kommit in till den myndighet regeringen bestämmer inom två kalendermånader efter det att skyldigheten att göra en avstämning uppkommit. I anmälan ska anges om arbetsgivaren är skyldig att betala tillbaka ett belopp efter sammanräkning enligt 34 §.

En arbetsgivare som efter sammanräkning enligt 34 § har rätt till ytterligare stöd kan i samband med anmälan om slutligt stöd ansöka om ytterligare stöd. I annat fall betalas inte något ytterligare stöd ut för avstämningssperioden.

Om det finns särskilda skäl, ska anstånd med att lämna anmälan om slutligt stöd medges. Om förhållandena har ändrats så att det inte längre finns förutsättningar för anståndet, ska anståndet återkallas.

36 § Om en anmälan om slutligt stöd inte ges in inom rätt tid är arbetsgivaren skyldig att betala tillbaka allt det preliminära stödet. Detsamma gäller en arbetsgivare som i anmälan inte anger betalningsskyldighet enligt 31 och 32 §§ eller anger betalningsskyldighet med för lågt belopp.

Betalningsskyldigheten enligt första stycket får jämkas, om det är uppenbart oskäligt att arbetsgivaren ska betala tillbaka allt det preliminära stödet.

Återbetalningsskyldighet för felaktiga utbetalningar

37 § En mottagare av stöd enligt denna lag är återbetalningsskyldig, om mottagaren genom att lämna oriktiga uppgifter eller på något annat sätt har förorsakat att stöd har lämnats på felaktig grund eller med ett för högt belopp.

Om stöd i annat fall lämnats på felaktig grund eller med ett för högt belopp, är mottagaren återbetalningsskyldig endast om mottagaren har insett eller skäligen borde ha insett felet.

Denna bestämmelse gäller inte då arbetsgivare efter avstämning är betalningsskyldig för erhållet preliminärt stöd enligt 31 och 32 §§.

Kreditering och debitering av skattekonto

38 § Preliminärt stöd och ytterligare stöd ska tillgodoföras arbetsgivaren genom kreditering på ett sådant skattekonto som avses i 61 kap. 1 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

Stödet ska krediteras arbetsgivarens skattekonto den 12 i månaden efter det att beslut om utbetalning fattats, med undantag för januari då stödet i stället ska krediteras den 17 och i augusti den 12 eller 17.

39 § Ett beslut om vilket belopp en mottagare av stöd ska betala enligt denna lag ska även ange när beloppet senast ska betalas.

Senaste betalningsdagen ska bestämmas till den 12 i en månad, i januari den 17 och i augusti den 12 eller 17, och tidigast 30 dagar efter beslutet.

Det belopp som mottagaren är skyldig att betala tillbaka ska debiteras mottagarens skattekonto som avses i 61 kap. 1 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

40 § I fråga om stöd enligt denna lag gäller vad som sägs i skatteförfarandelagen (2011:1244) om

1. inbetalning till det särskilda kontot för skattebetalningar i 62 kap. 2 §,
2. avräkning i 62 kap. 11–14 §§,
3. vilken skatt eller avgift som är betald i 62 kap. 15 §,
4. inbetalda belopp som inte har kunnat tillgodoräknas någon i 62 kap. 19 §,

5. anstånd med betalning av skatter och avgifter i 63 kap. 2, 4–6, 8, 13, 15, 16, 22 och 23 §§,
6. återbetalning av skatter och avgifter i 64 kap 2, 4, 9 och 10 §§,
7. ränta i 65 kap. 2–4, 7, 8, 13–16 och 18 §§,
8. besluts verkställbarhet i 68 kap. 1 §,
9. indrivning i 70 kap., och
10. övriga bestämmelser om verkställighet i 71 kap.

En fordran enligt denna lag ska vid tillämpningen av lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m. anses vara en sådan fordran som har påförts enligt skatteförfarandelagen.

Kontroll

41 § En arbetsgivare som har ansökt om eller fått stöd ska ge den myndighet som regeringen bestämmer tillfälle att granska verksamheten med avseende på arbetsgivarens rätt till stöd och lämna de uppgifter som behövs för granskningen.

42 § Den myndighet som regeringen bestämmer får förelägga en arbetsgivare att fullgöra sina skyldigheter enligt 41 §.

Ett föreläggande får förenas med vite. Ett föreläggande får dock inte förenas med vite om det finns anledning att anta att den som ska föreläggas har begått en gärning som är straffbelagd, och föreläggandet har samband med den misstänkta gärningen.

Handläggande myndighet

43 § Frågor enligt denna lag, utom frågor som avses i 5–9 §§, prövas av den myndighet som regeringen bestämmer.

Överklagande

44 § I 22 a § förvaltningslagen (1986:223) finns bestämmelser om överklagande hos allmän förvaltningsdomstol. Beslut enligt 5–9 §§ och beslut om sådant anstånd som avses i 63 kap. 23 § skatteförfarandelagen (2011:1244) får dock inte överklagas.

Härigenom föreskrivs 7 och 13 §§ samt rubriken närmast före 13 § semesterlagen (1977:480) ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*7 §¹

Antalet semesterdagar med semesterlön beräknas på följande sätt. Från de dagar arbetstagaren har varit anställd hos arbetsgivaren under intjänandeåret (anställningstiden) subtraheras de dagar då arbetstagaren varit helt frånvarande från arbetet utan lön. Frånvaro som beror på semesterledighet, permittering eller ledighet som enligt 17–17 b §§ är semesterlönegrundande, liksom arbetsfria dagar som infaller under sådana frånvaroperioder, ska dock räknas in i anställningstiden. Differensen divideras med antalet dagar under intjänandeåret. Kvoten multipliceras med tjugofem. Om ett brutet tal då uppstår, avrundas detta till närmast högre hela tal.

Antalet semesterdagar med semesterlön beräknas på följande sätt. Från de dagar arbetstagaren har varit anställd hos arbetsgivaren under intjänandeåret (anställningstiden) subtraheras de dagar då arbetstagaren varit helt frånvarande från arbetet utan lön. Frånvaro som beror på semesterledighet, permittering, *korttidsarbete* eller ledighet som enligt 17–17 b §§ är semesterlönegrundande, liksom arbetsfria dagar som infaller under sådana frånvaroperioder, ska dock räknas in i anställningstiden. Differensen divideras med antalet dagar under intjänandeåret. Kvoten multipliceras med tjugofem. Om ett brutet tal då uppstår, avrundas detta till närmast högre hela tal.

**Semesterledighet
permittering****vid****Semesterledighet
permittering eller korttidsarbete****vid**13 §²

Beslutar en arbetsgivare om permittering som arbetstagaren inte hade anledning att räkna med när besked lämnades enligt 8 §, har arbetstagaren rätt att avstå från utlagd semesterledighet utan semesterlön, om ledigheten sammanfaller med permitteringsperioden. *Detta gäller dock endast om arbetstagaren underrättar arbetsgivaren senast två veckor före ledighetens början. Får arbetstagaren först senare känne-*

Beslutar en arbetsgivare om permittering som arbetstagaren inte hade anledning att räkna med när besked lämnades enligt 8 §, har arbetstagaren rätt att avstå från utlagd semesterledighet utan semesterlön, om ledigheten sammanfaller med permitteringsperioden.

¹ Senaste lydelse 2009:1439.

² Senaste lydelse 2009:1439.

dom om permitteringen, får arbetstagaren avstå från ledigheten om han eller hon utan dröjsmål underrättar arbetsgivaren. Har semesterledigheten då inletts, upphör ledigheten vid utgången av den dag då arbetsgivaren underrättades.

Har en arbetstagare lämnat besked enligt 8 § innan han eller hon fått information om hur arbetstiden ska läggas ut vid korttidsarbete, har arbetstagaren rätt att avstå från utlagd semesterledighet utan semesterlön, om semesterledigheten sammanfaller med tid då arbetstagaren ska vara helt frånvarande på grund av korttidsarbete.

Detta gäller dock endast om arbetstagaren underrättar arbetsgivaren senast två veckor före semesterledighetens början. Får arbetstagaren först senare kännedom om permitteringen eller hur arbetstiden ska läggas ut vid korttidsarbete, får arbetstagaren avstå från semesterledigheten om han eller hon utan dröjsmål underrättar arbetsgivaren. Har semesterledigheten då inletts, upphör ledigheten vid utgången av den dag då arbetsgivaren underrättades.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

Lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring

Bilaga 2

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring

dels att 10, 15 a och 17 a §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 16 d §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 §¹

Ersättning enligt denna lag lämnas inte till en sökande som

1. deltar i utbildning,	
2. är permitterad utan lön,	
3. är tjänstledig utan lön, <i>eller</i>	3. är tjänstledig utan lön,
4. har rätt till etableringsersättning enligt lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare.	4. har rätt till etableringsersättning enligt lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare, <i>eller</i>

5. deltar i korttidsarbete som berättigar arbetsgivaren till stöd enligt lagen (2013:000) om stöd vid korttidsarbete.

Ersättning enligt grundförsäkringen lämnas inte till personer som enligt 37 § första stycket 2 lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor har uteslutits från medlemskap under en tid av ett år från uteslutningen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om undantag från första stycket samt om de villkor för rätt till ersättning som i sådana fall ska gälla.

15 a §²

Med ramtid avses de tolv månader som närmast föregått den månad när den sökande anmält sig som arbetslös hos den offentliga arbetsförmedlingen. Om anmälningmånaden innehåller förvärvsarbete, tid med föräldrapenning eller total-försvarsplikt i sådan omfattning att den kan tillgodoräknas i ett arbetsvillkor, ska den dock ingå i ramtiden.

Av 16–17 a §§ följer att viss tid är överhoppningsbar vid fastställande av ramtiden.

En månad som innehåller förvärvsarbete, tid med föräldrapenning eller totalförsvarsplikt i sådan omfattning att den kan tillgodoräknas i ett arbetsvillkor är dock inte överhoppningsbar.

Tredje stycket gäller inte för en sökande som avses i 16 d §.

16 d §

När ramtid ska bestämmas räk-

¹ Senaste lydelse 2010:2030.

² Senaste lydelse 2010:2030.

nas inte heller månader då den sökande har deltagit i korttidsarbete för vilket preliminärt stöd har utgått enligt lagen (2013:000) om stöd vid korttidsarbete, såvida inte det är förmånligare för sökanden att sådan tid räknas med.

17 a §³

Tid som enligt 16, 16 a, 16 b, 16 c, 17 eller 23 § inte ska räknas in i ramtiden får omfatta högst fem år.

Tid som enligt 16, 16 a, 16 b, 16 c, 16 d, 17 eller 23 § inte ska räknas in i ramtiden får omfatta högst fem år.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

³ Senaste lydelse 2010:2031.

Efter remiss har yttrande kommit in från Riksbanken, Hovrätten för Nedre Norrland, Kammarrätten i Göteborg, Kammarrätten i Stockholm, Förvaltningsrätten i Härnösand, Förvaltningsrätten i Stockholm, Arbetsdomstolen, Justitiekanslern, Domstolsverket, Ekobrottsmyndigheten, Brottsförebyggande rådet, Revisorsnämnden, Datainspektionen, Kommerskollegium, Försäkringskassan, Inspektionen för socialförsäkringen, Pensionsmyndigheten, Arbetsgivarverket, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Statskontoret, Ekonomistyrningsverket, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten, Konjunkturinstitutet, Bokföringsnämnden, Statistiska centralbyrån, Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet, Tillväxtverket, Tillväxtanalys – myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser, Arbetsförmedlingen, Medlingsinstitutet, ILO-kommittén, Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU), Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, Arbetslöshetskassornas samorganisation (SO), Svenskt Näringsliv, FöretagarFörbundet, Företagarna, IF Metall, Landsorganisationen i Sverige (LO), Näringslivets Regelnämnd, Regelrådet, Svenska Journalistförbundet, Sveriges advokatsamfund, Sveriges Akademikers Centralorganisation (Saco), Sveriges Ingenjörer, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), Teknikarbetsgivarna, Tjänstemännens Centralorganisation (TCO) och Unionen.

Därutöver har yttranden kommit in från Fordonskomponentgruppen AB (FKG), Svensk Industriförening, Almega, Facket för skogs-, trä- och grafisk bransch (GS), Industriarbetsgivarna och Industri- och Kemi-Gruppen.

Följande remissinstanser har inte yttrat sig eller angett att de avstår från att lämna några synpunkter: Riksdagens ombudsmän (JO), Riksrevisionen, Handelshögskolan vid Umeå universitet, Nationalekonomi, Samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden vid Uppsala universitet, FAR, Lantbrukarnas riksförbund, Näringslivets skattedelegation och Sveriges Television AB.